

2016-11-16

Tid Måndagen den 5 december 2016 kl:17:30

Plats Klockhussalen, Hågelby

Ärenden

Justering

- 1 Medborgarförslag - Miljöstation behövs även för att slänga mat och oljor
- 2 Kontrollplan 2017 för offentlig kontroll av livsmedel
- 3 Tillsynsplan 2017
- 4 Yrkandeinitiativ (M) - Rutiner för förebyggande av smittskyddsarbete och rutiner hur man hanterar ett utbrott av smittsam sjukdom i kommunens samtliga arbetsplatser
- 5 Strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka
- 6 Anmälningssärenden
- 7 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 8 Delegationslista
- 9 Vattenprogram för Botkyrka kommun
- 10 Ev. tillkommande ärenden

Gruppsammanträden

S, V och MP – kl. 17:00, Klockhussalen, Hågelby.

M, C, TUP, KD och L - kl. 17:00, Klockhussalen, Hågelby.

Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel. 076-810 39 42, e-post karina.wallenius@botkyrka.se

2016-12-05

1**Uppdrag för miljö- och hälsoskyddsnämnden att besvara medborgarförslag - Miljöstation behövs även för att slänga mat och oljor****Förslag till beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tackar för förslaget och anser att medborgarförslaget är besvarat.

Sammanfattning

Medborgaren skriver i sitt förslag att det behövs en miljöstation för mat och oljor då hon inte har någonstans att hålla den olja hon samlar upp. Vid kontakt med medborgaren framkom att det gäller insamling av matolja i detta fall för boende i flerbostadshus. Med en miljöstation menar förslagsställaren någon form av insamling i fastigheten.

Medborgarförslaget om att samla in matolja är högst relevant. Matlagningsolja och margarin används idag i mycket större mängder än för några år sedan. Fett och olja som hålls ut i avloppet rinner ut i ledningsnätet där det sedan stelnar och riskerar att orsaka dyra stopp. Det är därför av stor vikt att fett och olja samlas upp men det är idag oklart vad man ska göra med den insamlade matoljan. Förutom att fett och olja kan orsaka stopp är det en resurs som borde tas om hand och återvinnas.

Matolja är ett hushållsavfall. På uppdrag av kommunen ansvarar SRV återvinning AB (SRV) för insamling av hushållsavfall. Idag kan man lämna insamlad matolja på SRVs återvinningscentraler i Fittja och Skyttbrink. För att öka möjligheten för kommuninvånarna att kunna lämna matolja bör insamlingen underlättas.

Det pågår redan idag en utredning om att samla in matolja. SRV håller på att se över ytterligare möjligheter att samla in förpackad matolja. Även kommunens VA-avdelning utreder möjligheterna till detta. Ett resultat beräknas vara klart inom ett halvår.

2016-11-16

Dnr sbf/2016:236

Referens
Sofia Sjöstedt

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Uppdrag för miljö- och hälsoskyddsnämnden att besvara medborgarförslag - Miljöstation behövs även för att slänga mat och oljor

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att medborgarförslaget är besvarat.

Sammanfattning

Medborgaren skriver i sitt förslag att det behövs en miljöstation för mat och oljor då hon inte har någonstans att hålla den olja hon samlar upp. Vid kontakt med medborgaren framkom att det gäller insamling av matolja i detta fall för boende i flerbostadshus. Med en miljöstation menar förslagsställaren någon form av insamling i fastigheten.

Medborgarförslaget om att samla in matolja är högst relevant. Matlagningsolja och margarin används idag i mycket större mängder än för några år sedan. Fett och olja som hälls ut i avloppet rinner ut i ledningsnätet där det sedan stelnar och riskerar att orsaka dyra stopp. Det är därför av stor vikt att fett och olja samlas upp men det är idag oklart vad man ska göra med den insamlade matoljan. Förutom att fett och olja kan orsaka stopp är det en resurs som borde tas om hand och återvinnas.

Matolja är ett hushållsavfall. På uppdrag av kommunen ansvarar SRV återvinning AB (SRV) för insamling av hushållsavfall. Idag kan man lämna insamlad matolja på SRVs återvinningscentraler i Fittja och Skyttbrink. För att öka möjligheten för kommuninvånarna att kunna lämna matolja bör insamlingen underlättas.

Det pågår redan idag en utredning om att samla in matolja. SRV håller på att se över ytterligare möjligheter att samla in förpackad matolja. Även kommunens VA-avdelning utreder möjligheterna till detta. Ett resultat beräknas vara klart inom ett halvår.

2016-11-16

Dnr sbf/2016:236

Inga-Lill Segnestam
Samhällsbyggnadschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Medborgarförslag- Miljöstation behövs även för att slänga mat och oljor- publicering

Namn: Yesim Aköz

Förslag: Vi behöver miljöstation för mat oljor vi har ingenstans att hälla jag sparar de i glasburk

Motivering: Jag vill inte slänga det till diskavkoppet alla restauranger har

2016-12-05

2

Kontrollplan 2017 för offentlig kontroll av livsmedel

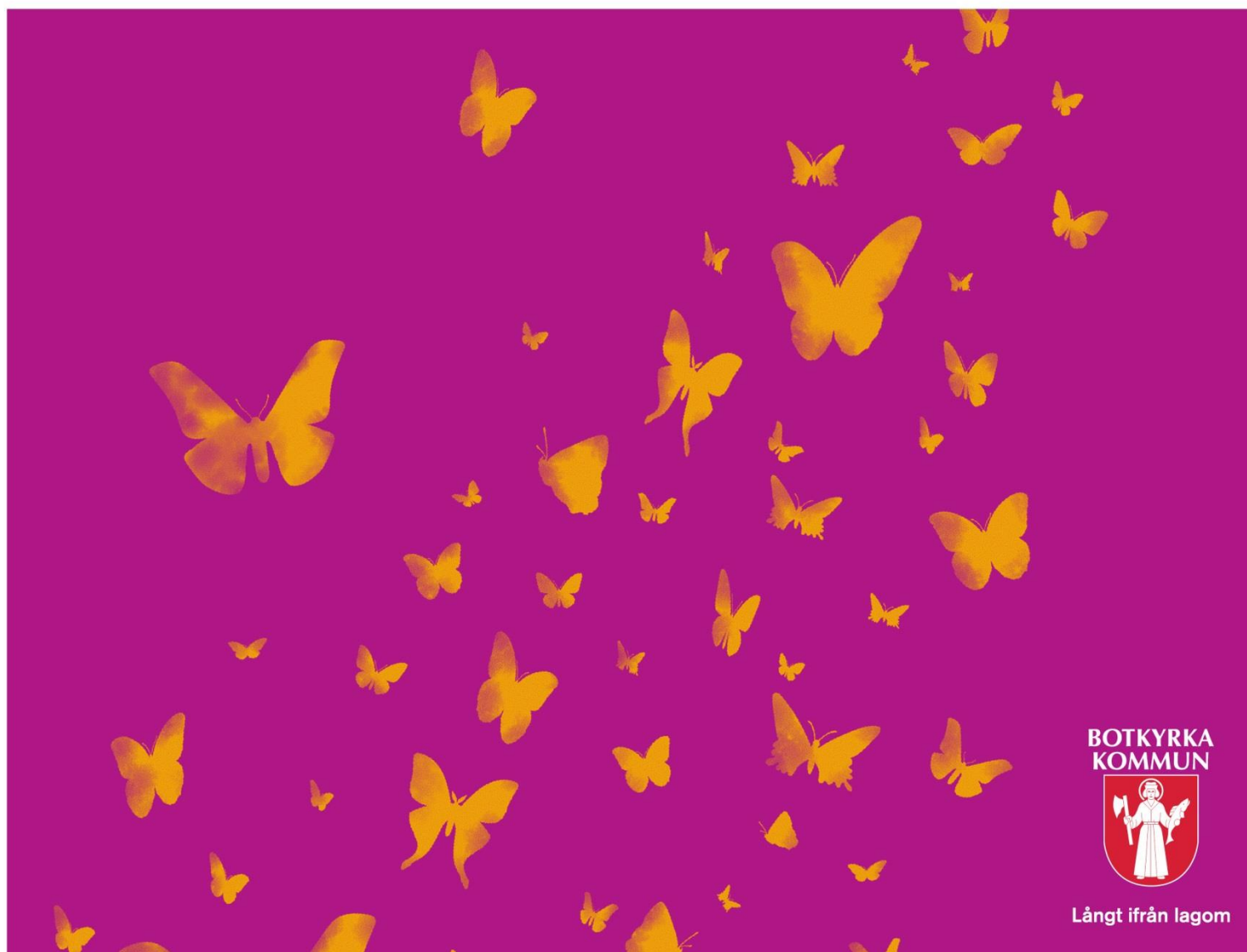
Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna föreliggande Kontrollplan 2017 för offentlig kontroll av livsmedel.

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Kontrollplan 2017

För offentlig kontroll av livsmedel
Miljö och hälsoskyddsnämnden

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl. a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll av efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka ansvarar för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnden ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar, för vilka kommunen är kontrollansvariga enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen och som är lokaliserade inom kommunens gränser. I Botkyrka finns ca 400 registrerade livsmedelsanläggningar.

Ansvaret innefattar kontroll av dricksvatten, livsmedelshygien, märkning och spårbarhet. Utöver livsmedelskontrollen har nämnden också ansvar för tillsyn enligt lagar och förordningar gällande försäljning av tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel.

Mål för den offentliga kontrollen

De nationella målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna har trygga livsmedel, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för val av produkt. Med trygga livsmedel menas säkra livsmedel och att konsumenterna inte blir lurade.
- Intressenterna har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull.
- De samverkande kontrollmyndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för respektive del i livsmedelskedjan.
- Kontrollverksamheten är riskbaserad, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig.

Kommunens övergripande mål som teamet främst arbetar med

- Medborgarnas Botkyrka
- En effektiv och kreativ kommunal organisation

Kontroll under 2017

Kontrollen av livsmedelsanläggningar är riskbaserad. Det innebär att företagen betalar en årsavgift utifrån vilken risk deras verksamhet utgör, behovet av kontrolltidstillägg för märkning och presentation samt myndighetens erfarenhet av hur de följer lagstiftningen. Intentionen är att livsmedelsföretagen ska få ca ett inspektionsbesök för 4 timmars betald kontrolltid. Betalar man mindre ska man få besök vart annat eller minst vart tredje år. Det innebär ca 460 planerade kontrollbesök på livsmedelsanläggningarna under 2017. Inom tillsynen för tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel planerar vi att besöka ungefär 35 anläggningar.

Antal verksamheter där livsmedelsteamet bedriver kontroll

Antal registrerade livsmedelsanläggningar i Botkyrka kommun	
Förskolekök	61
Skolkök	33
Restauranger & Pizzerior	81
Butiker oförpackade livsmedel	16
Butiker förpackade livsmedel	73
Kök inom äldreomsorgen	16
Gatukök	22
Kaféer	40
Livsmedelstillverkare	9
Vattenverk	8
Övriga livsmedelsanläggningar	61
TOTALT	ca 420
Övrig kontroll	
Tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel	ca 70

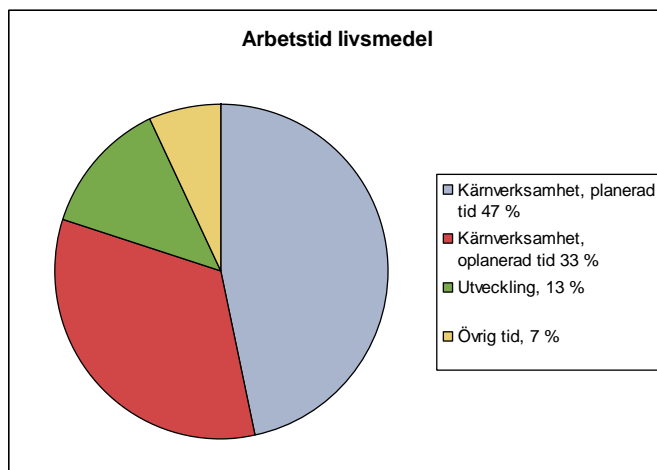
Kampanjer och särskilda projekt 2017

Den planerade kontrollen som företrädesvis sker i kampanjform kommer som tidigare år att ske inom olika branschområden. Under 2017 planerar vi även att ha branschöverskridande kampanjer inom vissa kontrollområden såsom provtagning, märkning av allergener, kunskapsnivå hos nya företagare och material i kontakt med livsmedel.

Resurser

Kontrollen av livsmedelsanläggningarna finansieras genom årliga avgifter samt extra kontrollavgifter vid uppföljningar p.g.a. bristande efterlevnad av lagstiftningen. En viss del finansieras av kommunala medel.

Livsmedelskontrollen kommer under 2017 att utföras av 4,5 heltidsanställda livsmedelsinspektörer. Ungefär en halv tjänst är beräknad att läggas på tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel. Det ger totalt 5 årsarbetskrafter i livsmedelsteamet under 2017. Vår arbetstid delas in i kärnverksamhet, utveckling och övrig tid.

Kompetensförsörjning

Kompetensutveckling av inspektörerna sker årligen genom deltagande i kurser anordnade av Livsmedelverket och andra aktörer. Teamet har sammanställt gruppens behov av kompetens i ett särskilt dokument, "kompetensrosen". Där finns även en skattning av varje medarbetares kunskapsnivå inom olika områden relevanta för kontrollen. I dokumentet sammanfattas teamets totala kunskapsnivå och eventuellt behov av kunskapsinhämtning inom vissa områden åskådliggörs.

Kunskapsutbyte sker genom deltagande i nätverk och i samband med kontrollkonferenser, länsträffar och andra myndighetsträffar.

Kärnverksamhet

Planerad kontroll

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för den operativa kontrollen vid cirka 420 livsmedelsanläggningar. De verksamheter där de största riskerna finns ska få besök 2-3 gånger per år men även de med låg risk ska få minst ett besök inom en treårsperiod. I våra arbetsuppgifter ingår också ansvar för verksamhetsplanering samt rapportering till Livsmedelsverket. Utöver livsmedelskontrollen har vi även ansvar för tillsyn enligt gällande lagstiftning för försäljning av tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel.

Händelsestyrd kontroll

Vid livsmedelsanläggningar som under de planerade kontrollbesöken inte kan visa att de följer lagstiftningen, utförs extra offentliga kontrollbesök, för att följa upp att avvikelser åtgärdats. Livsmedelsteamet ansvarar även för registrering av nya livsmedelsanläggningar samt klagomålshantering och utredning av misstänkta matförgiftningar, vilket ofta innefattar ett tillsynsbesök. Vi ger råd och service gällande livsmedelsfrågor samt svarar på yttranden och remisser.

Övrig arbetstid

Utöver vår kärnverksamhet lägger vi tid på kvalitetsarbete, förbättringsarbete, verksamhetsutveckling, kompetensutveckling, intern och extern samverkan och övergripande planering. Under 2017 kommer vi även att ta fram en behovsutredning.

Samordning

För samordning mellan berörda myndigheter deltar livsmedelsteamet i länsmöten och i samverkansprojekt med Miljösamverkan Stockholm. Länsmöten sker två gånger per år och representanter från länsstyrelsen, livsmedelsverket och länets kommuner deltar i dessa. För samordning inom livsmedelsteamet sker teammöten varje vecka. Vid nyanställningar och i början av kampanjer går två inspektörer ut tillsammans för samsyn/kalibrering.

Organisation och utförande av kontroll

Samtliga livsmedelsanläggningar finns registrerade i ärendehanteringssystemet ECOS samt på ett objektsblad i Excel format. Objektsbladet är en sammanställning av utförda och planerade kontrollbesök över en femårsperiod. Dessa register uppdateras kontinuerligt efter utförd kontroll samt vid nyregistreringar av livsmedelsanläggningar. Därutöver uppdateras registret en gång om året i samband med verksamhetsplanering. Vi följer upp vår planering var tredje vecka i samband med våra längre teammöten.

Arbetsuppgifter inom kontrollen är att planera och genomföra inspektion, revision och provtagning, handlägga ärenden såsom registrering och riskklassning, utreda misstanke om matförgiftning, årligen rapportera uppgifter till Livsmedelsverket samt fatta beslut i fråga om sanktioner, avgifter och åtalsanmälan. De flesta inspektioner sker oanmänt. Revisioner anmäls i förväg. Vid provtagningar anlitas Eurofins för analys av proverna.

2016-12-05

3

Tillsynsplan 2017

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna föreliggande Tillsynsplan 2017 för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Tillsynsplan enligt miljöbalken 2017

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: LEX Sbf/2016:414

Dokumentet är beslutat av: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet beslutades den: December 2016

Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Dokumentet gäller till den: 31 december 2017

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Tillsynsplan 2016

Dokumentansvarig är: Ingrid Molander, Miljöchef

För revidering av dokumentet ansvarar: Ingrid Molander, Miljöchef

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Ingrid Molander, Miljöchef

Relaterade dokument: Behovsbedömning, Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet för sådana verksamheter och åtgärder inom Botkyrka kommun som berörs av miljöbalken (1998:808). Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska myndigheten ta fram en tillsynsplan för den årliga tillsynen, detta dokument är en sådan plan.

I miljötillsynsförordningen (2011:13) står:

Tillsynsplan och resurser

8 § En operativ tillsynsmyndighet ska för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den behovsutredning som avses i 6 § och det register som avses i 7 § (En operativ tillsynsmyndighet ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn).

9 § Av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen ([2007:515](#)) följer att en operativ tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

10 § En statlig operativ tillsynsmyndighet ska i den samlade tillsynsplanen beskriva hur myndigheten har avvägt fördelningen av resurser inom och mellan olika ansvarsområden enligt *miljöbalken* och hur resurserna har anpassats efter det tillsynsbehov som finns.

Nämndmål

Nämnden har ett ansvar för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling, arbeta för att bidra till att de nationella och regionala miljömålen uppfylls samt att övervaka och förbättra miljötillståndet i kommunen.

Av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen prioriterar nämnden:

- Frisk luft
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Ett rikt växt- och djurliv
- En god bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan

Nedan listas de av nämndmålen som påverkar tillsynen enligt miljöbalken:

- Mål 5 Botkyrka attraherar fler företag, särskilt inom miljö, hälsa och kreativa näringar.

Mätbart nämndmål

Nöjdkundindex (NKI) för livsmedels- och miljötillsynen ska uppgå till 80 % år 2017.

- Mål 7 Botkyrkaborna är friskare och mår bättre.

Nämndmål

Minska mängden gifter i Botkyrkas förskolor.

Åtagande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åtar sig att genom myndighetstillsynen bidra till att Botkyrkaborna är friska och mår bättre.

- Mål 10 Fler företag och hushåll är fossilbränslefria och energieffektiva.

Nämndmål

Genom miljöbalkstillsynen arbeta för energieffektivisering i företag.

- Mål 12 Effektiv organisation med ökad kvalitet och rätt kompetens.

Nämndmål

Tillsynen ska vara effektiv och av god kvalitet.

I nämndens mål och budget för 2017 finns ett antal indikatorer, de som främst berör ovan nämnda mål är NKI och antalet inspektioner.

Prioriterad tillsyn 2017

Efter budgetförhandlingar inför 2017 har miljö- och hälsoskyddsnämnden beviljats en utökning i budgeten som innebär en förstärkning av ytterligare två tjänster inom miljöbalkstillsynen. Det innebär att nämnden i sin tillsynsplanering kan utgå från att det från och med 2017 finns nio heltidstjänster som kan arbeta med tillsyn inom miljöbalksområdet.

Tillsynen av naturreservaten utförs av kommunbiologen och praktiska naturvårdsarbetare.

Fortfarande är bemanningen något mindre än behovet, enligt behovsutredningen, som pekar på att elva heltidstjänster skulle behövas för att fullgöra tillsynsarbetet enligt miljöbalken, de närmast kommande åren.

Skillnaden mellan beräknat behov och tillgängliga resurser medför att nämnden måste göra prioriteringar i tillsynsarbetet. Till viss del finansieras miljöbalkstillsynen av fasta årsavgifter och timavgifter. För år 2017 beräknas de fasta årsavgifterna för tillsyn till ca 3 milj. kr.

Den nya taxan för tillsynen som arbetats fram under 2016 kommer att innebära en hel del administrativt arbete för samtliga medarbetare i miljö- och hälsoskyddsteamet. Vi har räknat med 900 h arbete i början av året. Samtliga registerkort i ECOS behöver ses över och nya beslut om tillsynsavgift måste ställas till verksamheter med årlig avgift för tillsynen.

Tillsyn sker årligen av köldmedier genom granskning av årsrapporter och uppföljning av egenkontrollen hos större fastighetsägare, till detta tillkommer även tillsyn på kommunala strandbad och plaskdammar (med provtagning inkluderad), återvinningscentraler, alla tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter samt även en stor del av de anmälningspliktiga verksamheterna. Allt detta tar ca.1670 timmar av vår planerbara tillsynstid i anspråk.

Vi räknar med att nio stycken heltidstjänster är ca.4500 h planerbar arbetstid per/år. För 2017 måste tid för administrationen av nya årsavgifter beaktas: 4500 - 900 h = ca 3600 h kvar. Sedan dras tid av för sådana verksamheter som tillsynas årligen: 3600 h – 1670 h = **1930 h** kvar. Detta är den summa timmar som enheten kan disponera för kampanjer/projekt under 2017.

Till grund för planeringen ligger miljö- och hälsoskyddsnämndens behovsbedömning avseende miljö- och hälsoskyddsteamets verksamhet (BB), nämndens mål och åtagande inför budget 2017, lagstiftningskrav samt även Botkyrkas blåa värden (BBV) som utmynnat i ett åtgärdsprogram för åren 2017- 2021. Även tillsynsplanen för 2016 har legat till grund för att prioritera viktiga målområden för tillsyn 2017.

Vid översyn av samtliga ovan nämnda dokument har följande fokusområden valts ut för tillsyn som drivs i kampanjform och som ligger utanför tillsyn av fasta tillsynsprojekt under 2017:

- En fortsättning av oljeavskiljarprojektet som påbörjats under 2016. (Krav enligt lagstiftning som ännu inte har följts upp p.g.a. tidigare resursbrist).
- Radonmätning i Bostadsrättsföreningar (BRF: er)/Hyresvärdar. (Nämndmål 7/BB).
- Inomhusmiljön vid idrotthallar (Nämndmål 7).
- Miljöfrågor vid utomhusidrottanläggningar, konstgräsplaner, golfbanor. (Åtgärdsprogram BBV).
- Inventering av enskilda avlopp på landsbygden (Åtgärdsprogram BBV/BB) .
- Vårdboenden (Nämndmål 7).
- Skoltillsyn, fortsätta giftfri miljö-projekt inom skolan (Nämndmål 7).
- Fortsätta det påbörjade arbetet med kartläggning av förorenade områden (BB/Åtgärdsprogram BBV).
- Inleda energieffektiviseringsinformation vid tillsyn av miljöfarliga verksamheter (Mål 10).
- Anpassning till den nya taxan, ändring av koder och uppdatering av verksamhetssystemet ECOS
- Uppföljning av kommunens avfallsplan

Inom naturreservatstillsynen kommer följande områden att prioriteras under 2017:

- Fortsatt kartläggning av terrängkörning i naturreservaten och informationsspridning för att för att stävja denna otillåtna verksamhet.
- Översyn av naturreservatens skötselplanering i samband med att ny skogsskötselplan tas fram för den kommunägda skogen. Planen avses om-

fatta även de kommunala naturreservaten. Inventeringen kan även komma att omfatta kartläggning av förekomst av död ved i naturreservaten.

De projekt som påbörjats under 2016, Oljeavskiljarprojektet och Radonmätningar i hyreshus/BRF: er behöver följas upp. Under 2016 har information skickats till diverse miljöfarliga verksamheter om lagkraven på besiktning av oljeavskiljare, utskick har även skett till BRF-styrelser/hyresvärdar med uppmaning att mäta radon i fastigheter där så inte skett. Under 2017 behövs tid för att tillse att mätningar och kontroller skett i enlighet med lagkraven. Tillsyn utan uppföljning är aldrig att rekommendera.

Vid tidigare inspektioner på skolorna har det noterats att inomhusmiljön i skolans idrottshallar varit dålig. Oftast disponera idrottshallarna av skolan under dagtid, och på kvällar och helger ansvarar kultur- och fritidsförvaltningen för uthyrning till externa intressenter. Detta har lett till att ingen av parterna känner ansvar för städning och renhållning fullt ut. Detta har tidigare varit ett eftersatt tillsynsområde som nu behöver synliggöras.

Grundskolorna ska besökas vart annat år och 2017 är det dags igen. Denna gång är tanken att temat på tillsynen kan vara Giftfri miljö, där tillämpliga delar från förskoleprojektet kan appliceras på skolan. Detta blir tidseffektivt eftersom inspektörerna redan är inlästa på sakfrågorna.

Vårdboenden har inte besökts sedan 2013, tillsynsintervallet bör vara vart 3:e år, den kampanjen faller även väl in under nämndmål 7.

Inom ramen för åtgärdsprogrammet BBV så anser vi att inventering av enskilda avlopp och förorenade områden med påverkan på grund- och ytvatten är lämpligt att prioritera snarast möjligt utifrån påverkan på våra vattentillgångar. Även att se över kemikalieanvändningen vid utomhusidrottsplatser som kan ha en stor påverkan nedströms liggande recipienter.

Att ta in energirådgivningen i tillsynen på våra miljöfarliga verksamheter är ett lämpligt tillvägagångsätt att arbeta med energieffektivisering enligt nämndmål 10, utan att det tar orimliga resurser i anspråk för teamet.

Trots att enheten har beviljats en utökning i form av personella resurser för tillsyn enligt miljöbalken, så finns det fortfarande områden som inte föreslås prioriteras 2016 kopplat till behovsutredningen. Ett sådant område är kemikalietillsynen. Det kan vara klokt att avvakta med den frågan, eftersom det bästa vore om tillsynsvägledande myndigheter, som kemikalieinspektionen initierade nationella och regionala projekt. Det behövs, eftersom kemikaliefrågorna och dess lagstiftning är komplext. Detta ska vi påtala i våra nätverk under året.

Andra områden som har behov av tillsyn men som inte prioriteras under 2017 är tillsyn av samlingslokaler såsom ungdomsgårdar, bibliotek, föreningslokaler och liknande. Vi ser heller inte utrymme att utöva tillsyn i enlighet med strandskyddslagstiftningen under 2017.

Det finns många områden inom avfall som behöver belysas, bl.a. hur vi kan agera för att fler restauranger och verksamheter sorterar ut matavfallet för produktion av biogas (rådgivning/tillsyn). Vi påbörjar en översyn av Avfallsplanen med tillhörande renhållningsordning under 2017.

Oplanerad tillsyn och övrig tid

Ungefär hälften av tiden för tillsyn inom miljöbalksområdet är inte planerbar, t.ex. tillståndsansökningar, klagomål, remisser, begäran av handlingar, förfrågningar från medborgare och företag.

Utöver den s.k. kärnverksamheten används en del av arbetstiden för utvecklings- och förbättringsarbete, verksamhetsplanering, kompetensutveckling, samverkan och tillsynsvägledning

Det pågår olika samarbetsprojekt inom ramen för Miljösamverkan Stockholms län (MSL) där Botkyrka valt att medverka; t.ex. markföroreningsforum, tillsyn båtbottnprojekt i småbåtshamnar, bassängnätverk m.m. Detta höjer medarbetarnas kompetens, ökar effektiviteten och bidrar till samsyn med andra tillsynsmyndigheter i regionen.

Vi medverkar även i nätverksträffar och tillsynsvägledningsseminarier som anordnas av andra myndigheter, som t.ex. länsstyrelsen.

Vi deltar även i projekt inom Samhällsbyggnadsförvaltningen där vi bidrar med vår miljökompetens.

Här listas samverkansprojekt (utöver MSL) som pågår under 2017:

- Attraktivare industriområden. Skyttbrink är det område som prioriteras 2017.
- Nedskräpning och dumpning av avfall i naturen och naturreservaten, ett samarbete med flera aktörer, t.ex. Gata-Park, ungdomsfullmäktige m.fl.
- Dagvatten Norra Botkyrka. Botkyrka kommun arbetar för att förbättra dagvattenhanteringen i Norra Botkyrka.
- Underlag för beslut gällande behovet av en ny bullerkartläggning i Botkyrka kommun, Ärendet kommer att beredas i SBN-nämnden och MoH-nämnden.
- Masshanteringsprojekt i samarbete med OPTIMASS och andra aktörer som har beviljats pengar av Energimyndigheten.
- Bullernätverket (Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms stad och Arbets- och Miljömedicin inom Stockholms läns landsting).
- SBF-enheter i samarbete med TF-enheter för att minska ökad råttförekomst i detaljplanelagda områden.
- Ta fram information om strandskyddsregler som ska ligga på hemsidan, i samarbete med SBF's kommunikatör.

Uppföljning av tillsynsplanen 2016

Följande tillsynsområden prioriterades under 2016:

- Tillsyn av stickande- och skärande verksamheter, dvs. fotvårdare, piercing och tatuering.

Kommentar: Denna tillsyn genomfördes på samtliga 19 st. fotvårdssalonger och tatueringar.

- Giftfri miljö i våra förskolor. Kartläggning av giftiga ämnen och ohälsosamma kemikalier som finns i förskolan, i samarbete med utbildningsförvaltningen. En utfasning av dessa ämnen/kemikalier påbörjas.

Kommentar: Alla förskolor besöktes 2016, kampanjen bör fortsätta 2017 t.ex. med en avrapportering och ett gemensamt seminarium för inblandade parter.

- Tillsyn av tillfälliga boenden (Asylboenden).

Kommentar: Alla HVB-hem i kommunen besöktes (Inga asylboenden finns i Botkyrka kommun).

- Områdestillsyn i Hamringe industriområde. Tillsynen inbegriper alla verksamheter i området, där vi bland annat går igenom avfalls- och kemikaliehantering (dock inte lackeringsverksamheterna som vi har besökt under 2015).

Kommentar: Alla verksamheter i Hamringe industriområde besöktes.

- Tillsyn av oljeavskiljare vid diverse miljöfarliga verksamheter.

Kommentar: Ett utskick till alla verksamheter där det är känt att det tvättas fordon och finns oljeavskiljare har fått ett utskick om lagkrav på besiktning m.m.

- Tillsyn av båtklubbar.

Kommentar: Alla 8 småbåtshamnar i kommunen besöktes.

- Förorenad mark. Kampanj för att skapa en översyn av förorenade områden i kommunen, som syftar att leda fram till en handlingsplan för framtida tillsyn på området.

Kommentar: En inventering av alla misstänkta förorenade områden inom f.d. F18-området har kartlagts och sammanställts i en rapport. Detta är en början av översynsarbetet för förorenade områden.

Inom naturreservatstillsynen prioriterades under 2016:

- Kartläggning av förekomst av död ved i de kommunala naturreservaten.

Kommentar: Kartläggningen av förekomst av död ved i de kommunala naturreservaten har inte kunnat genomföras under 2016 eftersom tidigare naturvårdare som skulle utföra en stor del av arbetet slutade. Den nye naturvårdaren har till att börja med haft andra fokusområden.

Ytterligare tillkommande tillsyn under 2016

Med hjälp av en stabilare personalsituation, med visstidsanställd tillsynspersonal som stannat under nästan hela anställningstiden, så kunde även områdestillsyn av Eriksbergs industriområde och Slagsta industriområde genomföras under 2016, detta var tillsyn utöver planen.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Behovsutredning miljö- och hälsoskyddsämnden
2016-2018
Miljö- och hälsoskyddsteamets verksamhet

Reviderad november 2016

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: Sbf/2016:414
Dokumentet är beslutat av: Miljö- och hälsoskyddsämnden
Dokumentet beslutades den: december 2016
Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskyddsämnden
Dokumentet gäller till den: 31 december 2018

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Behovsutredning miljö- och hälsoskyddsnämnden 2016-2018 Miljö- och hälsoskydds-
teamets verksamhet, Sbf/2015:425

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljöenheten

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Miljöenheten

Relaterade dokument: Miljö- och hälsoskyddsteamets årliga tillsynsplan

Inledning	2
Syfte	3
Tillsyn	4
Reglemente för miljö- och hälsoskyddsämnden.....	4
Tillsyn enligt lagstiftning och nationella mål.....	4
Miljö- och hälsoskyddsteamets verksamhet	6
Tillsynsbehov.....	6
Extra tillsynsinsatser.....	7
Inventering och tillsyn av enskilda avlopp	7
<i>Inventering</i>	7
<i>Tillsyn</i>	7
Radon	7
Avfallshantering på livsmedelsobjekt – efterlevnad av renhållningsföreskrifterna.....	7
Förorenade områden.....	8
<i>MIFO</i>	8
<i>Branschklassning</i>	8
Kemikalietillsyn.....	8
Båtklubbar.....	8
Tillsyn av verksamheter med särskilt farliga kemikalier.....	9
Kemikalier i varor och produkter.....	9
Energi i tillsynen	9
Strandskydd.....	9
Tillsyn i syfte att uppnå de nationella miljökvalitetsnormerna för vatten.....	10
Fördelning av tidsbehovet mellan miljötillsyn och hälsoskyddstillsyn.....	11
Övrigt tidsbehov	12
Antal objekt inom kommunen	13
Miljöskyddstillsyn	14
Hälsoskyddstillsyn	14
Remisser och rådgivning	14
Kompetensutveckling och samverkan.....	14
Resursbehov	15
Arbetsmetod och organisering av arbetsuppgifter	16
Uppföljning och utvärdering av tillsynen	17
Teammöten	17
Tillsynskampanj.....	17
Handläggningstider	17
Tidsredovisning	17
Kundnöjdhet (NKI – Nöjd kundindex).....	18
Finansiering	19
Bilaga 1: Beräkningar till behovsutredningen	20

Inledning

Miljöenheten har tagit fram en behovsutredning som visar tillsynsbehovet inom Botkyrka kommun. Utredningen omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsansvar enligt miljöbalken. Det är miljö- och hälsoskyddsteamets ansvarsområden som redovisas i dokumentet. Några exempel på vad teamet har tillsynsansvar över är små och större industrier, förorenad mark, avloppsanläggningar, skolor, förskolor och bostäder. I dokumentet redovisas tillsynsbehovet som tid (timmar). Det för att enkelt kunna relatera till hur många anställda det finns behov av i miljö- och hälsoskyddsteamet.

Behovsutredning:

Miljöenheten är en operativ tillsynsmyndighet som enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska upprätta en behovsutredning om tillsynsbehovet inom sitt ansvarsområde enligt miljöbalken. I behovsutredningen ska myndigheten bedöma tillsynsbehovet och de resurser som behövs. Utredningen ska inte ta hänsyn till faktiska resurser, utan visa vad som krävs för att klara av den tillsyn som ligger under myndighetens ansvar. Behovsutredningen ska avse en tidsperiod om tre år, men ska ses över vid behov och minst en gång per år. Behovsutredningen ska fastställas genom ett politiskt beslut. I behovsutredningen redovisas inga avvägningar eller prioriteringar.

Tillsynsplan:

För varje verksamhetsår ska myndigheten ta fram en tillsynsplan som omfattar hela myndighetens ansvarsområde. Planen ska vara grundad i behovsutredningen. I planen ska det framgå vilka prioriteringar som gjorts inom och mellan olika områden. Exempelvis varför det fattas beslut om att bedriva tillsyn inom fordonsverkstäder men inte enskilda avlopp etc. Årligen arbetar miljöenheten fram en verksamhetsplan, vilken motsvarar en samlad tillsynsplan. Varje år ska myndigheten följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska tillsynsmyndigheten föra ett register över de tillsynsobjekt som kräver återkommande tillsyn. För sådan registerhållning använder miljöenheten ärendehanteringssystemet Ecos.

Enligt myndighetsförordningen (2007:515) ska tillsynsmyndigheten bedriva tillsynsarbetet effektivt och personalens kompetens ska regelbundet utvecklas. Miljö- och hälsoskyddsteamets personal ges tillfälle till kompetensutveckling och handläggarna deltar bland annat i olika samverkansgrupper.

Syfte

Syftet med behovsutredningen är att visa på vilket behov av tillsyn enligt miljölagstiftningen som finns inom kommunen och hur mycket arbetstid den tillsynen beräknas ta. Tillsammans med verksamhetsplanen ska behovsutredningen skapa förutsättningar för miljö- och hälsoskyddsteamet att bedriva en ändamålsenlig, strukturerad och effektiv tillsyn.

Tillsyn

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Miljö- och hälsoskyddsteamet ska arbeta för att miljöbalkens syfte uppnås inom de områden som teamet har tillsynsansvar för.

Den operativa tillsynen som ska säkerställa att bestämmelserna i miljöbalken, dess följdlagstiftning och EU-förordningar följs är fördelad på statliga myndigheter och kommunal nämnd. Detta regleras i miljötillsynsförordningen (2011:13)¹. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har, förutom tillsynen över de miljöfarliga verksamheter som följer av tillsynsförordningen, även tillsynen över större miljöfarliga verksamheter, så kallade A- och B-anläggningar. Detta är verksamheter som har tillståndsprövats av mark- och miljödomstol och länsstyrelsens miljöprövningsdelegation och där länsstyrelsen överlåtit tillsynsansvaret till den kommunala nämnden. Vad som faller under miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsansvar är också reglerat i reglementet för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet.

Reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reglementet beskriver vilka lagar som nämnden har ansvar för, delegation för. Miljö- och hälsoskyddsnämnden verkställer enligt reglementet uppgifter inom natur, miljö-, hälso- och smittskyddsområdet samt övriga uppgifter som enligt lag ska verkställas av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet och som inte regleras i annan nämnds reglemente². Dessa områden är sedan delegerade till miljö- och hälsoskyddsteamet för verkställande tillsyn.

Tillsyn enligt lagstiftning och nationella mål

Tillsynen syftar till att säkerställa att miljöbalkslagstiftningen följs. Utöver lagefterlevnad ska myndigheten arbeta för att de nationella och regionalt prioriterade miljökvalitetsmålen uppfylls. I följande text ges en övergripande beskrivning av vad tillsynen innehåller. Miljö- och hälsoskyddsteamets handläggare utför tillsyn genom inspektioner, granskning av rapporter samt ger information och rådgivning till verksamhetsutövare och medborgare. Personalen handlägger anmälnings- och tillståndsärenden samt besvarar remisser från statliga myndigheter och verksamheter inom kommunen. För att säkerställa att lagstiftningen följs fattas beslut om rättelse genom förelägganden eller förbud. Har någon person, ett företag eller annan verksamhet överträtt lagstiftningen är handläggarna skyldiga att besluta om miljöstraffavgift. Råder misstanke om brott upprättats en åtalanmälan.

Av de sexton miljökvalitetsmålen har miljö- och hälsoskyddsnämnden prioriterat följande mål:

- Frisk luft
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Ett rikt växt- och djurliv
- En god bebyggd miljö

¹ 2 kap. i miljötillsynsförordning (2011:13).

² Reglemente för miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun, Författningssamling. Ord nr 8-1-11, daterad: 2016-01-01.

- Begränsad klimatpåverkan³.

³ Miljö- och hälsoskyddsnämndens Mål och budget 2017 med plan 2018-2019, s. 3

Miljö- och hälsoskyddsteamets verksamhet

Tillsynsbehov

I tabellen nedan redovisas beräknat tidsbehov för tillsynsarbete inom olika områden. I bilaga 1 finns en förklaring där du kan se vad som ligger till grund för det beräknade tidsbehovet.

Tillsynsområde	Behov timmar	2016	2017	2018
Miljöfarliga verksamheter med årlig avgift	1282	1282	1282	1282
Miljöfarliga verksamheter med timavgift	545	545	545	545
Hälsoskyddsobjekt med timavgift	449	449	449	449
Hälsoskyddsobjekt med årlig avgift	896	896	896	896
Inkommande hälsoskydd	1740	1740	1740	1740
Inkommande miljöskydd	1760	1760	1760	1760
Inkommande avlopp	200	200	200	200
Enskilda avlopp (inventering och uppföljning)*	720	720	720	720
Enskilda avlopp (tillsyn)	280	280	280	280
Energibrunnar	250		250	250
Köldmedieanläggningar	152	152	152	152
Avfall hushåll	97	97	97	97
Avfallshantering verksamheter	210	210	210	210
Avfallshantering livsmedelsobjekt*	864	864	54	54
Radon*	350	350	350	350
Förorenade områden*	150	150	150	150
Animaliska biprodukter	50	50	50	50
Tillsyn av tillfälliga objekt	20	20	20	20
Strandskydd	432			
Vattenskyddsområde	100	100	100	100
Tillsyn som syftar till efterlevnad av MKN för vatten	80	0	80	0
Kemikalietillsyn*	280	280	280	88
Åtalsanmälningar	50	50	50	50
Miljösanktionsavgifter	65	65	65	65
Samarbete med andra myndigheter och samverkan	210	210	210	210
Kompetensutveckling	500	500	500	500
Remisser och rådgivning	213	213	213	213
Medborgarförslag	40	40	40	40
Teammöten	300	300	300	300
Summering	12285	11523	11043	10771

Tabell 1: Redovisning av beräknat tillsynsbehov i antal timmar för olika områden åren 2016-2018. * = ett extra tillsynsbehov de närmast kommande åren alternativt att tiden är svår att förutspå och kan öka.

Några av tillsynsområdena som redovisas i tabell 1 har markerats med en Asterix (*). Det beror på att den tiden är svår att förutspå eller att miljöenheten har bedömt att extra insatser krävs under de närmast kommande åren. Tidsbehovet för handläggning av ärenden under "Inkommande avlopp" påverkas av om inventering genomförs eller inte. Genomförs inventeringar beräknas tidsbehovet istället uppgå till 500 timmar årligen. Tillsynsområdet "avfallshantering livsmedelsobjekt" här ser miljöenheten att det krävs särskilda insatser för att säkerställa efterlevnaden av renhållningsföreskrifterna. Tidbehovet för "Förorenade områden" är svårt att uppskatta och är minst 150 timmar men kan variera upp till 1430 timmar. Tidsbehovet för

”Kemikalietillsyn” bedöms vara som störst år 2016 och 2017 i samband med insatser riktade mot kommunens båtklubbar. För att säkerställa att lagefterlevnad inom strandskyddsområdet behöver miljöenheten utöka tillsynen. Beräknad tid för en informationskampanj och inventering redovisas under ”Strandskydd”.

Det redovisade tidsbehovet enligt tabellen ovan omfattar inte den tillsyn som bedrivs på kommunens naturreservat. Det finns två naturreservat i kommunen som faktureras årlig avgift för tillsyn. Det är miljöenheten som ansvarar för att utföra tillsynen och arbetsuppgifterna ligger inom teamet för natur och miljöanalys.

Extra tillsynsinsatser

För vissa tillsynsområden ser miljöenheten att det kommer krävas extra tid de kommande åren. Det är tid som helt eller delvis är utöver den regelbundna tillsynen. Det för att säkerställa att lagstiftningen inom området efterlevs. Berörda tillsynsområden är markerade med en Asterix (*) i tabell 1. Nedan sker en genomgång av dessa områden.

Inventering och tillsyn av enskilda avlopp

Inventering

Av de cirka 950 kända enskilda avloppsanläggningarna som finns i kommunen återstår det att inventera strax över 600 anläggningar. Handläggningstiden för ett objekt är i genomsnitt sex timmar. Det ger ett tidsbehov på 3600 timmar. Arbetsinsatsen bör fördelas på flera år, förslagsvis under en femårsperiod. Det skulle ge ett årligt tillsynsbehov på 720 timmar per år, under en femårsperiod. Tid för handläggning av ansökningsärenden tillkommer.

Tillsyn

För att säkerställa att miljölagstiftningen avseende enskilda avlopp följs bör miljö- och hälso- skyddsteamet bedriva återkommande tillsyn av de 950 stycken avloppsanläggningarna som finns inom kommunen. Ett lämpligt tillsynsintervall antas vara vart tionde år, men något tätare för minireningsverk och liknande anläggningar. Handläggningstiden för detta arbete uppskattas till tre timmar per objekt. Utslaget över tid ger det ett tidsbehov på $((950*3)/10)$ 285 timmar per år.

Radon

För att skapa förutsättningar för en hälsosam inomhusmiljö med avseende på radonhalt i inomhusluften ser miljö- och hälsskyddsteamet ett behov att öka tillsynsinsatserna inom området. Att radonhalten i inomhusluft ligger på en hälsosam nivå, under 200 Bq/m³, är viktiga indikatorer för att miljömålen god bebyggd miljö och säker strålmiljö uppnås. Hittills har det konstaterats att åtgärdstakten är för långsam för att målen ska uppnås. Tillsynen bör fokuseras på att säkerställa att Folkhälsomyndighetens allmänna råd för radon följs. Undervisningslokaler, flerbostadshus bör prioriteras i tillsynen men ett aktivt informationsarbete måste även ske gentemot småhusägare. Det bör vara en kombination av regelrätt tillsyn och information. I kommunen finns i dagsläget 96 stycken bostadsrättsföreningar samt ett 10-tal större fastighetsägare. Under 2016 påbörjas en tillsynsinsats där 26 objekt, motsvarande ca 6700 bostäder, kontrolleras. Beräknat tillsynsbehov är 350 timmar per år för de kommande fem åren. Därefter bör tidsbehovet avta.

Avfallshantering på livsmedelsobjekt – efterlevnad av renhållningsföreskrifterna

Det finns ett behov av extra tillsynsinsatser för att säkerställa att renhållningsföreskrifterna för Botkyrka kommun, beslutade den 29 september 2011, efterlevs med avseende på utsortering

av matavfall för biologisk behandling⁴. Tidsbehovet räknas utifrån antalet aktuella objekt i kommunen och uppskattad tidsåtgång för teamets arbetsinsats. Det finns 216 stycken objekt⁵ (då är 40 stycken caféer borträknade). Beräknat tidsbehov är fyra timmar per objekt första året vi arbetar med tillsynen och därefter 0,25 timmar per år. Det ger ett tidsbehov på 864 timmar första året och därefter 54 timmar per år.

Förorenade områden

Miljöenheten ser ett behov av att arbeta med tillsynsområdet förorenad mark. Hittills har kommunen agerat vid förorenade områden som har klassificerats in som klass 1, vilket innebär mark med mycket stor risk. Åtgärder av förorenade områden som klassificerats in som klass 2 har vidtagits då en ny detaljplan arbetats fram över ett markområde som innehållit förorenad mark. Miljöenheten ser ett behov av att ta fram en åtgärdsplan för återställning eller förbättring av förorenad mark.

MIFO

I Botkyrka kommun finns det i dagsläget 22 stycken områden som är klassificerade enligt MIFO. Varav ett objekt ligger inom klass 1 som innebär mycket stor risk (Kagghamra hamn), 13 objekt i klass 2 som innebär stor risk, sju objekt inom klass 3 som innebär måttlig risk och 1 objekt inom klass 4 som innebär liten risk. När arbete med sanering är påbörjat klassas området om pga. att risken minskar. Miljöenhetens tillsyn är löpande för de objekt som i dagsläget är klassificerade enligt MIFO. Tidsbehovet är minst 150 timmar per år.

Branschklassning

Inom kommunen finns det även områden som har riskklassificerats av länsstyrelsen i Stockholms län utefter vilken bransch som har varit verksam på platsen. Klassningen är likt MIFO klassningen uppdelad i en fyrgradig skala. I Botkyrka kommun finns det sex objekt som har klassats i klass 1 som innebär mycket stor risk, 154 objekt som har klassats i klass 2 som innebär stor risk, 156 objekt som har klassats i klass 3 som innebär måttlig risk och 67 objekt som har klassats i klass 4 som innebär liten risk. Miljöenheten ser ett behov av att i ett första steg kartlägga vem som bär tillsynsansvaret, kommunen eller länsstyrelsen, för de objekt som är inklassade i klass 1 och 2. Det är totalt 160 stycken objekt. När det är utrett bör en prioriteringsordning, en strategi, för åtgärder framarbetas som bland annat utgår ifrån om det förorenade området ligger inom ett vattenskyddsområde, eller i närheten av grundvattentäkt samt annan skyddsvärd natur och miljö. Utifrån strategin ska sedan en handlingsplan tas fram. Som ett tredje steg i arbetet följer en ansvarsutredning för respektive objekt. Uppskattat tidsbehov är 1280 timmar (160 stycken objekt * 8 timmar), i den tiden innefattas arbetet med strategin samt handlingsplan. Därefter styrs tidsbehovet av hur många objekt som kommer falla under kommunens tillsynsansvar. Det kan alltså uppskattningsvis variera mellan 1300 timmar årligen till noll timmar.

Kemikalietillsyn

Miljöenheten bedömer att det finns ett behov av att lägga mer tid inom området kemikalietillsyn. Nedan listas några viktiga områden att bedriva tillsyn inom de kommande åren.

Båtklubbar

I och med att det under juni månad 2015 har kommit ut nya riktlinjer gällande båtbottentvättar m.m. kommer miljöenheten att behöva lägga ner mer tillsynstid på området än tidigare. I

⁴ 9§ Renhållningsföreskrifter för Botkyrka kommun, antagen av kommunfullmäktige 2011-09-29.

⁵ Miljöenheten, Livsmedelsteamet 2015-08-26.

kommunen finns just nu sex stycken båtklubbar. Under 2016 och 2017 uppskattas tidsbehovet vara 40 timmar per objekt vilket ger ett årligt tidsbehov på 240 timmar. Därefter uppskattas tidsbehovet för återkommande tillsyn vara åtta timmar per objekt vilket ger ett samlat tidsbehov på 48 timmar per år.

Tillsyn av verksamheter med särskilt farliga kemikalier

Till gruppen särskilt farliga kemiska produkter hör de mest hälsofarliga kemikalierna i samhället. Det är fråga om produkter som kan vara dödliga vid förtäring, inandning eller hudkontakt, som exempel kan nämnas cyanväte och fluorovätesyra. Som särskilt farliga kemiska produkter anses också produkter som i ett längre perspektiv är mycket farliga på så sätt att de kan orsaka cancer, ge ärftliga genetiska skador, fosterskador eller nedsatt fortplantningsförmåga eller andra allvarliga hälsoskador. Slutligen ingår starkt frätande produkter i gruppen särskilt farliga kemiska produkter. Vid exponering för en starkt frätande kemikalie uppkommer den frätande verkan direkt.

En översikt har genomförts under 2015 över vilka objekt som finns i Botkyrka kommun som har beviljats tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga kemikalier enligt förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer. I dagsläget finns det sex stycken verksamheter som har beviljats tillstånd. Tidsbehovet uppskattas till 40 timmar årligen.

Kemikalier i varor och produkter

Teamet behöver arbeta mer aktivt med kemikalietillsyn. Det innebär bland annat att arbeta för att butiker och detaljhandel följer lagstiftningen. Både när det gäller informationsplikten som gäller gentemot konsument om ämnesinnehåll i kläder och produkter men också märkning av kemiska produkter. Tidsbehovet för tillsynsinsatser inom området antas vara inräknat under den redovisade tiden för miljöskydd- och hälsoskyddsobjekt med årlig avgift respektive timavgift.

Energi i tillsynen

För att minska förbrukningen av energi behöver miljö- och hälsoskyddsteamet bedriva tillsyn inom energieffektivisering. Tillsynen ska omfatta kommunens egna verksamheter och de privata verksamheterna. Både miljöfarliga verksamheter och hälsoskyddsobjekt omfattas.

Strandskydd

För att säkerställa att strandskyddslagstiftningen enligt miljöbalkens 7 kapitel följs inom Botkyrka kommun behöver miljöenheten utöva aktiv operativ tillsyn. Det innebär att en inventering genomförs av de områden som ligger inom strandskyddat område. Efter genomförd inventering följs eventuella överträdelser mot strandskyddslagstiftningen upp genom beslut om rättelse. Tidsbehovet för en informationskampanj riktad mot berörda med en efterföljande inventering beräknas till strax över 340 timmar. Utöver den tiden tillkommer tid för uppföljning, vilket troligen kommer ta mycket tid i anspråk. Denna tid går att beräkna först då en inventering genomförts. Det är oklart hur stor del av tiden som faller under miljö- och hälsoskyddsteamets tillsynsansvar, då strandskyddsfrågorna är delegerade till kommunbiolog och miljöutredare.

Tillsyn i syfte att uppnå de nationella miljö kvalitetsnormerna för vatten

Det bör framhållas att detta är ett komplext område som faller inom flera nämnders ansvarsområde, frågan är också kommungränsöverskridande. I och med implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten (2004) har kvalitetskrav ställts på vattnet genom miljö kvalitetsnormer. Normerna omfattar både kemisk och ekologisk status. Kommunerna spelar en viktig roll för att vattenförekomsterna inom och nedströms kommunens egna vatten ska uppfylla miljö kvalitetsnormerna. Under 2015 och 2016 har ett vattenprogram för Botkyrka kommun arbetats fram. Programmet ger en beskrivning av kommunens vatten, både yt- och grundvatten, med fokus på de av Havs- och vattenmyndigheten utpekade vattenförekomsterna. Syftet är vidare att lyfta vilka åtgärder som är lämpliga för respektive vattenförekomst. Det finns ett behov av att lyfta vattenfrågorna inom gruppen och att intensifiera arbetet med frågorna. Det för att skapa förutsättning för att kommunens vatten, och vattenförekomster nedströms kommunens, uppfyller miljö kvalitetsnormerna. Inom vattenprogrammet framgår vilka åtgärder som bör prioriteras, utifrån den prioriteringsordningen kan miljö- och hälsoskyddsteamet planera sina tillsynsinsatser. Att arbeta med vattenfrågorna är inkluderat i den regelbundna tillsynen som teamet bedriver. Men det finns behov av en intensiv satsning på området.

I arbetet med att minska övergödning och tillförsel av miljöfarliga ämnen till mark och vatten har miljö- och hälsoskyddsteamet en betydande roll. Teamets uppgift är bland annat att bedriva tillsyn över objekt som om de missköts kan påverka vattenkvaliteten. Det handlar bland annat om förorenad mark, industrier, mindre miljöfarliga verksamheter, lantbruk och annan djurhållning, enskilda avlopp samt dagvattensystem. I det dagliga tillsynsarbetet bör en av utgångspunkterna vara att arbeta mot uppfyllelse av miljö kvalitetsnormerna för vatten. Som ett handläggarstöd har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram en checklista som kan användas ”*Checklista vid tillämpning av miljö kvalitetsnormer för vatten vid provning- och tillsyn av miljöfarlig verksamhet*”. Denna checklista bör implementeras i teamets tillsyn. Tidsbehovet för tillsynsinsatser inom området är till största del inräknat under den redovisade tiden för miljöskydd- och hälsoskyddsobjekt med årlig avgift respektive timavgift, då det omfattas av den regelbundna tillsynen. Att intensifiera arbetet, vilket bland annat innebär, intern utbildning av personalen, kommer ta extra tid i anspråk. Tidsbehovet för utbildning beräknas till cirka 80 timmar.

Fördelning av tidsbehovet mellan miljötillsyn och hälsoskyddstillsyn

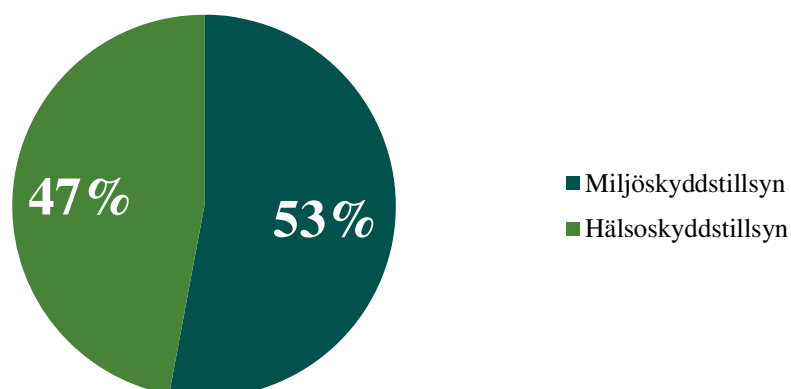
I detta stycke redovisas fördelningen av tidsbehovet för tillsynsområden som faller under hälsoskyddstillsyn respektive miljöskyddstillsyn. Den redovisade tiden avgörs av hur miljöenheten väljer att kategorisera olika tillsynsområden.

Den redovisade tiden i tabellen nedan utgår ifrån det faktiska behovet och tar hänsyn till de extra tillsynsinsatserna som krävs enligt redovisningen under rubriken ”Extra tillsynsinsatser” ovan. Redovisningen ska därför inte tolkas som att den gäller för flera år framöver utan endas det/de närmst kommande året/åren. Observera att alla tidsposter som finns redovisade i tabell 1 inte finns med i tabell 2. Det beror på att vissa är gemensamma för både miljö- och hälsoskydd.

Tillsynsområde	Miljöskydd, timmar	Hälsoskydd, timmar
Miljöfarliga verksamheter med årlig avgift	1282	
Miljöfarliga verksamheter med timavgift	545	
Hälsoskyddsobjekt med timavgift		449
Hälsoskyddsobjekt med årlig avgift		896
Inkommande hälsoskydd		1740
Inkommande miljöskydd	1760	
Inkommande avlopp		200
Enskilda avlopp (inventering och uppföljning)		720
Enskilda avlopp (tillsyn)		280
Energibrunnar		250
Köldmedieanläggningar	152	
Avfall hushåll		97
Avfallshantering verksamheter	210	
Avfallshantering livsmedelsobjekt	864	
Radon		350
Förorenade områden	150	
Animaliska biprodukter	50	
Tillsyn av tillfälliga objekt		20
Strandskydd	432	
Vattenskyddsområde	100	
Tillsyn som syftar till efterlevnad av MKN för vatten	80	
Summering	5625	5002

Tabell 2: Tabellen redovisar fördelningen i tid mellan miljöskydd och hälsoskydd. Här redovisas inte tidsbehovet för gemensamma områden.

Tidsbehov uppdelat på miljö- respektive hälsoskydd i %

Figur 1: Diagrammet visar fördelningen i procent mellan områdena miljöskydd och hälsoskydd.

Övrigt tidsbehov

Denna utredning redovisar inte tidsbehovet som miljö- och hälsoskyddsteamet har för övriga obligatoriska arbetsuppgifter. Det gäller bland annat tid för verksamhetsplanering, enhetsmöten och kvalitetsarbete.

Miljöenheten har under 2016 arbetat fram en ny taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet. Antas taxan kommer den gälla från och med 1 januari 2017. Detta arbete kommer ge som följd att nya beslut om årlig avgift måste upprättas under början av 2017.

Antal objekt inom kommunen

Tillsynsobjekt	Antal	Beskrivning
A-anläggningar	1	A-anläggningar är miljöfarliga verksamheter som regleras av tillstånd från mark- och miljödomstolen. I Botkyrka kommun är Crane AB (Tumba bruk) en sådan verksamhet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit över tillsynsansvaret över kommunens A-anläggningar från Länsstyrelsen.
B-anläggningar	10	B-anläggningar är verksamheter som behöver tillstånd från Länsstyrelsen. Exempel på verksamheter är avfallsanläggningar, stora avloppsreningsverk eller ytbehandlingsverksamhet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit över tillsynsansvaret över kommunens B-anläggningar från Länsstyrelsen.
C-anläggningar	88	C-anläggningar är anmälningspliktiga verksamheter och anmälan görs till kommunen. Exempel på verksamheter är fordonstvättar, bensinstationer, lackerare och kemptvättar.
U-anläggningar	327	U-anläggningar är verksamheter som varken är tillståndspliktiga – eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Det finns ett tillsynsbehov då de räknas som miljöfarliga verksamheter. Exempel på verksamheter är fordonsverkstäder, lantbruk och fritidsbåtshamnar.
Köldmedieanläggningar	102	Verksamheter som har ozon- eller växthuspåverkande köldmedel installerat. Årligen besiktigar verksamheterna sina anläggningar (t.ex. kylanläggningar) och redovisar resultatet till miljöenheten.
Föreorenade områden	22	Föreorenade områden som är klassade enligt MIFO.
Bostäder	33645 varav 21852 är lägenheter	Friliggande en- och tvåbostadshus, flerbostadshus avser bostadsbyggnader innehållande tre eller flera lägenheter inklusive loftgångshus, specialbostäder avser bostäder för äldre/funktionshindrade, studentbostäder och övriga specialbostäder.
Avloppsanläggningar	> 950	Enskilda avloppsanläggningar.
Förskolor och skolor	105	Lokaler för undervisning såsom förskola, skola, öppen förskola och pedagogisk omsorg.
Övriga anmälningspliktiga verksamheter	26	Verksamhet som erbjuder piercing, tatuering, fotvård, akupunktur och bassängbad m.m.
Strandbad	6	Strandbad som kommunen utövar kontroll och tillsyn över.
Övriga lokaler, ej anmälningspliktiga	222	Exempel är samlingslokaler för föreningar, biografier, hotell, campingar, frisersalonger, idrottslokaler såsom gym med mera.

Tabell 3: Tabellen är ämnad att ge en översyn av antalet objekt som miljö- och hälsoskyddsteamet har tillsynsansvar för. Observera att det kan finnas områden som inte är representerade i tabellen. Källa för uppgifterna är ärendehanteringssystemet Ecos och SCB, Statistiska centralbyrån.

Miljöskyddstillsyn

Inom ramen för miljöskyddstillsynen så bedriver miljö- och hälsoskyddsteamet tillsyn på större och mindre miljöfarliga verksamheter. Det handlar om regelbundna besök på exempelvis värmekraftverk, avloppsreningsverk, fordonsverkstäder, lantbruk och täkter. I tillsynen ingår även granskning av årsrapporter och rådgivning till verksamheterna. Miljöenheten får regelbundet kännedom om störningar och olyckor. Det kan till exempel handla om upplevt störande buller från en täktverksamhet eller ett oljeläckage. Det åligger miljö- och hälsoskyddsteamet att utreda dessa ärenden, så kallade klagomålsärenden.

Hälsoskyddstillsyn

Inom ramen för hälsoskyddstillsyn bedriver miljö- och hälsoskyddsteamet tillsyn över sådant som kan påverka människors hälsa. Som exempel så besöks skolor, förskolor och andra offentliga lokaler regelbundet för att säkerställa att lokalerna uppfyller kraven på en hälsosam inomhusmiljö i enlighet med miljölagstiftningen. Inom hälsoskyddstillsynen utreds även inkommande klagomål som rör människors hälsa. Det handlar ofta om att personer upplever att deras boendemiljö är otillfredsställande med avseende på exempelvis grannars eldning, temperatur, fukt eller buller.

Remisser och rådgivning

Miljö- och hälsoskyddsteamet svarar regelbundet på remisser och ger råd. Det är viktigt att besvara remisser bland annat för att bevaka att frågor som faller under miljöenhetens tillsynsansvar tas tillvara. Det handlar till exempel om att svara på externa remisser från länsstyrelsen angående verksameters hantering av farligt avfall, folkhälsopolicyn eller ny lagstiftning. Miljö- och hälsoskyddsteamet besvarar även remisser gällande nya detaljplaner, bygglov (avlopp, strandskydd, skolor och förskolor m.m.) och frågor från gata och parkenheten angående tillfälliga evenemang.

Kompetensutveckling och samverkan

Enligt myndighetsförordningen (2007:515) ska tillsynsmyndigheten bedriva tillsynsarbetet effektivt och personalens kompetens ska regelbundet utvecklas. Miljö- och hälsoskyddsteamets personal ges tillfälle till kompetensutveckling och handläggarna deltar bland annat i olika samverkansgrupper. Som exempel kan nämnas Miljösamverkan i Stockholms län och länsstyrelsens miljö- och hälsoskyddsträffar. För att handläggarna ska utveckla sin kompetens deltar handläggarna regelbundet i utbildningar inom respektive handläggares ansvarsområde. Miljöenheten bedömer att det finns ett behov av att ytterligare höja kompetensen inom vissa tillsynsområden. En beskrivning av vilka områden som behöver utvecklas ges i nästa kapitel ”*Resursbehov*”.

Resursbehov

Några områden som bedöms vara viktiga att lyfta fram på grund av att vi behöver förstärka resurserna och/eller kompetensen inom dem är enskilda avlopp, avfallshantering, förorenad mark, animaliska biprodukter, vattenskyddsområden, kemikalietillsyn inom REACH, smittskydd och industriutsläppsdirektivet (IED).

Arbetsmetod och organisering av arbetsuppgifter

Miljöenheten bedriver den planerade tillsynen i kampanjform. Inom en kampanj ska planering, utförande av tillsynen, uppföljning och utvärdering ingå. Det kan handla om exempelvis en tillsynskampanj som bedrivs på fordonsverkstäder, lantbruk eller förskolor. I regel arbetar flera handläggare tillsammans inom respektive kampanj för att på så vis förkorta utförandetiden och för att skapa förutsättning för att lika bedömningar görs. Inom miljö- och hälsoskyddsteamet har alla handläggare ansvarsområden inom vilka de bör hålla sig uppdaterade.

Den oplanerade verksamheten, exempelvis inkommande ärenden i form av klagomål eller uppföljningar, fördelas till stor del utifrån ansvarsområde och rådande arbetsbelastning för respektive handläggare.

Planeringsmöten hålls veckovis. Syftet med mötena är bland annat att fördela inkommande ärenden, göra gemensamma bedömningar av ärenden, säkerställa att alla ärenden är påbörjade och planera för utförandet av tillsynsplanen och gå igenom aktuella händelser.

Uppföljning och utvärdering av tillsynen

Teammöten

Miljö- och hälsoskyddsteamet har veckovisa teammöten och var tredje vecka går teamet igenom verksamhetsplaneringen. Det innebär att den planerade tillsynen för det aktuella året följs upp. Den planerade tillsynen bedrivs i kampanjform.

Tillsynskampanj

I syfte att tidseffektivisera den planerade tillsynen och göra en likvärdig bedömning av de verksamheter som tillsynas arbetar miljö- och hälsoskyddsteamet med tillsynskampanjer. Kampanjerna är inriktade på olika typer av objekt och fokuserar på olika områden inom miljö eller hälsoskydd. Exempelvis fordonsverkstäder med fokus på oljeavskiljare, förskolor och skolor med fokus på egenkontroll eller båtklubbar med fokus på avfallshantering. Den planerade tillsynen och fokus i kampanjerna styrs till viss del av miljö- och hälsoskydds nämndens åtaganden i ettårsplanen. En kampanj bör vara 6-10 veckor lång. Tiden räknas från uppstartsmötet fram tills att utvärdering genomförts. I en kampanj ingår inspektioner samt uppföljning. I de fall där det krävs omfattande åtgärder innan en uppföljning kan ske, begärs en handlingsplan in inom kampanjtiden och ärendet följs upp efter avslutad kampanj. En kampanj kan vara mer eller mindre omfattande och beräknad tidsåtgång varierar vanligen mellan 50 till 350 timmar. Utvärdering utförs i enlighet med framtagna rutiner. Efter en kampanj genomförs och utvärderats redovisar miljöchefen resultatet av kampanjen för miljö- och hälsoskydds nämnden. Resultatet kan användas vid planering av kommande tillsynskampanjer.

Handläggningstider

Miljö- och hälsoskyddsteamet har fastställt handläggningstider för olika typer av ärenden. 1). Ärenden som är upp till sex veckor. I denna grupp ingår t.ex. årsrapporter, köldmedierrapportering, anmälningsärenden, tillståndsprövning av enskilt avlopp eller bergvärme och ansökan enligt renhållningsföreskrifterna. 2). Ärenden som tar upp till tio veckor. I denna grupp ingår t.ex. klagomål, anmälan enligt miljöbalken som är mer omfattande och miljörapportering. 3). Ärenden som vi inte styr över handläggningstiden, som t.ex. remiss på tillståndsprövning hos länsstyrelsen/miljödomstolen, medborgarförslag och inrapportering av uppgifter som sker löpande under verksamhetsåret ex. provtagning av badvatten eller bräddning från spillvatten-nätet.

En förutsättning för att handläggningstiderna ska vara möjliga att hålla är att inkommande ärenden är kompletta. Huruvida handläggningstiderna innehålls utvärderas regelbundet av miljöchefen.

Tidsredovisning

Den tid som respektive handläggare i miljö- och hälsoskyddsteamet lägger ner på planerad tillsyn (kampanjer) och oplanerad tillsyn (inkommande ärenden) tidsredovisas. På så sätt går det att följa upp hur lång tid en kampanj tar eller hur mycket tid som läggs ner på inkommande klagomål inom hälsoskydds- eller miljöskyddsområdet. Som system för tidsredovisning används TOJ Tid- och jobbrapportering.

Antal inspektioner:

Antalet inspektioner som genomförs av teamets handläggare följs upp varje tertiäl av miljöchefen. Det inkluderar både planerade och händelsestyrda inspektioner. Detta redovisas till nämnden.

Kundnöjdhet (NKI – Nöjd kundindex)

Ytterligare ett sätt att utvärdera miljö- och hälsoskyddsteamets arbete är genom att kundenkäter som skickas ut till företag efter genomförd tillsyn. Det är viktigt att komma ihåg att resultatet av dessa undersökningar endast fångar upp en mindre del av det arbetet som miljö- och hälsosystemet utför. Som exempel görs ingen uppföljning gentemot kommunala verksamheter som utgör en stor del av tillsynsobjekten inom hälsoskyddstillsynen.

Finansiering

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en taxa för sin verksamhet enligt miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, tobakslagen, strålskyddslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Verksamheter som omfattas av dessa lagar ska betala avgift för myndighetens tillsyn och kontroll enligt taxan. I nämndens taxa finns angivet vilka verksamheter som ska betala årlig avgift. Hur stor den årliga avgiften ska vara är baserat på vilken risk verksamheten kan medföra och utifrån det har tillsynsbehovet räknats ut. Om verksamheterna inte betalar årlig avgift utgår timavgift för den tillsyn som bedrivs. Timavgiften är för närvarande 890 kronor (beloppet kommer att justeras i samband med antagande av en ny taxa).

De fasta årsavgifterna för våra miljö- och hälsoskyddsobjekt samt naturreservaten beräknas till strax över 2 miljoner kronor. Det förändras årligen beroende på nya verksamheter och andra som flyttar eller avslutar sin verksamhet i kommun.

Bilaga 1: Beräkningar till behovsutredningen

Reviderad 2016-11-08

Dokumentet beskriver vad vi ska beräkna tidsbehovet utifrån. Tidsbehovet för verksamheter med en fast avgift är räknat utifrån den tid de betalar. Redovisningarna av övrig tid, exempel inkommande ärenden, är i möjligaste mån hämtat från av handläggarna faktiskt rapporterad tid i TOJ (Tid- och jobbrapportering). Då det inte har varit möjligt att beräkna tidsbehovet utifrån TOJ har en uppskattning av tidsbehovet utförts, det gäller exempelvis inventering och uppföljning av enskilda avlopp, tillsyn av tillfälliga objekt, tillsyn inom vattenskyddsområde och strandskydd. En genomgång av inkomna ärenden över tid ex 2011 till 2013 har gjorts och tidsbehovet har beräknats utifrån den genomsnittliga tiden. Observera att tiden för administrering inte är medräknad i angivna tidsbehov enligt nedan. Som administrering räknas till exempel post- och mail öppning, registrering av inkommande handlingar, expediering av beslut m.m.

Inkommande hälsoskydd

Under rubriken inkommande hälsoskydd presenteras det uppskattade tidsbehovet för klagomålsärenden vilket exempelvis innebär klagomål kopplade till bostaden såsom buller, ventilation, temperatur. Andra inkommande ärenden är anmälningar enligt § 38 i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Inräknat i tiden är också information till allmänheten eller verksamhetsutövare som faller inom hälsoskyddsområdet. Uppskattat tidsbehov för år 2016-2018 är 1740 timmar/år.

Summering av tidsbehovet: 1740 timmar årligen.

Inkommande miljöskydd

Under rubriken inkommande miljöskydd presenteras det uppskattade tidsbehovet för klagomålsärenden som exempelvis dumpning av avfall, utsläpp i mark och vatten, störningar från verksamheter, olyckor och akuta ärenden m.m. Andra typer av ärenden som inte är klagomålsärenden är anmälan eller ansökan gällande cisterner inom vattenskyddsområde, inrätta grundvattentäkt, dagvattenrening och PCB: sanering.

Under år 2014 lades det ned 1133 arbetstimmar på oplanerad tillsyn/inkommande miljöskydd på och år 2015 uppkattas det läggas ned **1350 arbetstimmar** (hämtat från TOJ, rapporterad tid på "Inkommande miljö"). I framtiden beräknas tidsbehovet vara minst i storlek med 2015 års nivå. Till den tiden tillkommer handläggningstid för några områden som tidsredovisats separat i TOJ. Det gäller: förorenad mark (**97 timmar**), norsborgsdepån (**25 timmar**), PCB (**84 timmar**). Tidsbehovet för bygg- och rivningsavfall redovisats under stycket "Avfallshandling verksamheter".

Tidsbehovet antas öka jämfört med tidigare år med 204 timmar årligen enligt redovisningen ovan. Det gäller områdena vattenskyddsområden, dagvatten, muddermassor, bekämpningsmedel, PCB-sanering. Uppskattat årligt tidsbehov är 1760 timmar årligen.

Summering av tidsbehovet: 1760 timmar årligen.

Inkommande avlopp

Handläggning av ansökningar, handläggning av klagomålsärenden samt allmän information, ex om specifika fastigheter, vad som gäller inom ett område, lämpliga lösningar eller diskussion innan ansökan. Tidsbehovet är beräknat utifrån rapporterad tid i TOJ under 2016. Tidsbehovet är 200 timmar per år under förutsättning att ingen avloppsinventering utförs.

Efter genomförda avloppsinventeringar kan man förvänta sig en ökning av behovet av handläggning av inkommande ansökningar för att få anlägga enskilt avlopp. Det beror på att många avlopp i regel blir utdömda vid en genomförd inventering. Under förutsättning att omkring 50 % av de 602 avloppsanläggningarna konstateras som bristfälliga och krav ställs på att en ny anläggning ska upprättas kommer tidsbehovet för handläggning av avloppsansökningar öka. Handläggningstiden för en avloppsansökan antas vara åtta timmar. Det ger ett ökat tidsbehov på 2408 timmar (301 ansökningar). Ansökningar till följd av avloppsinventeringar antas inkomma under några år framåt. Det genomsnittliga tidsbehovet under de åren beräknas vara 301 timmar. Uppskattat tidsbehov under åren 2017 till 2025 är 500 (200+300) timmar per år om inventeringar genomförs.

Summering av tidsbehovet: 200 timmar årligen (utan genomförda avloppsinventeringar) men 500 timmar per år, i några år framöver, om inventeringar genomförs.

Inventering och tillsyn av enskilda avlopp

Inventering: Av de cirka 950 kända enskilda avloppsanläggningarna som finns i kommunen återstår det att inventera 602 stycken anläggningar. Handläggningstiden för ett objekt är i genomsnitt sex timmar. Tidsbehovet är 3612 timmar. Arbetsinsatsen bör fördelas på flera år. Förslagsvis under en femårsperiod. Det skulle ge ett årligt tillsynsbehov på 722 timmar per år mellan åren 2016 till 2020.

Tillsyn: För att säkerställa att miljölagstiftningen avseende enskilda avlopp följs bör miljö- och hälsoskyddsteamet bedriva återkommande tillsyn av de 950 stycken avloppsanläggningarna som finns inom kommunen. Ett lämpligt tillsynsintervall antas vara vart tionde år, men något tätare för minireningsverk och liknande anläggningar. Handläggningstiden för detta arbete uppskattas till tre timmar per objekt. Utslaget över tid ger det ett tidsbehov på $((950*3)/10)$ 285 timmar per år.

Summering av tidsbehovet: 1007 timmar årligen i några år framåt (till avslutad inventering).

Köldmedieanläggningar

Handläggning av inkomna årsrapporter. Totalt 101 stycken objekt som har årlig avgift på 1,5 h. Tidsbehov: 151,5 h/år.

De senaste två åren har rapporterad handläggningstid inte motsvarat tiden för beloppet på den årliga avgiften. Tillsynsbehovet beräknas ändå utifrån det den årliga avgiften.

Summering av tidsbehovet: 152 timmar årligen.

Avfall - hushåll

Handläggning av ärenden som faller under Botkyrka kommuns renhållningsföreskrifter. Det gäller anmälningsärenden vilka avser kompostering av matavfall och slutbehandling av latrin på egen fastighet. Åtgärder som omfattas av ansökningsplikt är slutbehandling av slam från slamavskiljare, totalbefrielse från hämtning av avfall (eget omhändertagande av avfall), gemensam behållare för hushållssopor, uppehåll i hämtningen av avfall och förlängt hämtningsintervall (Botkyrka kommuns renhållningsföreskrifter, antagen 2011-09-29).

Kompostera av matavfall: Tidsbehov 10,5 h/år. Beräknat utifrån ett snitt åren 2008-2014 med 2012 borttaget pga. extremvärde. Inkomna anmälningar i snitt 21 stycken. Handläggningstid uppskattas till 0,5 h.

Slutbehandla latrin: Tidsbehov 5 h/år. Beräknat utifrån ett snitt åren 2005-2012 (ej 2007 och 2008). Inkomna anmälningar i snitt 4,83 stycken. Handläggningstid uppskattas till 1 h.

Slam från slamavskiljare: Tidsbehovet uppskattas till 2 h/år. Miljöenheten har de senaste åren inte fått in så många ansökningar, genomgång av åren 2002-2015.

Totalbefrielse – eget omhändertagande av avfall: Tidsbehovet uppskattas till 2 h/år. Miljöenheten har sedan 2000 inte handlagt någon sådan ansökan.

Gemensam behållare: Tidsbehov 2 h/år. Beräknat utifrån ett snitt åren 2006-2014 (ej 2009). Inkomna anmälningar i snitt 2,125 stycken. Handläggningstid uppskattas till 1 h.

Uppehåll i hämtningen: Tidsbehov 73 h/år. I genomsnitt har det åren 2011-2014 inkommit cirka 72,5 ansökningar årligen. Handläggningstid uppskattas till 1 h.

Förlängt hämtningsintervall: Tidsbehov 2 h/år. Beräknat utifrån att det inkommer två ansökningar per år. Handläggningstid uppskattas till 1 h.

Summering av tidsbehovet för avfall – hushåll enligt ovan: 97 timmar årligen.

Avfallshantering verksamheter

Remisser samt anmälan från Länsstyrelsen – 12 stycken 2014 (14 stycken under fyra månader 2015) ca 20 st x 2,5 h = 45 h/år

Dumpningar av avfall samt övriga klagomålsärenden – 6 stycken 2014 x 10 h = 60 h/år

Tillsyn

Transportörer av farligt avfall: Idag utövar miljöenheten ingen aktiv och förebyggande tillsyn på transportörer av farligt avfall. Vi ser att det finns ett behov av tillsyn på området och uppskattar tidsbehovet till 20 h/år.

Avfallshantering på centrumanläggningar: Vi ser ett behov av förebyggande tillsyn av avfallshanteringen på kommunens centrumanläggningar. Tidsbehovet uppskattas till 20 h/år.

Bygg- och rivningsavfall : – 5 objekt x 10 timmar = 50 h/år samt rådgivning bygglov och fastighet 15 h/år. Totalt 65 h/år. Inom sektorn bygg- och rivningsavfall bedöms tillsynsbehovet som stort med anledning av att det finns skäl att misstänka att miljöbrott förekommer.

Exempelvis att material som klassas som ett farligt avfall går till skrot istället för att omhändertas på rätt sätt. *Tillsynsbehovet kan därför vara större än angivet ovan.*

(Tillsyn av återvinningscentraler finns under miljöskydd med årliga avgifter).

Summering av tidsbehovet för avfall enligt ovan: 210 timmar årligen.

Avfallshantering hos livsmedelsobjekt

Tillsyn för att säkerställa efterlevnad av renhållningsföreskrifterna när det gäller utsortering av matavfall för biologisk behandling. Tillsyn av livsmedelsobjekt som enligt renhållningsföreskrifterna är skyldiga att sortera ut matavfall. Det är cirka 216 stycken objekt, då är 40 stycken caféer bortränkade (Källa: Livsmedelsteamet 2015-08-26). Beräknat tidsbehov är 4 h per objekt första året vi arbetar med tillsynen och därefter 0,25 h/år. Det ger ett tidsbehov på 864 h första året och därefter 54 h/år.

Summering av tidsbehovet: 864 timmar första året och därefter 54 timmar årligen.

Radon

För att skapa förutsättningar för en god och hälsosam inomhusmiljö med avseende på radonhalt i inomhusluften ser miljö- och hälsskyddsteamet ett behov att öka tillsynsinsatserna inom området. Att radonhalten i inomhusluft ligger på en hälsosam nivå, under 200 Bq/m³, är viktiga indikatorer för att miljömålen god bebyggd miljö och säker strålmiljö uppnås. Hittills har det konstaterats att åtgärdstakten är för långsam för att målen ska uppnås. Tillsynen bör fokuseras på att säkerställa att Folkhälsomyndighetens allmänna råd för radon följs. Undervisningslokaler, flerbostadshus bör prioriteras i tillsynen men ett aktivt informationsarbete måste även ske gentemot småhusägare. Det bör vara en kombination av regelrätt tillsyn och information. I kommunen finns i dagsläget 96 stycken bostadsrättsföreningar samt ett 10-tal större

fastighetsägare. Under 2016 påbörjas en tillsynsinsats där 26 objekt, motsvarande ca 6700 bostäder, kontrolleras. Beräknat tillsynsbehov är 350 timmar per år för de kommande fem åren. Därefter bör tidsbehovet avta.

Summering av tidsbehovet: 350 timmar årligen i 5 år, därefter ett avtagande tillsynsbehov.

Förorenade områden

Vi ser ett behov av att arbeta med tillsynsområdet förorenad mark. Hittills har kommunen agerat vid förorenade områden som har klassats in som klass 1. Åtgärder av förorenade områden som klassats in som klass 2 har vidtagits då en ny detaljplan arbetats fram över ett markområde som innehållit förorenad mark. Övergripande gäller, för att återställa eller förbättra förorenad mark bör miljöenheten ta fram en strategi för arbetet med förorenade områden i kommunen, som ska leda fram till en åtgärdsplan (Källa: Aleksandra Hellsten 2015-08-26).

MIFO:

I Botkyrka kommun finns det i dagsläget 22 stycken områden som är klassade enligt MIFO. Varav ett objekt ligger inom klass 1 som innebär mycket stor risk (Kagghamra hamn), 13 objekt i klass 2 som innebär stor risk, sju objekt inom klass 3 som innebär måttlig risk och 1 objekt inom klass 4 som innebär liten risk. När arbete med sanering är påbörjat klassas området om pga. att risken minskar. Miljöenhetens tillsyn är löpande för de objekt som i dagsläget är inklassade enligt MIFO. Tidsbehovet är minst 150h/år. Behov av kompetenshöjning inom området finns.

Branschklassning:

Inom kommunen finns det även områden som har riskklassificerats av länsstyrelsen i Stockholms län utefter vilken bransch som har varit verksam på platsen. Klassningen är likt MIFO klassningen uppdelad i en fyrgradig skala. I Botkyrka kommun finns det sex objekt som har klassats i klass 1 som innebär mycket stor risk, 154 objekt som har klassats i klass 2 som innebär stor risk, 156 objekt som har klassats i klass 3 som innebär måttlig risk och 67 objekt som har klassats i klass 4 som innebär liten risk. Miljöenheten ser ett behov av att i ett första steg kartlägga vem som bär tillsynsansvaret, kommunen eller länsstyrelsen, för de objekt som är inklassade i klass 1 och 2. Det är totalt 160 stycken objekt. När det är utrett bör en prioriteringsordning, en *strategi*, för åtgärder framarbetas som bland annat utgår ifrån om det förorenade området ligger inom ett vattenskyddsområde, eller i närheten av grundvattentäkt samt annan skyddsvärd natur och miljö. Utifrån strategin ska sedan en *handlingsplan* tas fram. Som ett tredje steg i arbetet följer en ansvarsutredning för respektive objekt. Uppskattat tidsbehov är 1280h (160 stycken objekt * 8 timmar) år 2016, i den tiden innefattas arbetet med strategin samt handlingsplan. Därefter styrs tidsbehovet av hur många objekt som kommer falla under kommunens tillsynsansvar. Det kan alltså uppskattningsvis variera mellan 1300h årligen till noll timmar.

Summering av tidsbehovet: 150 (+1280) timmar årligen. Tidsbehovet är alltså 150 eller 1430.

Animaliska biprodukter

Miljöenheten har sedan lagstiftningen rörande animaliska biprodukter började gälla inte arbetat med området. Exempel på ansvarsområden som ligger på nämnden är handläggning av begravningsavfall av häst på egen fastighet och transporter av animaliska biprodukter, hantering av slaktavfall m.m. För andra typer av verksamheter som hanterar animaliska biprodukter är det Jordbruksverket som utfärdar tillstånd.

Miljöenheten ser ett behov av kompetensutveckling inom området.

Bedömt tidsbehov för området är 50 timmar per år.

Summering av tidsbehovet: 50 timmar årligen.

Tillsyn av tillfälliga objekt

Tillsyn bör utföras främst över verksamheter som kan orsaka störande eller skadligt ljud i miljöbalkens mening. Utöver det bör tillsyn genomföras i syfte att skapa en hållbar avfallshandling. De tillfälliga objekt som miljö- och hälsoskyddsteamet ser kan bli aktuella är konserter, festivaler och cirkus. Exempelvis anordnas det regelbundet dans i Hågelbyparken under sommarmånaderna. Årligen anordnas cirka 28 tillställningar i denna kategori, varav cirka 24 tillställningar är dans i Hågelbyparken. Beräknat tillsynsbehov per objekt är fyra timmar. Det ger ett årligt tillsynsbehov på 20 timmar.

Summering av tidsbehovet: 20 timmar årligen.

Vattenskyddsområde

Detta område faller under ”Inkommande miljö” men med anledning av att miljöenheten bedömer att det krävs särskilda insatser redovisas det i ett separat stycke.

Kommunen berörs av fem stycken vattenskyddsområden. Det är 1. Östra Mälarens vattenskyddsområde, 2. Bornsjöns vattenskyddsområde, 3. Segersjöns vattenskyddsområde, 4. Tullinge vattenskyddsområde och 5. Pålamalms vattenskyddsområde. Nämnden har tillsynsansvar för Tullinge och Segersjö vattenskyddsområden. Här finns ett stort behov av att arbeta för att föreskrifterna efterlevs. Bland annat är det tillståndspliktigt att inom inre skyddszon i Tullinge vattenskyddsområde uppföra nya byggnader eller ändra befintlig bebyggelse. Tillstånd ska meddelas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. För möjlighet till efterlevnad av just denna bestämmelse krävs samarbete med bygglovsenheten. Miljöenheten behöver arbeta med faktisk tillsyn, samarbete och informationsinsatser. Bedömt årligt tidsbehov är 100 timmar.

Summering av tidsbehovet: 100 timmar årligen.

Strandskyddsfrågor

Kommunen har huvudansvaret för den operativa tillsynen när det gäller strandskyddet. Kommunen bedriver händelsestyrd, operativ tillsyn genom att följa upp otillåtna åtgärder som har utförts inom strandskyddat område. (Länsstyrelsen ansvarar för den operativa tillsynen för de verksamheter och åtgärder som länsstyrelsen prövat och meddelat dispens för). Kommunen får i enskilda fall ge dispens från förbuden angående strandskyddet, regleras i MB 7 kap. 18 b §. I Botkyrka kommun är det bygglovsenheten som har delegation att agera utifrån lagrummet som nämnts. De skickar dispensärenden på remiss till miljöenheten. Hos miljöenheten handläggs dessa ärenden enligt delegationsordningen utav kommunbiolog alternativt miljöutredare.

Det finns ett behov av att bedriva operativ tillsyn för att säkerställa att strandskyddslagstiftningen enligt kap 7 i miljöbalken följs. Tillsynen kan delas upp i olika skeden förslagsvis enligt:

- 1) Informationskampanj till fastighetsägare och verksamheter som är berörda. De ges då tillfälle till rättelse alternativt att söka dispens retroaktivt. **Beräknat tidsbehov är 120 timmar.**
- 2) Inventering av alla områden som faller in under strandskyddslagstiftningen. Här ingår även det förberedelser som krävs inför inventeringen i fält. Det handlar om att gå igenom eventuella tillstånd/dispenser från strandskyddslagstiftningen m.m. **Beräknat tidsbehov är 322 timmar.**

- 3) Uppföljning av de överträdelser som påträffats vid inventeringen. Här ingår att upprätta beslut samt att följa upp att besluten följs. **Tidsbehovet kan inte beräknas innan en inventering har genomförts.**

Områden som omfattas av en inventering har specificerats i ett separat dokument.

Summering av tidsbehovet: 432 timmar plus tid uppföljning efter inventering.

Tillsyn i syfte att uppnå de nationella miljö kvalitetsnormerna för vatten

I arbetet med att minska övergödning och tillförsel av miljöfarliga ämnen till mark och vatten har miljö- och hälsoskyddsteamet en betydande roll. Tidsbehovet för tillsynsinsatser inom området är till största del inräknat under den redovisade tiden för miljöskydd- och hälsoskyddsobjekt med årlig avgift respektive timavgift, då det omfattas av den regelbundna tillsynen. I det dagliga tillsynsarbetet bör en av utgångspunkterna vara att arbeta mot uppfyllelse av miljö kvalitetsnormerna för vatten. Som ett handläggarstöd har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram en checklista som kan användas ” *Checklista vid tillämpning av miljö kvalitetsnormer för vatten vid provning- och tillsyn av miljöfarlig verksamhet*”. Denna checklista bör implementeras i teamets tillsyn. Att intensifiera arbetet, vilket bland annat innebär, intern utbildning av personalen, kommer ta extra tid i anspråk. Tidsbehovet för utbildning beräknas till cirka 80 timmar (10 timmar * 8 handläggare).

Summering av tidsbehovet: 80 timmar, tillfällig händelse

Kemikalietillsyn

Miljöenheten bedömer att det finns ett behov av att lägga mer tid inom området kemikalietillsyn. Därför lyfts det ut under en separat rubrik. Nedan listas några viktiga områden att bedriva tillsyn inom de kommande åren.

Båtklubbar:

Tidsrapporteringen för den arbetstid som vi hittills lagt ned på båtklubbar har gjorts på ett separat projekt i TOJ (”Båtklubbar”). Av den tiden har cirka tio timmar per år varit tid för nätverksträffar. I och med att det i juni 2015 har kommit ut nya riktlinjer gällande båtbotenvtättar m.m. kommer miljöenheten att behöva lägga ner mer tillsynstid på området än tidigare. I kommunen finns just nu sex stycken båtklubbar. Under 2016 och 2017 uppskattas tidsbehovet vara 40 timmar per objekt vilket ger ett årligt tidsbehov på **240 timmar**. Därefter uppskattas tidsbehovet för återkommande tillsyn vara åtta timmar per objekt vilket ger ett samlat tidsbehov på **48 timmar**.

Tillsyn av verksamheter med särskilt farliga kemikalier:

Försäljning och privat hantering av vissa farliga kemikaliska produkter kräver tillstånd från Länsstyrelsen. Det regleras i följande lagrum: 14 kapitlet i miljöbalken, 7 § förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer och 4 kap Kemikalieinspektionens föreskrifter om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Till gruppen särskilt farliga kemiska produkter hör de mest hälsofarliga kemikalierna i samhället. Det är fråga om produkter som kan vara dödliga vid förtäring, inandning eller hudkontakt, som exempel kan nämnas cyanväte och fluorovätesyra. Som särskilt farliga kemiska produkter anses också produkter som i ett längre perspektiv är mycket farliga på så sätt att de kan orsaka cancer, ge ärftliga genetiska skador, fosterskador eller nedsatt fortplantningsförmåga eller andra allvarliga hälsoskador. Slutligen ingår starkt frätande produkter i gruppen särskilt farliga kemiska produkter. Vid exponering för en starkt frätande kemikalie uppkommer den frätande verkan direkt.

En översikt har genomförts under 2015 över vilka objekt som finns i Botkyrka kommun som har beviljats tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga kemikalier enligt förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

Uppgifterna är hämtade ifrån ärendehanteringssystemet Ecos. Länsstyrelsen skickar besluten till miljö- och hälsoskyddsnämnden på remiss och för kännedom.

I dagsläget finns det sex stycken verksamheter som har beviljats tillstånd. Tidsbehovet uppskattas till: **40 timmar** årligen.

Kemikalier i varor och produkter:

Bland annat omfattar området tillsyn över butiker och detaljhandel i fråga om informationsplikten som gäller gentemot konsument om ämnesinnehåll i kläder och produkter. Tillsynsprojekt inom området kemikalier i barnartiklar både kosmetiska produkter och annat material anordnas under år 2016. *Tidsbehovet antas vara inräknat under miljöskydd- och hälsoskyddsobjekt med årlig avgift respektive timavgift.*

Cisterner:

Miljöenheten ser ett behov av att öka tillsynen på cisterner på grund av att vi ser att risken annars är stor att innehavaren av cisternen underlåter att genomföra återkommande kontroll av cisternen. Detta har bland annat uppmärksammats under år 2015 inom kampanjen "Bekämpningsmedelstillsyn på lantbruk 2015" som riktade sig till kommunens jord- och lantbruk. Tillsynen som behöver genomföras är att gå igenom de cisterner som finns registrerade i vårt ärendehanteringssystem. Har inte besiktning/återkommande kontroll utförts i enlighet med lagstiftningen ska verksamhetsutövaren påminnas om detta och en miljöskaktionsavgift dömas ut. Miljöenheten tror att det kommer bidra till att lagstiftningen angående återkommande kontroll efterlevs i större omfattning i framtiden och att vi då inte behöver påminna verksamhetsutövaren. *Tidsbehovet antas vara inräknat under miljöskydd- och hälsoskyddsobjekt med årlig avgift respektive timavgift.*

Summering av tidsbehovet: 280 timmar årligen under 2016 och 2017 men 88 timmar år 2018.

Åtalsanmälningar

50 timmar årligen (ca 10 stycken anmälningar och handläggningstid ca 5 timmar).

Miljöskaktionsavgifter

65 timmar årligen (ca 8 stycken och handläggningstid ca 8 timmar).

Samarbete med andra myndigheter och samverkan

Exempel på projekt: Miljösamverkan i Stockholms län, träffar med SRV Återvinning AB gällande enskilda avlopp och avfall, nätsamverkan om enskilda avlopp med kommuner inom länet, länsstyrelsens miljöskyddsträffar, länsstyrelsens tillsynsvägledning, bullernätverket, kemilänken m.m. Behovet är beräknat från tidigare redovisad tid i TOJ under år 2014 (redovisat i TOJ under Kompetensutveckling och som aktiviteter: deltagande i nätverk, informationsmöten/träffar och under Extern tid och som aktiviteter: aktivitet ej specificerad, kemilänken, nätverk, samarbete med andra förvaltningar, svara på enkäter och uppströmsarbete). Redovisad tid under 2014 var 209 arbetstimmar. Bedömt tidsbehov är 210 timmar.

Summering av tidsbehovet: 210 timmar.

Kompetensutveckling

För att miljöenhetens handläggare effektivt ska kunna utföra tillsyn inom myndighetens verksamhetsområde bör handläggarna delta i utbildningar och liknande kompetenshöjande åtgärder. Det bedöms finnas ett behov av att delta i kompetenshöjande utbildningar i allmänhet. Men för några områden bedöms behovet vara som störst det gällande t.ex. förorenad mark, miljöbalkslagstiftningen, animaliska biprodukter m.m. Kompetensutveckling innebär att handläggare deltar i utbildningar, seminarium och tar del av informationsmail och material som skickas ut från de statliga myndigheterna eller samverkansgrupper inom respektive ämnesområde. Under år 2014 lade teamet ner 419 arbetstimmar på utbildningar, seminarium och omvärldsbevakning (All tid i TOJ är inte redovisad under en specifik aktivitet). Uppskattat tidsbehov är 500 timmar årligen.

Summering av tidsbehovet: 500 timmar.

Remisser och rådgivning

Externa remisser:

Inbegriper remisser från länsstyrelsen (främst gällande farligt avfall), folkhälsopolicy, ny lagstiftning, m.m.

Interna remisser:

Inbegriper remiss av förslag till detaljplan, bygglovsärenden (avlopp, förskolor äldreboenden m.m.), från gata och parkenheten och motioner m.m.

Tidsbehovet för att besvara remisser och ge kvalificerad rådgivning är 213 timmar årligen.

Beräknat utifrån TOJ.

Summering av tidsbehovet: 213 timmar årligen.

Medborgarförslag

Alla som är bosatta i Botkyrka kommun har rätt att lämna medborgarförslag om de önskar en förändring inom ett område eller av en sak. Berörd nämnd ska besvara medborgarförslaget genom ett beslut. Miljöenheten skriver fram förslag till beslut för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Antalet medborgarförslag som kommer till miljö- och hälsoskyddsteamet för handläggning varierar. Under de senaste åren har det i genomsnitt inkommit fyra stycken förslag. Beräknad genomsnittlig handläggningstid samt tid för administrering per ställt förslag är 10 timmar. Tidsbehovet beräknas till 40h/år.

Summering av tidsbehovet: 40 timmar årligen.

Information till allmänheten

Tid som läggs på information och rådgivning inom myndighetens ansvarsområde exempel lagstiftning om en verksamhet omfattas av anmälnings eller tillståndspflicht, eldning, om folkhälsomyndighetens allmänna råd för att skydda människors hälsa m.m. Men också tid som läggs på att hänvisa personer till rätt myndighet eller enhet inom kommunen. Tidsbehovet är inräknat i inkommande hälso- och miljöskydd, se ovan.

Teammöten

Teammötena är nödvändiga för genomförande av kärnverksamheten, tillsynen. Teamets håller veckovisa teammöten som ska vara 30 minuter (kort möte) och 60 minuter (långt möte var tredje vecka). Varje vecka delas inkommande ärenden ut och var tredje vecka sker en uppföljning av och planering för genomförandet av den planerade tillsynen. På mötena diskuteras handläggning av ärenden, utbildningar och samarbetsprojekt som kan vara aktuella för teamet m.m. Som teammöten räknas även möten som hålls mellan flera handläggare inom miljö- och hälsoskyddsteamet och som är relaterade till tillsynen. Enligt beräkning gjord utifrån tidsredovisningen i TOJ kommer teamet lägga ner strax under 300 timmar på teammöten under

2015. Det egentliga tidsbehovet för teammöten styrs av resurser på enheten. Men vi räknar med att teammötena ska ta 300 timmar per år med nuvarande personalstyrka.

Hålls de överenskomna tiderna för de veckovisa teammötena (30 minuter för kort möte respektive 60 minuter för långt möte) bör varje handläggare rapportera cirka 26 timmar årligen.
Summering av tidsbehovet: 300 timmar årligen.

2016-12-05

4

Förslag (M) till miljö- och hälsoskyddsnämnden om framttagande av rutiner för förebyggande smittskyddsarbete och rutiner vid utbrott av smittsam sjukdom

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avslår yrkandeinitiativet med motiveringen att ärendet inte faller inom miljö- och hälsoskyddsnämndens område.

Sammanfattning

Via (M) i miljö- och hälsoskyddsnämnden har inkommit ett yrkandeinitiativ om att Botkyrka kommun som arbetsgivare bör ta fram rutiner för att förhindra smittspridning på arbetsplatsen samt hantera eventuella utbrott av smittsamma sjukdomar.

Arbetsgivaren har ansvar för att arbeta förebyggande med att förhindra att arbetet leder till ohälsa. Uppdraget att ta fram rutiner för förebyggande smittskyddsarbete och rutiner vid utbrott av smittsam sjukdom bör komma från Kommunstyrelsen.

Referens
Maria BomarkMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag (M) till miljö- och hälsoskyddsnämnden om framtagande av rutiner för förebyggande smittskyddsarbete och rutiner vid utbrott av smittsam sjukdom

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden avslår yrkandeinitiativet med motiveringen att ärendet inte faller inom miljö- och hälsoskyddsnämndens område.

Sammanfattning

Via (M) i miljö- och hälsoskyddsnämnden har inkommit ett yrkandeinitiativ om att Botkyrka kommun som arbetsgivare bör ta fram rutiner för att förhindra smittspridning på arbetsplatsen samt hantera eventuella utbrott av smittsamma sjukdomar.

Arbetsgivaren har ansvar för att arbeta förebyggande med att förhindra att arbetet leder till ohälsa. Uppdraget att ta fram rutiner för förebyggande smittskyddsarbete och rutiner vid utbrott av smittsam sjukdom bör komma från Kommunstyrelsen.

Bakgrund

Via (M) i miljö- och hälsoskyddsnämnden har 2015-10-20 inkommit ett yrkandeinitiativ om att kommunen som arbetsgivare ska ta fram rutiner för att förhindra smittspridning på arbetsplatsen samt hantera eventuella utbrott av smittsamma sjukdomar.

Under hösten 2016 har miljöenheten haft en dialog med HR-avdelningen för att utreda hur kommunens smittskyddsarbete ser ut idag och vilka rutiner som finns. Följande har framkommit:

- Botkyrka kommun (via HR-avdelningen) som arbetsgivare ansvarar för att rutiner för förebyggande smittskyddsarbete finns på respektive arbetsplats.
- Det saknas idag en överblick över vilka rutiner som redan finns.

- HR-avdelningen behöver ett tydligt uppdrag från Kommunstyrelsen för att påbörja arbetet med att kartlägga smittskyddsarbetet i kommunen.

Arbetsmiljöverket skriver följande om smittor på arbetsplatsen (www.av.se 2016-10-04):

”På praktiskt taget alla arbetsplatser finns det risk för att bli smittad av vanliga smittämnen, till exempel olika förkylningsvirus. Normalt ingår det inte i arbetsgivarens ansvar att utreda och bedöma riskerna för att arbetstagare smittas av vanliga förkylningsvirus. Det är i stället när arbetsuppgifterna innebär nära kontakt med människor som man särskilt behöver beakta och förebygga sådana smittrisker, till exempel inom förskola och inom vård och omsorg.”

Nedan följer exempel på arbetsplatser i kommunal regi där det är vanligt att smittrisker förekommer i arbetsmiljön:

- förskolor
- särskilda boenden, hemtjänst
- utomhusarbetsplatser – smitta från djur eller deras avföring eller från insekter och spindeldjur.

Arbetsgivaren har alltid ett ansvar för att arbeta förebyggande med att förhindra att arbetet leder till ohälsa. Enligt regler i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete, AFS 2001:1, ska arbetsgivaren regelbundet undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att personalen inte utsätts för ohälsa eller olycksfall.

De centrala aktiviteterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet är att undersöka arbetsmiljön, bedöma vilka risker som finns, åtgärda riskerna och regelbundet följa upp och vid behov revidera åtgärderna. Om det finns smittrisker ska reglerna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet, AFS 2005:1, följas. I dessa föreskrifter finns bland annat specifika bestämmelser om riskbedömning, riskbegränsning och skyddsåtgärder.

Inga-Lill Segnestam
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ingrid Molander
Miljöchef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Nämndinitiativ

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2015-10-19

Ärende Rutiner för förebyggande av smittskyddsarbete och rutiner hur man hanterar ett utbrott av smittsam sjukdom i kommunens samtliga arbetsplatser.

Botkyrka kommun i egenskap av arbetsgivare verkar för att rutiner införs för förebyggande av smittskyddsarbete och rutiner hur man hanterar ett utbrott av smittsam sjukdom i kommunens samtliga arbetsplatser.

I dag är utbrott av infektioner och epidemier ett växande problem för alla. Människor reser över hela världen, livsmedel transporteras långa vägar och läkemedel används på nya sätt – allt detta påverkar hur sjukdomar sprids.

De flesta samhällsviktiga organisationer och företag arbetar i dag med beredskap inför olika händelser, så att de ska kunna fortsätta att ge service även under en kris av något slag. I ansvaret som arbetsgivare ligger även att förebygga att de anställda utsätts för ohälsa. Arbetsgivaren ska planera för hur man hanterar ett utbrott av en smittsam sjukdom på arbetsplatsen för att minimera smittspridning. De som är berörda ska veta vad som gäller.

Besnik Morina (M)

2016-12-05

5

Yttrande över förslag till strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden lämnar tjänsteutlåtandet daterat 2016-11-15 som sitt svar och anser därmed remissen besvarad.

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har den 2016-10-14 skickat en remiss till samtliga nämnder och bolag inom Botkyrka kommun gällande förslag till strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka. Remissen består av sju stycken frågor som önskas svar på senast 2016-12-31.

Referens
Maria BomarkMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnamnden

Yttrande över förslag till strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden lämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar och anser därmed remissen besvarad.

Bakgrund

Kommunledningsförvaltningen har den 2016-10-14 skickat en remiss till samtliga nämnder och bolag inom Botkyrka kommun gällande förslag till strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka. Remissen består av sju stycken frågor som önskas svar på senast 2016-12-31.

Svar på remissens frågor

Strategin – de långsiktiga ambitionerna

1. Vad anser ni om inriktningen och innehållet som helhet?

Miljö- och hälsoskyddsnamnden anser att strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka är viktiga frågor. Nämnden har bland annat ett tillsynsuppdrag och en myndighetsroll, där likhet inför lagen är en av hörnpelarna. Det innebär att alla medborgare ska behandlas lika vid bedömningar och beslut som fattas för att uppfylla vårt lagstadgade uppdrag.

I tillsynsuppdraget ingår även skyldighet att ge råd och service till medborgarna. Inom ramen för detta har nämnden möjlighet att anpassa information och service till mottagaren utifrån ett jämlikhetsperspektiv.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden vill påpeka att ett hållbart och jämlikt samhälle även inkluderar ett miljömässigt perspektiv. Man pratar idag om miljö rättvisa, vilket handlar om att olika samhällsklasser och grupper i samhället ska ha samma rätt till vår natur och att ingen grupp ska drabbas oproportionerligt värre än någon annan, av t.ex. bullerstörningar och luftföroreningar. Det vore önskvärt om även detta perspektiv avspeglades i strategin.

Riktlinjerna (inklusive policyn) – stöd och vägledning till hur vi i ordinarie verksamhet kan arbeta med strategin ett jämlikt Botkyrka

2. Vad anser ni om innehållet som helhet?

Riktlinjerna är detaljerade och funktionella. Vissa föreslagna insatser förutsätter samarbete mellan förvaltningar/nämnder, det framgår dock inte hur detta samarbete ska utformas.

3. Fungerar vägledningen som stöd för att sätta mål, planera och följa upp i ordinarie verksamhet?

Inledningsvis i del 1 (s. 5) står att ”Jämlikhetsarbetet omfattar även medarbetarna och arbetsmiljön inom Botkyrka kommun som organisation.”

Detta bör även konkretiseras i vägledningen, exempelvis genom att inkludera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Börjar man på så sätt arbeta med jämlikhetsfrågorna internt i organisationen är det sedan lättare att applicera det på verksamheten och i förlängningen medborgarna.

4. Är förslagen som berör er relevanta för era verksamheter?

Både ja och nej. Se fråga 6.

5. Vilka tre-fem förslag till insatser ser ni som viktigast för er att prioritera från och med 2018?

1. Genomför den webbaserade utbildningen – Botkyrka för alla.
2. Utveckla verksamhetens hälsofrämjande arbetssätt – en god psykosocial miljö med inflytande, delaktighet, goda relationer, positiva förväntningar och uppmärksamhet.
3. Uppmärksamma tidigt i planeringsprocessen vilken typ av information, kommunikation och dialog som behövs för att Botkyrkaborna ska ha förtroende och/eller förståelse för kommunen som organisation.
4. Fördjupa kunskapen bland chefer och medarbetare om riktlinjernas innebörd utifrån verksamheternas behov.
5. Öka möjligheten för personer med olika funktionsförmågor att få anställning inom organisationen.

6. Finns det något/några förslag som ni bedömer bör tas bort alternativt läggas till som förslag?

Följande punkt/insats på s. 9 i riktlinjerna bör gälla alla nämnder:

Utveckla verksamhetens hälsofrämjande arbetssätt – en god psykosocial miljö med inflytande, delaktighet, goda relationer, positiva förväntningar och uppmärksamhet.

Implementering

7. *Vilken typ av stöd behövs för att få strategi och riktlinjer att bli verklighet?*
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ställer sig positiv till stöd i form av olika utbildningsinsatser etc. för att förstå hur vi på bästa sätt kan implementera jämlikhetsarbetet i vår dagliga verksamhet. Nämnden anser även att jämlikhetsarbetet bör inkluderas i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Inga-Lill Segnestam
Förvaltningschef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Ingrid Molander
Miljöchef
Samhällsbyggnadsförvaltningen

2016-10-14

Dnr KS/2014:612

Referens

Vanja Möller Zouzouho

Mottagare

Nämnder

Cesam

Botkyrkabyggen

Upplev Botkyrka AB

Mångkulturellt centrum

Folkhälsokommittén

Ungdomsfullmäktige

Funktionshinderrörelsens samrådsgrupp

Pensionärsrådet

Yttrande till kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen önskar yttrande över förslag till strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka senast den 31/12-2016.

Sammanfattning

Botkyrka kommun tar under 2016 fram en strategi samt riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka som syftar till att ge vägledning och bidra till att invånarna bemöts och får del av service och resurser på mer lika villkor, oavsett kön, socioekonomisk position, etnicitet, religion eller andra diskrimineringsgrunder. Jämlikhetsarbetet omfattar även medarbetare och arbetsmiljön inom Botkyrka som organisation. Målet är ett Botkyrka för alla med mindre klyftor i livsvillkor, levnadsförhållanden och hälsa mellan olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män.

Genom strategin och riktlinjerna för ett jämlikt Botkyrka tar vi ett nytt grepp genom att samla flera olika perspektiv och kommungemensamma styrdokument i ett gemensamt. Ambitionen är att det ska underlätta och utgöra stöd i ordinarie planering och uppföljning och därmed bidra till ökad målpuppfyllelse och kvalitet i nämndernas verksamheter.

Strategin och riktlinjerna ersätter fyra strategiska dokument:

- Strategi för ett jämställt Botkyrka
- Strategi för ett interkulturellt Botkyrka
- Botkyrkas folkhälsopolicy och utvecklingsplan jämlik hälsa
- Policy och handlingsplan för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
- De ersätter också kommunens tidigare beslut om FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som program för denna målgrupp.

Målsättningen är att fler jämlikhetsfrågor ska kunna integreras i strategin och riktlinjerna på sikt. Strukturen för styrdokumentet möjliggör detta.

Frågor till remissinstanserna

Nedan redovisas de frågor som vi önskar svar på från samtliga nämnder. Övriga remissinstanser svarar på de frågor som är relevanta.

Strategin– de långsiktiga ambitionerna:

1. Vad anser ni om inriktningen och innehållet som helhet?

Riktlinjerna (inklusive policyn) – stöd och vägledning till hur vi i ordinarie verksamhet kan arbeta med strategin ett jämlikt Botkyrka:

2. Vad anser ni om innehållet som helhet?

Del 1: Vägledning för hur vi kan styra mot en mer jämlik verksamhet:

3. Fungerar vägledningen som stöd för att sätta mål, planera och följa upp i ordinarie verksamhet? (s. 5-7)
Om ja: motivera på vilket sätt. Om nej: vad behöver justeras?

Del 2: Förslag till insatser som bidrar till jämlikhet:

4. Är förslagen som berör er relevanta för era verksamheter? (s. 8-15)
Motivera svaret.
5. Vilka tre-fem förslag till insatser ser ni som viktigast för er att prioritera från och med 2018? (s. 8-15)
6. Finns det något/några förslag som ni bedömer bör tas bort alternativt läggas till som förslag? (s. 8-15)
Motivera varför.

Implementering:

7. Vilken typ av stöd behövs för att få strategi och riktlinjer att bli verklighet?

Har ni frågor? Skicka e-post till vanja.moller-zouzouho@botkyrka.se

Med vänliga hälsningar
Vanja Möller Zouzouho

§ 201

Remittering av förslag till strategi, policy och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka (KS/2014:612)

Beslut

1. Kommunstyrelsen ber alla nämnder, kommunala bolag, stiftelse med flera, att yttra sig över förslag till strategi, policy och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka.
2. Yttrandena ska vara kommunledningsförvaltningen tillhanda senast 2016-12-31.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett förslag till riktlinjer för det fortsatta arbetet för en jämställd interkulturell verksamhet fri från diskriminering (KS/2013:660). Uppdraget har kompletterats med arbetet för en god folkhälsa, ökad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning samt frågan om hedersrelaterat våld och förtryck. En politisk arbetsgrupp med representanter från majoritet och opposition har parallellt tagit fram en sammanhållen strategi för frågorna. Strategins utgångspunkter är mänskliga rättigheter.

Genom strategin, policyn och riktlinjerna för ett jämlikt Botkyrka tar vi ett nytt grepp genom att samla flera olika perspektiv och kommungemensamma styrdokument i ett gemensamt. Ambitionen är att det ska underlätta och utgöra stöd i ordinarie planering och uppföljning och därmed bidra till ökad målpuppfyllelse och kvalitet i nämndernas verksamheter.

Förslag till strategi och riktlinjer föreslås ersätta fyra strategiska dokument:

- Strategi för ett jämställt Botkyrka
- Strategi för ett interkulturellt Botkyrka
- Botkyrkas folkhälsopolicy och utvecklingsplan jämlik folkhälsa
- Policy och handlingsplan för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.

2016-10-10

Dnr KS/2014:612

Det ersätter också beslutet (KS/2010:410) att anta FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som sitt program för denna målgrupp.

Demokratiberedningen har behandlat ärendet 2016-09-23, § 25.

Expedieras till:

Samtliga nämnder

AB Botkyrkabyggen

Uppleva Botkyrka AB

Mångkulturellt centrum

Cesam

Folkhälsokommittén

Ungdomsfullmäktige

Funktionshinderrörelsens samrådsgrupp

Kommunala pensionärsrådet

Utvecklingsledare Vanja Möller Zouzouho, kommunledningsförvaltningen

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2014:612

Dokumentet är beslutat av: skriv namn på högsta beslutade funktion/organ

Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx

Dokumentet gäller för: den kommunala organisationen: alla nämnder, styrelser och helägda kommunala bolag

Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

BOTKYRKA
KOMMUN

Dokumentet ersätter: Strategi för ett jämställt Botkyrka, Strategi för ett interkulturellt Botkyrka, Botkyrkas folkhälsopolicy och utvecklingsplan jämlik hälsa samt Policy och handlingsplan för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck

Dokumentansvarig är: Kommunledningsförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

Relaterade dokument: Strategi för ett jämlikt Botkyrka

Policy och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka

Policy för en jämlik kommunal organisation i Botkyrka

Botkyrka kommuns policy är att organisationen ska vara jämlik och jämställd i sin verksamhetsutövning och personalpolitik.

Riktlinjerna – en vägledning som ska göra det lättare att göra rätt!

Riktlinjerna sammanfattar och prioriterar vad som är viktigt under perioden 2017-2021 för att nå strategin ett jämlikt Botkyrka (ett särskilt dokument) samt policyn ovan. Riktlinjerna är en vägledning för hur vi skapar jämställda, jämlika och interkulturella kommunala verksamheter. Riktlinjerna anger också hur vi genom våra verksamheter kan bidra till en jämlik, interkulturell samhällsutveckling, samt hur vi främjar en god och jämlik hälsa och förebygger hedersrelaterat våld och förtryck.

Syfte - jämlikhet leder till att vi uppnår våra mål och en hög kvalitet

Syftet med riktlinjerna är att de ska bidra till ökad måluppfyllelse och bättre kvalitet i nämndernas ordinarie verksamhet.

Riktlinjerna ska:

- vara ett stöd i nämndernas/förvaltningarnas planering och uppföljning, bland annat inom ramen för mål och budgetarbetet
- ge vägledning till hur vi i ordinarie verksamhet kan arbeta med strategin ett Jämlikt Botkyrka

Vem vänder sig riktlinjerna till och vad består de av?

Vägledningen vänder sig till dig som arbetar med styrning och ledning på förvaltnings- och verksamhetsnivå. Den vill också inspirera till utvecklingsarbete på enhets- och arbetsplatsnivå.

Riktlinjerna består av två delar:

- första delen är vägledning för hur vi kan tänka för att systematiskt arbeta utifrån jämlikhetsperspektivet när vi sätter mål, planerar och följer upp våra verksamheter.
- andra delen består av förslag kring insatser i ordinarie verksamhet som bidrar till ökad jämlikhet bland både Botkyrkaborna och medarbetarna.

Jämlikhet – det övergripande paraplyet

Jämlikhet är det övergripande paraply vi utgår från när vi talar om jämställdhet, interkulturalitet, jämlik hälsa och frihet från hedersrelaterat våld och förtryck. Jämlikhet utgår från alla människors lika värde, rättigheter, skyldigheter och möjligheter - oavsett ålder, kön, socioekonomisk status, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck eller funktionsförmåga.

Kommunens verksamheter behöver i högre grad säkerställa Botkyrkabornas mänskliga rättigheter, för att ge dem mer jämlika och jämställda förutsättningar och villkor. Alla har grundläggande rättigheter, men olika stort behov av samhällets stöd. En jämlik verksamhet innebär att olika grupper av flickor och pojkar, kvinnor och män får del av verksamheten på lika villkor, och uppnår likvärdiga resultat för alla Botkyrkabor. Att göra jämlikt kan ibland vara att göra skillnad, men då som resultat av ett medvetet vägval.

Del 1. Vägledning för hur vi kan styra mot en mer jämlik verksamhet

Vi utgår från kommunfullmäktiges övergripande mål och budget i arbetet för att uppnå en jämlik verksamhet. Denna del av riktlinjerna är ett stöd kring hur vi kan tänka när vi sätter mål, planerar och följer upp i ordinarie verksamhet så att vi systematiskt arbetar utifrån ett jämlikhetsperspektiv.

Utgångspunkten är att synliggöra och åtgärda ojämlikhet mellan olika invånargrupper och säkerställa Botkyrkabornas grundläggande rättigheter som rätten till arbete, utbildning, delaktighet, identitet och hälsa. Jämlikhetsarbetet omfattar även medarbetarna och arbetsmiljön inom Botkyrka som organisation.

Så här kan vi tänka när vi planerar och följer upp – utifrån jämlikhet!

Som stöd i det ordinarie arbetet finns här förslag till frågor att ställa sig utifrån jämlikhetsperspektiv i de olika momenten i styr- och ledningsprocesser – på övergripande nivå, förvaltnings-, verksamhets-, eller arbetsplatsnivå.

Styrprocessens moment	Exempel på frågor att reflektera över utifrån jämlikhet
Kartlägg och analysera nuläge och utveckling	<p>För att bidra till mer jämlikhet behöver vi kunskap och medvetenhet om Botkyrkabornas förutsättningar och skillnader mellan olika grupper flickor, pojkar, kvinnor och män.</p> <p><i>Vid kartläggning:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Vilka mänskliga rättigheter är mest relevanta för planering och genomförande av verksamheternas uppgifter? Vems rättigheter handlar det om?- Finns skillnader inom och/eller mellan olika grupper av kvinnor och män när det gäller verksamhetens måluppfyllelse?- Har alla möjlighet att ta del av verksamheten eller insatsen? Vilka grupper når vi inte fram till eller har kontakt med?- Hur ser inflytandet ut bland olika grupper av kvinnor och män? Vilka har eller får inte inflytande över verksamheten?- Vad vet vi om brukare och invånare känner sig inkluderade, förstår och kan ta del av tjänsterna, servicen eller insatsen? <p><i>Vid analys:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Hur ser eventuella mönster ut? Vad kan orsakerna vara?- Handlar det om faktorer på övergripande samhällsnivå, exempelvis grupperns behov, livsvillkor eller normer och fördomar? Handlar det om faktorer på individnivå?- Är det konsekvenser av vårt bemötande, arbetssätt eller verksamhetens utformning för olika grupper? Eller har vi genomtänkta motiv till skillnaderna?- Handlar det om traditionella könsmonster där vi gjort skillnad och/eller en värdering utifrån kön, till exempel när det gäller represen-

	<p>tation, resursfördelning eller uppnådda resultat?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har individer och grupper som riskerar att utsättas för diskriminering i verksamheten (direkt/indirekt) identifierats? - Hur viktiga är skillnaderna för människors livchanser? - Vilka kan vi påverka själva eller tillsammans med andra aktörer? - Vilka förändringar är mest angelägna att förändra i förhållande till övergripande mål? - Har målgrupperna och kommunorganisationens medarbetare en gemensam förståelse och kunskap kring vad mänskliga rättigheter innebär?
Formulera mål	<p>När vi tar fram mätbara och verksamhetsnära mål, uppmärksamma att de bidrar till en jämlik verksamhet och plats.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Har behov och förutsättningar hos olika grupper av kvinnor och män beaktats? - Missgynnas några grupper? - Bidrar målet till en mer jämlik verksamhet?
Genomför	<p>När vi planerar och fördelar resurser till verksamheten – fundera över hur den kan bli jämlik och jämställd så att olika grupper av flickor och pojkar, kvinnor och män får del av verksamheten på lika villkor och når likvärdiga resultat.</p> <p>Ett medskick för att minska skillnader mellan grupper är att anpassa generella verksamheter och satsningar till alla, utifrån olika gruppers behov och förutsättningar, proportionellt till graden av behov eller utsatthet – så att alla oavsett förmåga får sina rättigheter säkerställda och att de med störst behov verkligen får tillgång till verksamheten.</p> <p>Förslag till insatser som bidrar till jämlikhet finns i nästa del i riktlinjerna</p>
Följ upp målen i delårsbokslut och årsredovisning	<p>När vi följer upp våra mål och resultat använder vi individbaserade indikatorer så långt det är möjligt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alltid kön - Andra relevanta mått är exempelvis: - stadsdel - utbildningsnivå, sysselsättning, inkomst (socioekonomi) - diskrimineringslagens grunder¹ - andra relevanta grupptillhörigheter <p>Vissa aspekter kanske inte går att följa upp via statistik. Då kan det vara mer adekvat att följa upp dem kvalitativt.</p> <p>Med denna uppföljning som underlag, kan vi enklare ta fram förslag till åtgärder för att minska skillnader.</p>
Bedöm konsekvenser för jämlikhet	<p>För att inte motverka jämlikhet, behöver vi tänka efter före.</p> <p>Bedöm konsekvenser för hur beslut på olika nivåer påverkar olika grupper av kvinnor och män i befolkningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommer beslutet att stärka jämlikheten mellan olika grupper?

¹ Diskrimineringslagens grunder: ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning samt funktionsförmåga.

	<ul style="list-style-type: none"> - Kommer den planerade insatsen eller tänkta metoden minska eller öka skillnaderna mellan olika grupper? Vilka grupper? - Bidrar det till jämlika förutsättningar för en god hälsa för alla, eller missgynnas någon grupp?
Stärk kompetensen hos medarbetare	<p>Har chefer och medarbetare inom kommunen tillräcklig kunskap för att i sina respektive roller kunna bidra till ett mer jämlikt Botkyrka?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Finns kompetens att göra analyser som synliggör skillnader i inflytande, representation, ekonomisk självständighet, livschanser och hälsa mellan olika grupper i befolkningen liksom de mekanismer som skapar skillnader? - Har medarbetarna den kompetens som behövs för att möta medborgaren med ett jämlikt, jämställt, interkulturellt och hälsofrämjande förhållningssätt? Får alla stöd i normkritiskt förhållningssätt? Finns stöd för att lösa rättighetskonflikter?

Alla gör en del och vi jobbar tillsammans

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen har huvudansvaret för att kommunövergripande leda, samordna och stödja arbetet, det vill säga:

- att utveckla arbetsformer för stöd och samordning tillsammans med förvaltningarna
- att erbjuda målgruppsanpassad utbildning för förtroendevalda, chefer och medarbetare inom riktlinjernas områden
- har huvudansvaret för att kommunens HR-arbete utvecklas enligt de ambitioner som uttrycks i de här riktlinjerna

Samtliga förvaltningar

För att underlätta arbetet med strategin för ett jämlikt Botkyrka, bör alla förvaltningar se till att det inom både HR-arbetet och inom verksamheten:

- finns en fungerande organisation för stöd och samordning av arbetet utifrån dessa riktlinjer
- finns stöd för chefer och medarbetare i arbetet utifrån riktlinjerna

Uppföljning av riktlinjerna

Kommunledningsförvaltningen följer kontinuerligt upp nuläget och gör i slutet av riktlinjernas giltighetstid en utvärdering. I utvärderingen bör bland annat följande områden följas upp:

- struktur: de strukturella förutsättningarna i organisationen
- process: det arbete som bedrivs för att främja jämlikhet
- resultat: kommunens och nämnderas resultat- och måluppfyllelse utifrån ett jämlikhetsperspektiv, samt hur situationen kring jämlikhet och skillnader ser ut bland invånarna vad gäller: livsvillkor, levnadsförhållanden och hälsa samt om de mänskliga rättigheterna är tillgodosedda.

Del 2. Förslag till insatser som bidrar till jämlikhet

I den här delen av riktlinjerna hittar du förslag och rekommendationer till insatser i ordinarie verksamhet som bidrar till ökad jämlikhet bland Botkyrkaborna.

Avsnittet har en indelning som följer de sex huvudprocesserna samt styr- och ledningsprocessen.

Huvudprocesser:

1. Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället
2. Möjliggöra Botkyrkabornas behov av livslångt lärande
3. Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna
4. Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv
5. Erbjuda Botkyrkaborna förutsättningar för gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv
6. Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

Styr- och ledningsprocess:

1. Kommunen som organisation

Rekommendationerna är uppdelade inom tre olika områden:

- Kompetensutveckling
- Utveckling av arbetssätt och metoder
- HR - kompetensförsörjning

Mycket gör vi redan – annat kan vi behöva utveckla

En del av dessa förslag till insatser arbetar vi redan med inom kommunen.

Vi har lyft dem för att:

- betona vikten av arbetet även framöver
- det kan finnas behov av att vidareutveckla eller systematisera arbetet
- samarbete och samordning kan förstärkas mellan verksamheter, förvaltningar och andra aktörer

Nämnder – förkortningar

avun	= arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
ks	= kommunstyrelsen
kon	= kultur- och fritidsnämnden
mhn	= miljö- och hälsoskyddsnämnden
sbn	= samhällsbyggnadsnämnden
tn	= tekniska nämnden
sn	= socialnämnden
un	= utbildningsnämnden
von	= vård- och omsorgsnämnden

1. Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna genom förbättrade möjligheter till insyn och påverkan blir medskapare av sitt samhälle.

Kompetensutveckling	Ansvarig nämnd
Genomför den webbaserade utbildningen - Botkyrka för alla	Alla
Utveckling av arbetssätt och metoder	
Stöd det praktiska genomförandet av riktlinjerna i verksamheterna.	ks
Ta in lokal kunskap som är relevant för den ordinarie verksamhetsutvecklingen genom medarbetare, brukare, invånare, föreningar och forskare. Involvera kunskap från båda könen i olika grupper och eftersträva jämlika samarbeten.	Alla
Se till att olika grupper kvinnor och män har samma makt och inflytande i samhällsplaneringen.	Alla
Utveckla och anpassa verksamhetens information till olika grupper av Botkyrkabor för att underlätta att fler kan tillgodogöra sig sina medborgerliga rättigheter.	Alla
Utveckla och stöd samarbeten över etniska, religiösa och sociala gränser inom och mellan olika stadsdelar. Gör det tillsammans med föreningar, företag, trossamfund, forskare, förvaltningar och olika grupper av befolkningen.	ks, kon, sn, avun, un
Utveckla verksamhetens hälsofrämjande arbetssätt – en god psykosocial miljö med inflytande, delaktighet, goda relationer, positiva förväntningar och uppmärksamhet	un, kon, avun, sn, von
Arbeta fram gemensamt förhållningssätt och metodik i barn- och ungdomsverksamheter utifrån kommunens alkohol-, narkotika- och tobakspolicy	ks, un, kon, sn
Förebygg bruk av alkohol, narkotika, tobak och andra normbrytande beteenden bland flickor och pojkar genom att stärka skyddsfaktorerna och minska riskfaktorerna som finns i miljöer runt ungdomarna – hem, skola, fritid, närmiljö m.m.	ks, un, kon, sn, sbn, mhn.
Erbjud föräldrar föräldrastöd och samtal om mänskliga rättigheter, barns rättigheter, jämställdhet och om hedersnormer	sn, un, avun
Vidareutveckla befintliga mötesplatser för att bidra till interkulturella möten inom och mellan stadsdelar (skolor, fritidsgårdar, föreningar m.fl.).	ks, kon, son
Utse medarbetare med uttalat mandat att synliggöra brister och föreslå åtgärder för att öka verksamhetens tillgänglighet.	Alla
Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar i syfte att förbygga diskriminering, säkra ett gott bemötande och delaktighet för alla.	Alla

2. Möjliggöra Botkyrkabornas behov av livslångt lärande

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna har kunskap och kompetens som ger förutsättningar för egenmakt under livets alla skeden.

Kompetensutveckling	Ansvarig nämnd
Öka kunskapen bland skolans, vuxenutbildningens och fritidsgårdarnas medarbetare om innebörden av mänskliga rättigheter, det interkulturella förhållningssättet och om normkritiskt arbete som verktyg för att bland annat förebygga hedersrelaterade begränsningar, förtryck och våld.	un, avun, kon
Utveckling av arbetssätt och metod	Ansvarig nämnd
Kartlägg och analysera vilka barn som står utanför förskoleverksamhet. Sök upp och informera om förskolor och öppna förskolor.	un, sn, avun
Främja barns psykiska hälsa, utveckling och skolresultat genom att vidareutveckla främjande föräldrastödsprogram utifrån olika gruppers behov och förutsättningar.	un, sn, ks
Stärk elevhälsan samt samverkan mellan dess olika delar (skolsköterska, kurator, psykolog, pedagoger) som en del i helheten för en god och lärande social miljö.	Un
Stärk skolutvecklingen så att den också främjar hälsa. Sätt skolans hälsofrämjande arbete i relation till skolans resultat och koppla ihop skolans kunskapsuppdrag med ämnesintegrerad kunskap inom området hälsa.	un, sn, kon
Stärk arbetet med att främja skolnärvaro och att förebygga avhopp från grundskolan och gymnasiet genom information, personligt stöd, motiverande samtal och uppsökande verksamhet	un, sn, kon, avun
Säkra att alla skolformer är fullt tillgängliga, såväl fysiskt som socialt och pedagogiskt, så att ingen elev på grund av nedsatt funktionsförmåga hamnar utanför lärandet och skolans gemenskap.	Un, avun, sbn, tn

3. Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna har ökad tillgång till platser och ges bättre förutsättningar för arbete och företagande som ger ekonomisk självständighet livet ut

Utveckling av arbetsätt och metoder	Ansvarig nämnd
Uppmärksamma och bidra aktivt till att åtgärda och motverka strukturell diskriminering kopplat till kön, etnicitet, religion och social bakgrund på arbetsmarknaden på lokal, regional och nationell nivå.	ks, avun
Integrera "hälsa" – vid stöd kring utbildning, praktik och arbete - som en naturlig del vid kartläggning av personens behov, resurser och förmåga.	un, avun, sn, von
Var medveten om stereotypa könsmonster vid bedömning av biståndsansökan, så att inte anhöriga som vårdar barn eller äldre d.v.s. som utför obetalt omsorgsarbete, får sämre möjligheter på arbetsmarknaden.	sn, von
Förebygg samt minska ekonomisk utsatthet bland barn med olika gruppstillhörighet och från olika områden genom att: – stärka det sociala arbetet kring familjerna för att underlätta för barnens föräldrar att bli självförsörjande – sammankoppla försörjningsstöd med arbetsmarknadsåtgärder och bostadssituation	avun, ks, sbn, sn, tn
Fortsätt stimulera framväxten av sociala företag som anställer personer med begränsad arbetsförmåga med fokus på att positivt förstärka de förmågor man har.	ks, avun, sn, kon, von, sbn
Vidareutveckla samverkan med civilsamhället kring innovativa idéer som skapar sysselsättning och främjar jämlika livsvillkor och hälsa samt interkulturell utveckling (idéburet – offentligt partnerskap, social ekonomi, sociala innovationer, kreativa fonden)	ks, avun, sn, kon, von, sbn
Möjliggör fler praktikplatser (APL-platser) inom den kommunala organisationen för elever från gymnasiesärskolan i Botkyrka. ²	Alla

² Gymnasiesärskolans läroplan ställer krav på arbetsplatsförlagt lärande, APL. Kurser eller del av kurs måste vara förlagd på en arbetsplats minst 22 veckor under den fyraåriga utbildningsperioden

4. Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna får behovsanpassad vägledning, omsorg och socialt stöd som ger förutsättningar för ett tryggt och utvecklande liv.

Kompetensutveckling	Ansvarig nämnd
Säkerställ kunskapen kring hedersrelaterat våld och förtryck vid handläggning och hantering av individärenden.	sn, von, un
Säkerställ att det finns tillräcklig kunskap inom organisationen för att kunna identifiera risk för våld i nära relation, för att utreda behov samt för att erbjuda insatser med fokus på den enskildes mänskliga rättigheter.	sn, un, von, kon, avun
Utveckling av arbetssätt och metoder	
Säkra att kvinnor, barn och män som är utsatta för våld i nära relationer får de insatser som de har rätt till och våldsutövaren får insatser så att våldsutövandet upphör.	Sn
Utveckla det våldsförebyggande arbetet med fokus på jämställdhet, maskulinitet och hedersnormer	ks, sn, un, kon
Arbetar mer systematiskt och genomgående utifrån metodiken kring de "fyra hörnstenarna för ett självständigt och gott åldrande" – social gemenskap och stöd, fysisk aktivitet, goda matvanor, meningsfullhet och att känna sig behövd.	Von
Stärk den uppsökande verksamheten och samverkan med landstingets aktörer och civilsamhället med fokus på äldre kvinnor och män med sämre förutsättningar för ett hälsosamt åldrande. Exempelvis genom hälsosamtal, förebyggande hembesök, länets hälsokommunikatörer.	sn, von

5. Erbjud Botkyrkaborna förutsättningar för gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna har tillgång till fler platser och sammanhang som bidrar till hälsa, en meningsfull fritid och ett aktivt socialt liv.

Utveckling av arbetssätt och metoder	Ansvarig nämnd
Ge flickor och pojkar från olika grupper och i alla stadsdelar möjlighet till daglig rörelse, lek, spontanidrott och rekreation som ger upplevelser, stimulerar engagemang och social gemenskap - oavsett sociala, fysiska och ekonomiska förutsättningar.	un, kon, avun, sn, von
Ge flickor och pojkar från olika grupper och i alla stadsdelar möjlighet till skollov som stimulerar engagemang och social gemenskap - oavsett sociala, fysiska och ekonomiska förutsättningar.	un, kon, avun, sn, von
Erbjud möjligheter till en fritid för kvinnor och män från olika grupper i alla stadsdelar och anpassa dem till olika kulturella, fysiska, sociala och psykiska behov som stimulerar engagemang, bidrar till social gemenskap och möjliggör återhämtning.	kon, sn, von, sbn
Utveckla och stöd dialoger med föreningslivet och trossamfund om grundläggande mänskliga rättigheter och hedersrelaterat våld och förtryck.	ks, kon, sn
Se över kulturutbudet utifrån ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv och med en interkulturell analys	kon
Utveckla verksamheternas utbud och representation med utgångspunkt från en interkulturell analys så att det motsvarar intresset och är tillgängligt för alla Botkyrkabor oavsett kön, etnisk, socioekonomisk bakgrund och övriga diskrimineringsgrunder.	kon
Stärk kulturutbudet med ambitionen att särskilt nå flickor, pojkar, kvinnor och män med små ekonomiska resurser.	kon, sn, von
Stärk möjligheten för tjejer och killar från olika grupper och områden att delta i kulturskolan.	kon, un

6. Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

Processen ska bidra till att Botkyrkaborna har en fysisk livsmiljö som ger förutsättningar för ett rikt liv.

Utveckling av arbetsätt och metod	Ansvarig nämnd
Uppmärksamma tidigt i planeringsprocessen vilken typ av information, kommunikation och dialog som behövs för att Botkyrkaborna ska ha förtroende och/eller förståelse för kommunen som organisation.	Alla
Skapa och behåll mötesplatser som är tillgängliga, på lika villkor, för flickor och pojkar, kvinnor och män oavsett etnisk och social bakgrund, funktionsförmåga och stadsdel.	Alla
Skapa stadsmiljöer som främjar jämlika möten, rikt utbud och blandade bostadsformer.	ks, sbn, tn
Fortsätt och utveckla kommunens offentliga miljöer som stimulerar till möten mellan olika åldrar, kön, kulturer och social position.	ks, kon, sbn
Koppla samman socialt och fysiskt avskilda stadsdelar.	ks, sbn
Genomför insatser i samarbete med bostadsbolag för att motverka diskriminering på bostadsmarknaden oavsett kommunedel, kön, social bakgrund, religion och etnisk bakgrund.	ks, Botkyrka-byggen
Utveckla nya former för de boendes deltagande i skötsel och underhåll av det egna bostadsområdet, stimulera lokala initiativ i samverkan med civilsamhället.	ks, sbn, tn
Stärk möjligheterna till ökad aktiv transport - bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik.	ks, sbn
Samhällsplanera i relation till ett större geografiskt sammanhang - ett utvidgat regionalt perspektiv.	ks, sbn
Synliggör och åtgärda hinder i den fysiska miljön i syfte att förebygga diskriminering på grund av bristande tillgänglighet.	Ks, sbn, tn

Kommunen som organisation – styr och ledningsprocess

Kompetensutveckling	Ansvarig nämnd
Fördjupa kunskapen bland chefer och medarbetare om riktlinjernas innebörd utifrån verksamheternas behov.	Alla
Stöd alla förtroendevalda, chefer och medarbetare att utveckla ett interkulturellt förhållningssätt genom att utveckla förmågan att kritiskt reflektera över de egna kulturella uttrycken som vi ofta tar för givna och ser som de enda rätta.	ks
Säkra ett gott bemötande på lika villkor oavsett kön, etnisk, religiös, socioekonomisk bakgrund och övriga diskrimineringsgrunder och med utgångspunkt från en interkulturell analys.	Alla
Utveckling av arbetsätt och metod	
Säkra icke-diskriminerande förhållningssätt och arbetsätt, genom att synliggöra outtalade normer och värderingar kopplat till kön, etnisk, religiös, socioekonomisk bakgrund och övriga diskrimineringsgrunder.	Alla
Säkra vid beslutsfattande, planering och genomförande att utformningen fungerar för alla, oavsett funktionsförmåga så att inga oplanerade merkostnader uppstår på grund av tillgänglighetsåtgärder i efterhand.	Alla
Komplettera den könsuppdelade statistiken genom att utveckla jämlikhets- och människorättsdata kopplat till olika grupptillhörigheter för att få en fördjupad bild av hur den kommunala verksamheten svarar mot olika gruppers behov och rättigheter.	ks
Vidareutveckla och stöd införandet av kommunens processverktyg för konsekvensbedömning av beslut kring jämlikhet.	ks
HR – kompetensförsörjning	
Använd kompetensbaserad rekrytering för att öka mångfalden och jämlikheten bland medarbetare inom organisationen.	Alla
Uppmärksamma och värdera interkulturell kompetens i rekryteringsens alla faser.	Alla
Skapa förutsättningar för att chefer och medarbetare ska spegla Botkyrka så som Botkyrka ser ut vad gäller befolkningssammansättningen.	Alla
Förebygg strukturell och individuell diskriminering som arbetsgivare, utifrån alla lagstiftade diskrimineringsgrunder och lagkrav mot trakasserier.	Alla
Öka möjligheten för personer med olika funktionsförmågor att få anställning inom organisationen.	Alla

Ordlista – definitioner

Folkhälsa – jämlik hälsa i befolkningen

Folkhälsa beskriver befolkningens hälsa, och tar hänsyn till både nivå och fördelning av hälsa. *Jämlikhet i hälsa* innebär att hälsan ska vara så god som möjlig för alla, och att systematiska hälsoskillnader mellan grupper, som går att undvika med rimliga åtgärder, ska minska. Folkhälsoarbete handlar därför om att skapa samhällseliga förutsättningar för god hälsa för alla genom mer jämlika livsvillkor (utbildning, arbete mm.) samt stödjande livsmiljöer som främjar hälsa och framtidstro, och förebygger ohälsa och riskbeteenden. En god psykisk, fysisk och social hälsa är inte bara en resurs för individen genom livet. En god och jämlik hälsa i befolkningen är också en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling.

Interkultur

Interkultur handlar om att se mångfald som normaltillstånd och resurs i samhället. Ett interkulturellt förhållningssätt synliggör och förändrar ojämlika villkor och maktförhållanden, samt möjliggör att olika grupper och individer möts och samarbetar över etniska, religiösa och sociala gränser. Grundläggande är att uppmärksamma och motverka diskriminering och segregationens negativa effekter. Ett interkulturellt samhälle präglas av jämlika möten där människor samspelar istället för att bara samexistera. Det interkulturella samhället är en utveckling av det mångkulturella samhället

Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck liksom mäns våld mot kvinnor generellt, grundas i föreställningar om kön, makt och sexualitet. Den som lever i en miljö som påverkas av hedersnormer begränsas av sociala påtryckningar och normer när det exempelvis gäller att fritt välja kläder, vänner, utbildning, jobb och partner. I sin mest extrema form resulterar det i hot om våld, våld, och ibland dödligt våld. Det specifika med det hedersrelaterade förtrycket är att det utövas kollektivt och ofta sanktioneras av släkt och omgivning. Hedersnormer bygger på familjens eller kollektivets rykte som är starkt bundet till kvinnors sexualitet och föreställningar om oskuld och avhållsamhet.

Jämlikhet

Jämlikhet är när alla människor har lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter inom alla områden i livet - oavsett kön, utbildningsnivå, sysselsättning, inkomst, utseende, etnisk tillhörighet, kultur, religion, sexuell läggning, ålder och funktionsförmåga. Det är därför ett bredare begrepp än jämställdhet som handlar om kön. I Botkyrka kommun handlar jämlikhet om att vi möter alla Botkyrkabor på lika villkor och att vi fördelar våra resurser utifrån faktiska behov och förutsättningar.

Jämställdhet

Jämställdhet är när kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. I en kommun innebär det att svara mot båda könen villkor och behov, samtidigt som vi motverkar traditionella könsroller, där vi ofta omedvetet gör skillnad och en värdering utifrån kön. Oftast tenderar då pojkars och mäns behov och intressen att väga tyngre än flickors och kvinnors. En viktig ledstjärna är de nationella målen: jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk självständighet, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter gäller alla. Det handlar om att alla människor har samma värde och rättigheter. De är ett sätt att formulera vad som inte får göras mot någon människa och vad som bör göras för varje människa. Alla människor har rätt till alla mänskliga rättigheter utan någon form av diskriminering. Det handlar bland annat om rätten till utbildning, bostad, arbete och hälsa. Förenta Nationerna (FN) har slagit fast att "alla människor, oavsett land, kultur och sammanhang, är födda fria och lika i värde och rättigheter". Sverige har åtagit sig att följa de mänskliga rättigheterna.

Tillgänglighet

Att arbeta för *tillgänglighet* i Botkyrka, innebär att en funktionsnedsättning inte ska bli ett funktionshinder. Funktionsnedsättning och funktionshinder är två olika saker. En funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Den är kopplat till en person och behöver inte innebära ett hinder för delaktighet. Om däremot miljö och omgivning är otillgänglig uppstår funktionshinder. Det är alltså miljön som hindrar personer med nedsatt funktionsförmåga att på jämlika villkor delta i samhället. Så länge alla människor inte kan delta och göra saker tillsammans är inte samhället tillgängligt. Bristande tillgänglighet leder till utanförskap och ökad ohälsa.

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Strategi för ett jämlikt Botkyrka

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Diarienummer: KS/2014:612
Dokumentet är beslutat av: kommunstyrelsen
Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx
Dokumentet gäller för: samtliga nämnder, kommunala bolag och stiftelse
Dokumentet gäller till den: 31 december 2021

Dokumentet ersätter: Strategi för ett jämställt Botkyrka, Strategi för ett interkulturellt Botkyrka, Botkyrkas folkhälsopolicy och utvecklingsplan jämlik hälsa samt Policy och handlingsplan för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck

Dokumentansvarig är: Kommunledningsförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunledningsförvaltningen

Relaterade dokument: Riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka

Innehåll

Inledning

Målet är ett Botkyrka för alla med mindre klyftor.....	5
Gemensamma krafter för lika livschanser.....	5
Jämlikhet är det övergripande paraplyet.....	5
Vi har alla ett ansvar	6
1. Från mångkultur till interkultur	7
2. Samma makt för kvinnor och män att forma sina liv och samhället	9
3. Hedersrelaterat våld och förtryck	10
4. Ett lättillgängligt Botkyrka för alla	
5. Alla Botkyrkabor ska ha möjlighet att må bra i livets alla faser	13

Strategi för ett jämlikt Botkyrka

Det här är Botkyrka kommuns strategi för ett jämlikt Botkyrka. Strategin riktar sig till den kommunala organisationen: alla nämnder, styrelser och helägda kommunala bolag. Dokumentet *Riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka* konkretiserar, ger stöd och vägleder kommunorganisationens utförande av strategins målsättningar.

Följande ställningstaganden utgör Botkyrkas strategi för ett jämlikt Botkyrka. Efterföljande avsnitt utvecklar bakgrund, begrepp och motiv.

1. Interkultur

Botkyrka ska vara en interkulturell plats som präglas av jämlika möten och livschanser. Vi ska skapa förutsättningar för att individer och grupper inte bara ska samexistera, utan också samspela för att nå gemensamma mål. Vi ska säkerställa invånarnas rättigheter och frigöra invånarens förmåga och möjligheter att förverkliga sina drömmar. Vi ska bidra till mer jämlik och jämställd maktfördelningen inom och mellan grupper med olika social position, identiteter och grupp-tillhörigheter.

2. Jämställdhet

I Botkyrka ska alla flickor, pojkar, kvinnor och män ha lika möjligheter att forma samhället och sina egna liv, oavsett social bakgrund, ålder, ekonomisk och etnisk bakgrund, trosuppfattning, funktionsförmåga, könsöverskridande identitet eller uttryck. Kommunens verksamheter ska därför bidra till att skapa jämställda livsvillkor med fokus på makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, obetalt hem- och omsorgsarbete, samt stopp för mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor.

3. Hedersrelaterat våld och förtryck

I Botkyrka ska alla ha rätt till ett självständigt liv, egen sexualitet och integritet. Vi ska därför också arbeta för att säkerställa dessa rättigheter i hela vår befolkning och för att hedersrelaterat våld och förtryck ska upphöra.

4. Funktionsnedsättningar

I Botkyrka ska en funktionsnedsättning inte bli till ett funktionshinder. Tillsammans ska vi synliggöra och riva de hinder som fortfarande står i vägen för att alla människor ska kunna mötas och delta på lika villkor. Möjligheten till självständighet och självbestämmande för Botkyrkabor med nedsatt funktionsförmåga ska öka samtidigt som vardagslivet blir bekvämare för de flesta..

5. Folkhälsa

I Botkyrka ska alla ha möjlighet till ett långt liv med god hälsa och fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Vi ska därför skapa förutsättningar för goda livsvillkor, levnadsförhållanden och därmed hälsa för alla, och på sätt minska skillnaderna i hälsa mellan olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män i Botkyrka, och i jämförelse med länet och riket.

Inledning

Målet är ett Botkyrka för alla med mindre klyftor

Kommunen har ett ansvar för att alla Botkyrkabor får de bästa förutsättningarna för ett bra liv. Kommunen vill bidra till utvecklingen av ett hållbart samhälle där både nuvarande och kommande generationer försäkras en god miljö och hälsa, ekonomisk och social välfärd och rättvisa – Ett hållbart Botkyrka.

Samtidigt finns det stora skillnader i livsvillkor, levnadsförhållanden och hälsa mellan olika grupper av kvinnor och män. De sociala och ekonomiska klyftorna ökar i såväl Botkyrka som hela landet. Det vill vi ändra på. Ett samhälle med mindre klyftor leder till ökad social sammanhållning, trygghet och delaktighet. Detta gynnar alla - oavsett social och ekonomisk position.

Vi vill att alla Botkyrkabor känner sig hemma och har samma möjligheter i livet. Vi vill också att erfarenheterna av att leva och verka i Botkyrka ska ge fördelar i livet i stort.

Gemensamma krafter för lika livschanser

Kommunen står för en stor del av de tjänster och service som påverkar Botkyrkabornas livsvillkor och levnadsförhållanden genom hela livet; inom skola, socialtjänst, vård och omsorg, och genom samhällsplanering och stöd till kultur och fritid. Som kommun kan vi därför bidra till ett mer jämlikt Botkyrka, både genom innehållet i verksamheten och som stor arbetsgivare.

Vi vill bryta dagens mönster och bygga ett jämlikt samhälle där kön, ålder, social, ekonomisk och etnisk bakgrund, trosuppfattning, funktionsförmåga, könsöverskridande identitet eller uttryck, inte är ett hinder för att må bra och få tillgång till grundläggande rättigheter, makt och resurser på lika villkor.

En styrka är att Botkyrka är en plats där många invånare har en släkthistoria som börjar utanför Sveriges gränser. I jämförelse med andra delar av Stockholm och Sverige, finns här en större vana att samleva i mångfald.

Vi ska:

- förbättra förutsättningarna för alla Botkyrkainvånarens liv, idag och i framtiden.
- synliggöra och åtgärda den ojämlika och ojämställda fördelningen av makt, pengar och resurser.
- mäta och synliggöra skillnader, förstå och åtgärda problem.

Jämlikhet är det övergripande paraplyet

Jämlikhet utgår från alla människors lika värde och våra rättigheter och skyldigheter. I jämlikhetsbegreppet finns alltid ett jämförande perspektiv på individer och grupper. Jämförelserna utgår från de villkor, värderingar och normer

som råder i samhället. Alla invånare har grundläggande rättigheter som vi som kommun enligt lag och internationella konventioner måste säkerställa och främja för alla invånare, men invånare har olika stort behov av samhällets stöd. Att göra jämlikt är ibland att göra olika!

Jämlikhet är därför det övergripande paraply vi utgår från i denna strategi när vi arbetar för att alla Botkyrkas invånare ska ha möjlighet till en gott liv med god hälsa. Vi uppmärksammar särskilt vikten av jämställdhet mellan kvinnor och män, att Botkyrka är en attraktiv plats för alla oavsett funktionsförmåga och en interkulturell plats som präglas av jämlika möten och livschanser där vi alla samspelar för att nå gemensamma mål. Ett problem är att alla inte har lika friheter och rättigheter i praktiken. Därför är också frihet från våld och förtryck inom familjen eller gruppen en viktig aspekt i strävan efter ett jämlikt Botkyrka.

Vi har alla ett ansvar

För att nå ambitionerna med ett Botkyrka för alla med mindre klyftor behövs en bred kraftsamling. Statliga insatser, regionala satsningar och kommunala verksamheter måste samspela för att stärka en positiv utveckling. Arbetet ska bedrivas på samhälls nivå, grupp nivå och individ nivå inom kommunens verksamheter och i samverkan med forskning, civilsamhälle, näringsliv och andra aktörer.

Vi tar täten i Sverige och bidrar samtidigt till ett hållbart Botkyrka

Vår kraftsamling bidrar till att utveckla samhällsstrukturerna i Sverige, så att erfarenheterna och kompetensen hos Botkyrkaborna tas till vara i samhällets sociala och ekonomiska utveckling.

För att säkerställa *ett hållbart Botkyrka* för kommande generationer har Botkyrka kommun identifierat sex utmaningar vi behöver arbeta med. Dessa utmaningar styr kommunens mål och budget. Fem av dem är sociala hållbarhetsutmaningar:

1. Botkyrkaborna har arbete.
2. Botkyrkaborna känner sig hemma.
3. Botkyrka har de bästa skolorna.
4. Botkyrkaborna är frisk och mår bra.
5. Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin.

Mänskliga rättigheter är ett grundläggande ramverk för Botkyrkas hållbarhetsarbete. Samtidigt är en hållbar framtid beroende av bästa tillgängliga kunskap från forskning, erfarenheter från den enskilde invånaren och från praktiskt arbete. Därför är det centralt att de som tolkar och beslutar om vägar framåt är representativa, både i fråga om kunskap och erfarenhet och för den plats och de människor där förändringen ska ske. En utvecklad dialog med medborgare och brukare är därför nödvändig.

1. Från mångkultur till interkultur

Varför behövs en strategi för en interkulturell samhällsutveckling?

I Botkyrka är mångfald norm. Majoriteten av Botkyrkas ungdomar har minst en förälder med utländsk bakgrund och ytterligare ett modersmål utöver svenska och nästan 90 procent av Botkyrkas barn upp till 15 år är födda i Sverige. Här finns invånare med ursprung i över 160 länder och det talas över 100 olika språk. Många Botkyrkabor och svenska medborgare har flera generationer bakåt en släkthistoria av invandring. Den svenska integrationspolitiken har stagnerat i en föråldrad och ensidig bild på invånare med utländsk bakgrund som nyligen hitkomna. Denna inställning till vad och vem den svenska gemenskapen egentligen ska innefatta måste förändras och bli mer inkluderande.

Stockholmsregionen är enligt OECD¹ en av Europas mest segregerade regioner. De slår fast att vår bristande förmåga att integrera invånare med utländsk bakgrund på arbetsmarknaden skapar stora skillnader i livschanser där fattigdom, hudfärg, religion, social och etnisk bakgrund samverkar i högre grad än andra huvudstadsregioner i Europa. Utmärkande för Stockholmsregionen är att situationen, oftare än i andra huvudstadsregionen, består också i nästa generation.

Så länge vi lever åtskilda kan vi ha ganska skeva uppfattningar om varandra. Ju mer åtskilda desto mer djupnar våra fördomar och förutfattade meningar om varandra. Detta skapar rykten och ökad distans, en ond spiral med sociala och ekonomiska konsekvenser.

Den onyanserade debatt som pågått länge i Sverige om integrationspolitikens misslyckande bär på en negativ syn på medborgaren och en underton om att integration mellan nya och gamla svenskar är omöjlig. Det skapar en utbredd uppgivenhet om att någonsin bli betraktad som svensk om man har "fel" hudfärg, religion eller ursprung. Främlingsfientliga krafter späder konstant på denna bild och sprider misstro, myter och hat. Så kan vi inte ha det. Vi måste bygga en inkluderande svenskhet. Vårt synsätt är att hellre prata om första generationens svensk än första generationens invandrare.

Vad menar vi i Botkyrka med interkulturell utveckling?

Målet med ett interkulturellt Botkyrka är att skapa social jämlikhet och sammanhållning utifrån principen om allas lika värde och våra lika rättigheter och skyldigheter. Vi lever idag i ett mångkulturellt men segregerat samhälle där människor allt för sällan möts. Vi lever ofta bredvid varandra men inte tillsammans. I Botkyrka vill vi bygga ett interkulturellt samhälle. Det betyder att

¹ Organisation for Economic Co-operation and Development. OECD:s uppdrag är att skapa utbyte av idéer och erfarenheter inom områden som påverkar den ekonomiska utvecklingen.

vi går från samexistens till samspel. Det handlar bland annat om att genom dialog, möten och samarbeten mellan olika grupper och individer skapa en starkare sammanhållning och bryta segregationen. Det interkulturella förhållningssättet synliggör skillnader inom och mellan grupper och mångfalden av överlappande identiteter. Civilsamhället och de enskilda invånarna får en avgörande roll i samhällsutvecklingen. Som kommun fokuserar vi på det gemensamma samtidigt som vi värderar en stor grad av individuell olikhet.

Genom att tänka och planera interkulturellt i stället för mångkulturellt kan kommunen, organisationer och näringslivet göra insatser för de människor som vill förflytta sig mellan olika grupper och områden. Individens möjlighet att göra denna förflyttning – och påverka sin identitet och sina liv frigör människors förmåga och lägger grunden för en hållbar utveckling.

Varför är interkulturell utveckling viktig för ett jämlikt Botkyrka?

Basen i ett interkulturellt utvecklingsarbete är alltid antidiskriminering och mänskliga rättigheter. Syftet med båda dessa sakområden är att säkerställa jämlikhet i fråga om kommunal service och livschanser för varje enskild kommuninvånare oavsett grupptillhörighet.

2. Samma makt för kvinnor och män att forma sina liv och samhället

Varför behövs en strategi för jämställdhet i Botkyrka?

Ett jämställt samhälle handlar om rättvisa, makt och demokrati. Alla flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Vi utgår från juridiskt kön men är medvetna om att alla inte definierar sig som flicka/pojke, kvinna/man, och detta ska avspeglas i hur vi problematiserar jämställdhetsarbetet.

Samtidigt visar en rad studier att samhället, inklusive kommuner, bemöter flickor och pojkar, kvinnor och män på olika villkor – som invånare, brukare och medarbetare. Det vill vi ändra på.

Vad menar vi i Botkyrka med en jämställd samhällsutveckling?

Det övergripande målet i Botkyrka är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det innebär att vi ska skapa en verksamhet på lika villkor oavsett kön. Vi ska motverka traditionella könsmonster där vi (ofta omedvetet) gör skillnad och en värdering utifrån kön och vi ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen i Sverige.

Det handlar till exempel om att flickor och pojkar ska ha samma möjlighet att få sin röst hörd och kunna påverka i skolan och om kvinnor och mäns representation i föreningar och bland förtroendevalda. Det handlar om att kvinnor och män ska ha samma möjlighet att få arbete vilket påverkar den ekonomiska självständigheten. Det handlar om attityder kring vem som har huvudansvar för den obetalda omsorgen om barn och gamla. Det handlar om att alla har rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet. Dessutom ska alla ha rätt till det offentliga rummet – gator, torg, parker, caféer och kollektivtrafik.

Jämställdhetsintegrering är den strategi vi valt för att nå jämställdhet: att alla har ansvar för att i sitt jobb integrera jämställdhet när de planerar, fattar beslut om stort och smått, fördelar pengar och möter medborgarna.

Varför är jämställd samhällsutveckling viktigt för ett jämlikt Botkyrka?

Jämställdhet är det samma som jämlikhet mellan könen. Det innebär att det krävs jämställdhet för att det ska råda jämlikhet. Ingen ska diskrimineras på grund av fördomar, seder och bruk som grundar sig på föreställningar om det ena könets överlägsenhet eller underlägsenhet eller på stelnade roller för män och kvinnor. Jämställdhet är en förutsättning för att vi alla ska kunna göra fria val. Samtidigt skär kön tvärsigenom alla grupper av människor. Utöver att vara flicka, pojke, kvinna eller man, så finns det andra omständigheter som påverkar våra liv. Det innebär att jämlikhet omfattar alla flickor, pojkar, kvinnor och män oavsett ålder, social, ekonomisk och etnisk bakgrund, religion eller trosuppfattning, funktionsförmåga, könsöverskridande identitet eller uttryck.

3. Hedersrelaterat våld och förtryck – en särskild utmaning där Botkyrka kan visa vägen

Varför behövs en strategi mot hedersrelaterat våld och förtryck?

I alla storstadsområden, också i Botkyrka, möts en mångfald av livsstilar, livsval, kulturer och sedvänjor. Det som förenar oss är våra lika friheter, rättigheter och skyldigheter och den politiska demokratin. Därför kan det aldrig accepteras att någons livsutrymme och drömmar begränsas genom hot och våld med hänvisning till familjens eller släktens heder. Det kränker den enskildes mänskliga rättigheter. Detta är en viktig fråga att uppmärksamma i byggandet av ett hållbart interkulturellt och jämställt samhälle.

Hur definierar vi ”hedersrelaterat våld och förtryck” i Botkyrka?

Den som lever i en miljö som påverkas av hedersnormer kan begränsas av sociala påtryckningar och normer när det gäller att fritt välja kläder, vänner, utbildning, jobb och partner. I sin mest extrema form resulterar det i hot om våld, våld, och ibland dödligt våld. Flickor och kvinnor drabbas särskilt, men ofta också pojkar och män. Homosexuella, bisexuella och transpersoner är en särskilt utsatt grupp. Det hedersrelaterade förtrycket är en del av ett övergripande könsförtryck som är strukturellt. Hedersfrågan är inte begränsad till eller kopplad till en viss religion eller etnicitet utan förekommer med varierande styrka i hela världen. Det specifika med det hedersrelaterade förtrycket är att det utövas kollektivt och ofta sanktioneras av släkt och omgivning. Hedersnormer bygger på familjens eller kollektivets rykte som är starkt bundet till kvinnors sexualitet och föreställningar om oskuld och avhållsamhet.

Varför är ett samhälle utan hedersnormer viktigt för ett jämlikt Botkyrka?

Arbetet för att förebygga och agera mot hedersrelaterat våld och förtryck är en del i att uppfylla jämställdhetsmålet att män och kvinnor ska ha samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv. Ingen ska diskrimineras på grund av fördomar, seder och bruk som grundar sig på föreställningar om det ena könets underlägsenhet eller på stelnade roller för män och kvinnor.

4. Ett Botkyrka lättillgängligt för alla

Varför behövs en strategi ur ett funktionshinderperspektiv?

Ett Botkyrka utan hinder gör kommunen till en attraktiv plats att bo, leva och verka i oavsett funktionsförmåga. Dessvärre finns dock fortfarande många hinder i vägen för att alla människor ska kunna mötas och delta på lika villkor. En del av hindren ska vi riva för att lagen säger att vi är skyldiga till det. De flesta hindren ska vi riva i alla fall, eftersom det är medmänskligt och inkluderande och individen får ett ökat självbestämmande och ökad självständighet.

Vi vill riva de hinder som finns och utforma samhället så att alla kan delta. Det som är nödvändigt för några, är bra för alla. Det innebär att, i all planering och i allt genomförande, utgå från att människor är olika och har olika förutsättningar och behov. Strategin hjälper oss som fattar beslut, samhällsplanerar, bygger och utför verksamhet att riva de hinder som finns och se till att inte nya hinder uppstår.

Vad menar vi i Botkyrka med ett tillgängligt samhälle?

I Botkyrka ska en funktionsnedsättning inte bli till ett funktionshinder. En funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Den är kopplat till en person och behöver inte innebära ett hinder för delaktighet. Om däremot miljö och omgivning är otillgänglig uppstår funktionshinder. Det är alltså miljön som hindrar personer med nedsatt funktionsförmåga att på jämlika villkor delta i samhället.

För att driva det gemensamma tillgänglighetsarbetet framåt ska kommunens verksamheter integrera synsättet bakom universell design. Utgångspunkten bakom universell design är att vidga målgruppen och se till människors skilda behov i olika situationer i livet, istället för att fokusera på särlösningar för vissa grupper, exempelvis personer med olika funktionsnedsättningar. Det är utformningen/designen som oftast utgör både problemet och lösningen – inte människan som använder den. Utformningen av våra byggda miljöer, verksamheter och tjänster kan exkludera eller inkludera beroende på kvaliteten på utförandet och besluten bakom. Genom att använda oss av synsättet som en allmän riktlinje för beslutsfattande, planering och genomförande fokuserar vi inte längre på den ”normala människan” utan istället på den mänskliga mångfald som kännetecknar verkligheten. Synsättet minskar dessutom oplanerade merkostnader för tillgänglighetsåtgärder som väldigt ofta görs i efterhand.

Varför är ett tillgängligt samhälle viktigt för ett jämlikt Botkyrka?

Bland de personer som lever med en funktionsnedsättning är den självskattade ohälsan tio gånger större än hos befolkningen i övrigt. Det beror inte på funktionsnedsättningen i sig. Orsaken är istället upplevelsen av utanförskap på grund av bland annat brist på inflytande, ekonomisk otrygghet, diskriminering och bristande tillgänglighet.

För att vända trenden behöver vi synliggöra och åtgärda de brister som hindrar Botkyrkabor med nedsatt funktionsförmåga att förverkliga sina livschanser. Ett tillgängligt samhälle är en förutsättning för ett jämlikt Botkyrka.

5. Alla Botkyrkabor ska ha möjlighet att må bra i livets alla faser

Varför behövs en strategi för en god folkhälsa i Botkyrka?

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential, att förverkliga det liv vi eftersträvar och att bidra till samhällets utveckling. Hälsa är det som de flesta av oss värdesätter allra högst - en viktig resurs i vardagen och för att nå personliga mål i livet. Men idag är hälsan inte jämt fördelad mellan olika grupper i samhället.

Generellt mår de flesta Botkyrkaborna bra, blir friskare och lever allt längre. Men det gäller inte alla grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män. Dessutom ökar skillnaderna i hälsa mellan grupper med olika sociala och ekonomiska livsvillkor. Det syns tydligt när vi tittar på skillnader i medellivslängd, upplevd hälsa, sjukdom och konsekvenser av sjukdom. Hälsan följer en social trappa med gradvisa skillnader i hälsa. Ju bättre livsvillkor och ju högre social position i samhället, i förhållande till andra, desto bättre hälsa och längre liv. Hälsoskillnaderna förstärker de ojämlika möjligheterna i livet som att klara skolan, arbeta och ha inflytande i samhället.

Dessa hälsoklyftor vill vi minska. Alla Botkyrkabor ska ha förutsättningar att leva och växa upp i trygga och stödjande livsmiljöer som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Därför behöver vi ge jämlikhet i hälsa hög prioritet och integrera det i alla politikområden. Fokus är Botkyrkabornas olika behov och förutsättningar. Oavsett livsvillkor, behöver vi ha ett hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt. Vid satsningar till alla utgår vi från grupper med störst behov, så gynnar det alla.

Vad menar vi i Botkyrka med en god och jämlik hälsa?

Jämlik hälsa handlar om att hälsan ska vara så god som möjligt för alla. Ingen individ eller grupp i samhället ska missgynnas från att nå sin fulla hälsopotential om det med rimliga åtgärder kan undvikas. Det övergripande målet för folkhälsoarbetet i Botkyrka är därför att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för alla. Det gör vi genom att påverka de faktorer i samhället som bidrar till en god och jämlik hälsoutveckling i befolkningen; livsvillkoren, livsmiljöerna och levnadsvanorna.

Särskilt betydelsefullt för folkhälsan är möjligheten för alla att kunna påverka sitt liv, sin vardag och samhällets utveckling. Utbildning, sysselsättning och en inkomst det går att leva på är därför viktigt. Att känna sig sedd och lyssnad på, att känna gemenskap, tillit och stöd från sin omgivning, och att ha framtidstro; det får oss också att må bra. Likaså att växa upp, leva och arbeta i trygga livsmiljöer med närhet till grönområden, kultur och sociala mötesplatser.

Varför är en god folkhälsoutveckling viktigt för ett jämlikt Botkyrka?

Hälsan har en så stor betydelse för människors utveckling och delaktighet i samhället. En god och jämlik hälsoutveckling i befolkningen är därför en drivkraft för hållbar utveckling och tillväxt i Botkyrka. Det bidrar till att fler klarar skolan, fler kan arbeta och fler kan påverka sina egna liv i önskad riktning. Möjligheter som i sin tur har stor betydelse för hälsan. Tillsammans bidrar detta till ett tryggare samhälle, ökad delaktighet och stärkt social sammanhållning. Och det gynnar alla, oavsett position i samhället. En god hälsa i befolkningen, men mindre skillnader i hälsa, är därför en gemensam samhällsangelägenhet och samtidigt ett mått på samhällsutvecklingen. Men inte bara ett mål, utan också ett medel i arbetet för ett jämlikt och hållbart Botkyrka.

2016-12-05

6

Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av nedanstående handlingar.

Handlingar

Miljöenhetens yttrande 2016-10-26, Remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet med tillhörande MKB (sbf/2016:319).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2016-10-27, § 188, Revidering av reglemente och tillämpningsanvisningar för intern kontroll (KS/2016:296).

Reglemente för intern kontroll.

Tillämpningsanvisningar till reglemente för intern kontroll.

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2016-10-27, § 187, Kommunens delårsrapport 2 2016 (KS/2016:675).

Yttrande (KD), Kommunens delårsrapport 2 2016.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens svar på: Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden – Detaljplan för Sandstugan 2, Uttran, Botkyrka kommun, 2016-11-16 (sbf/2016:403).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens svar på: Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden – Förslag till detaljplaneprogram för Slagsta strand, 2016-11-21 (sbf/2016:404).

2016-10-26

Dnr sbf/2016:319

Referens

Anders Forsberg

Mottagare

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet med tillhörande MKB.

Yttrande

Kommunen har inget att erinra mot förslaget att inrätta ett nytt område av riksintresse för friluftsliv (FAB 10 Bornsjön) som sträcker sig in i Botkyrka från väster och följer Mälaren strandområde till Slagsta.

Kommunen anser att Mäljarstranden på ett tydligare sätt bör beskrivas i värdebeskrivningen av det blivande riksintresset FAB 10 Bornsjön.

Sammanfattning

Naturvårdsverket har för synpunkter remitterat ett förslag till utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Kommunledningsförvaltningen har överlåtit till miljö- och hälsoskyddsnämnden att besvara remissen för kommunens räkning. Tjänstemän på miljöenheten har delegation att yttra sig i detta ärende.

Det enda förslag i denna remiss som direkt berör Botkyrka kommun är förslaget att inrätta ett nytt riksintresse för friluftslivet som har Bornsjön som kärnområde (FAB 10). Detta område föreslås sträcka sig in i Botkyrka från väster och följa Mäljarstranden till Slagsta. Förslaget finns i sin helhet med i Botkyrkas översiktsplan (2014).

Kommunen anser att Mäljarstranden på ett tydligare sätt bör beskrivas i värdebeskrivningen av det blivande riksintresset FAB 10 Bornsjön.

Bakgrund

Det remitterade förslaget är ett resultat av en översyn av befintliga och behovet av nya riksintressen för friluftslivet, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Översynen har lett till att 190 nya

2016-10-26

Dnr sbf/2016:319

eller väsentligt förändrade befintliga områden i Sverige föreslås bli riksintresse för friluftslivet.

Naturvårdsverket har tidigare under översynen godkänt förslag från Länsstyrelserna på *mindre revideringar* av riksintressen för friluftslivet. En sådan *mindre revidering* som är beslutad berör Hanvedskilen i Botkyrkas södra del. Denna remiss föreslår endast *nya och väsentligt förändrade* riksintressen. Det enda förslag i denna remiss som berör Botkyrka kommun är förslaget om ett nytt riksintresse för friluftslivet som har Bornsjön som kärnområde (FAB 10). Detta område föreslås sträcka sig in i Botkyrka från väster och följa hela Mälarstranden till Slagsta. Förslaget finns i sin helhet med i Botkyrkas översiktsplan (2014). Det område som föreslås bli riksintresse för friluftslivet omfattas redan idag, helt eller delvis, av andra riksintressen och skydd. Exempel på dessa är riksintresset för Mälaren med öar och strandområden, riksintresset för kulturmiljövården (AB16 Salem och Botkyrka socknar) och vattenskyddsområdet för Östra Mälarens vattentäkter.

MKB:n av det föreliggande förslaget till nya och väsentligt förändrade riksintressen för friluftslivet behandlar miljöaspekterna av förslaget på en övergripande, nationell nivå. De enskilda nya eller förändrade riksintressena för friluftslivet bedöms inte i MKB:n.

Kommunens synpunkter

Kommunen har inget att erinra mot förslaget att inrätta ett nytt område av riksintresse för friluftsliv (FAB 10 Bornsjön) som sträcker sig in i Botkyrka från väster och följer Mälaren strandområde till Slagsta. Förslaget överensstämmer geografiskt med det förslag som finns med i Botkyrkas översiktsplan. Kommunen förutsätter att förslaget inte kommer att försvåra det pågående planarbetet för bostadsbebyggelse vid Hallunda gård.

I värdebeskrivningen av det föreslagna nya riksintresset FAB 10 Bornsjön är en av huvudrubrikerna "Områdets huvuddrag" under vilken det finns två underrubriker: "Bornsjön" och "Korpberget". Här vore det välgörande om även Mälarstranden togs upp och beskrevs under en egen underrubrik. Detta eftersom den utgör en stor del av området och representerar stora värden för friluftslivet.

2016-10-26

Dnr sbf/2016:319

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN
Miljöenheten

Ingrid Molander
Miljöchef

§ 188

Revidering av reglemente och tillämpningsanvisningar för intern kontroll (KS/2016:296)

Beslut

1. Kommunfullmäktige antar reviderat reglemente för intern kontroll.
2. Kommunfullmäktige beslutar om att reviderat reglemente ska tillämpas från och med 1 november 2016.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del i ärendet:

3. Kommunstyrelsen antar reviderade tillämpningsanvisningar till reglemente för intern kontroll.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2016-10-10 § 208 lämnat ett förslag till beslut.

Nuvarande reglemente för intern kontroll antogs av kommunfullmäktige i januari 2014. Kommunledningsförvaltningen bedömer nu att ett antal justeringar av reglementet behöver göras. Revisorerna har också i revisionskrivelse ”Granskning av system för intern kontroll” från december 2015 lämnat förslag på ändringar i reglementet och som också beaktas i denna revidering.

För att tydliggöra internkontrollen som en del av den samlade planeringen och uppföljningen föreslår kommunledningsförvaltningen att tidpunkter för när internkontrollplan ska antas, följas upp och rapporteras ändras. Förändringen innebär att internkontrollplanerna tydligare kopplas till budget- och uppföljningsprocessen och berör paragraferna 8, 9, 11 och 12 i reglementet och paragraf 9 i tillämpningsanvisningarna.

I tillämpningsanvisningarnas 3:e paragraf tas kravet på introduktion till nyanställda chefer om vad intern kontroll innebär bort. Anledningen till detta är att chefsintroduktionen ses över och att vad som behöver tas upp i introduktionen kommer att beskrivas i särskilt styrdokument.

2016-10-27

Dnr KS/2016:296

I tillämpningsanvisningarnas 9:e paragraf tydliggörs att uppföljningen av internkontrollen ska vara skriftlig och att allt underlag som legat till grund för granskningen ska sparas på betryggande sätt.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-09-17.

Yrkande

Ebba Östlin (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Samtliga förvaltningar och nämnder

AB Botkyrkabyggen

Botkyrka Stadsnät AB

Upplev Botkyrka AB

Hågelbyparken AB

Kommunens revisorer

Ekonomichef Niclas Johansson, kommunledningsförvaltningen

Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen

Controller Göran Karlsson, kommunledningsförvaltningen

Controller Annette Ödalen, kommunledningsförvaltningen

Controller Frida Enocksson Wikström, kommunledningsförvaltningen

Redovisningschef Karin Kärnekull Wallqvist, kommunledningsförvaltning

Upphandlingschef Anders Kuylser, kommunledningsförvaltningen

HR-chef Ingrid Wibom, kommunledningsförvaltningen

HR-utvecklare Annika Kåreceus, kommunledningsförvaltningen

REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL

De paragrafer som har förändrats sedan 2014-03-01 är 8, 9, 11 och 12.

Syfte med reglementet

1 § Syfte

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador.

Syftet med detta reglemente är att säkerställa att en tillfredsställande intern kontroll upprätthålls. Det innebär att det med rimlig grad av säkerhet ska säkerställas att följande mål uppnås:

- Verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnaden av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m. är tillfredsställande.

Ansvar och organisation av intern kontroll

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen, samt ett ansvar för att se till att denna organisation kontinuerligt utvecklas utifrån kommunens behov av intern kontroll.

Kommunstyrelsen ska ta fram och besluta om förvaltningsövergripande anvisningar.

3 § Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden har ansvar för att se till att den interna kontrollen organiseras samt att vid behov besluta om nämnds-specifika regler och anvisningar för den interna kontrollen.

Detta gäller även kommunstyrelsen för dess egen förvaltning.

4 § Förvaltningschefen

Inom nämndens verksamhetsområde ansvarar förvaltningschefen för att konkreta regler och anvisningar är utformade så att en god intern kontroll kan upprätthållas. I detta ansvar ligger att vederbörande ska ansvara för arbetet med att åstadkomma och upprätthålla en god intern kontroll.

Förvaltningschefen ska löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

5 § Övriga chefer

De ansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de att verka för att de anställda arbetar mot uppställda mål och att arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

6 § Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna anvisningar i sin arbetsutövning.

Styrning och uppföljning av intern kontroll

7 § Styrning och uppföljning av intern kontroll

Varje nämnd har en skyldighet att styra och följa upp den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområden. Nämnden ska som grund för sin styrning göra dokumenterade risk- och väsentlighetsbedömningar.

8 § Intern kontrollplan

Alla nämnder ska varje år, i samband med beslut om internbudget, anta en särskild plan för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas. För kommunstyrelsens övergripande ansvar ska planen antas i december för nästkommande år.

Föranleder uppföljningen av föregående års plan behov av justering av innevarande års interna kontrollplan kan en reviderad intern kontrollplan antas i samband med att nämnden beslutar om denna uppföljning.

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen plan, beslutas av nämnden i samband med att nämnden beslutar om årsredovisningen. Uppföljningen ska göras i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. I uppföljningen ska även resultatet av kommunstyrelsens övergripande granskning och som berör nämnden ingå.

10 § Brister i processer och rutiner

Brister i processer och rutiner ska omedelbart rapporteras till förvaltningschef, närmast överordnad eller den som nämnden utsett. Allvarigare brister ska utan dröjsmål även rapporteras till nämnd och kommunstyrelsen.

11 § Nämndens rapportskyldighet

Nämnden ska samtidigt med att årsredovisningen lämnas till kommunstyrelsen, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen.

12 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från egen granskning och nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, se till att sådana åtgärder genomförs av berörd nämnd. Rapporteringen ska beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslut om årsredovisningen. Kommunstyrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

TILLÄMPNINGSANVISNINGAR TILL REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL

De paragrafer som har förändrats sedan 2014-03-01 är 3 och 9.

1 §

Begreppet "rimlig grad av säkerhet" innebär att kommunstyrelsen och nämnderna ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta, ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.

Målet "ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet" innebär bl.a. att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsidé och mål.

Målet "tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten" innebär att kommunstyrelsen, nämnderna samt övriga intressenter ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.

Målet "efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera" innefattar lagstiftning såväl som kommunens interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

2 §

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (KL) 6:1 och 6:3 ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt för att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till kommunfullmäktige om förändringar.

3 §

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7 och 9:9. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen, samt utifrån respektive nämnds förutsättningar, vid behov se till att regler och anvisningar för den egna interna kontrollen utfärdas. Det är viktigt att detta dokumenteras och beslutas av nämnden.

Varje nämnd ska ha en fastställd rutin för hur planering och rapportering av internkontrollarbetet ska gå till.

4 §

Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för att det praktiska arbetet med intern kontroll fungerar.

Styrning och uppföljning av intern kontroll

7 §

Nämnden ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnden ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.

8 §

Processer, rutiner och därtill hörande kontrollmoment ska väljas ut med utgångspunkt från genomförd risk- och väsentlighetsbedömning. Omfattningen av denna plan måste diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och den risk- och väsentlighetsbedömning som har gjorts.

9 §

Genomförd uppföljning ska skriftligen rapporteras till nämnden oavsett utfall. Rapporten ska innehålla omfattning av utförd uppföljning, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag på åtgärder för förbättringar.

Allt underlag som legat till grund för granskningen ska sparas på betryggande sätt.

Den granskning som utförts av kommunledningsförvaltningen och som ska ingå i uppföljningen till nämnderna ska senast den 31 oktober överlämnas till berörd förvaltning.

10 §

Syftet med att omedelbart rapportera brister är att man inom förvaltningen omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som har uppmärksamats. Brister som noteras ska omedelbart bli föremål för utredning och dokumenteras.

§ 187**Kommunens delårsrapport 2 2016 (KS/2016:675)****Beslut**

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2016 enligt 8 kapitlet 20 a § kommunallagen.
2. Kommunfullmäktige beslutar medge samhällsbyggnadsnämnden tilläggsanslag med sammanlagt 2 450 tkr för akuta åtgärder avseende lagning av en bro i Alby och arbeten på KP Arnoldssons väg i Tumba. Anslaget finansieras genom ianspråktagande av motsvarande belopp ur anslaget till kommunfullmäktiges förfogande i 2016 års budget.
3. Kommunfullmäktige beslutar omfördela 150 tkr från samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget till kommunstyrelsens driftbudget avseende orienteringstavlor i Hallunda och Norsborg.
4. Kommunfullmäktige beslutar justera kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget 2016 med 3 650 tkr motsvarande extern finansiering av projekten Folkhälsopark i Alby och Portabel isbana.
5. Kommunfullmäktige beslutar medge kultur- och fritidsnämnden att omdisponera 587 tkr inom sin investeringsram 2016 till projekten konstgräs på Brunna IP och bastuaggregat på Storstrets- och Fittjabaden.
6. Kommunfullmäktige beslutar medge socialnämnden att omdisponera 1 miljon i 2016 års investeringsbudget från inventarier på boenden till lokalinvesteringar.
7. Kommunfullmäktige beslutar medge socialnämnden att föra över 2,5 miljoner från socialnämnden till tekniska nämndens investeringsbudget avseende projekt Idavall.
8. Kommunfullmäktige beslutar medge kommunstyrelsen att finansiera 1,4 miljoner avseende anpassning av nya lokaler för medborgarkontoret i Hallunda genom omdisponering från anslaget för kommunportal i 2016 års investeringsbudget.

2016-10-27

Dnr KS/2016:675

9. Kommunfullmäktige beslutar omfördela 450 tkr från utbildningsnämnden till socialnämnden i 2016 års budget avseende en reglering av kostnader inom projektet kraftsamling.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del i ärendet:

10. Kommunstyrelsen beslutar överlämna delårsrapport 2 för perioden januari-augusti 2016 till kommunfullmäktige.
11. Kommunstyrelsen beslutar uppmana utbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden att fortsätta med åtgärder i syfte att uppnå balans i ettårsplan 2016.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2016-10-10 § 209 lämnat ett förslag till beslut.

Det ekonomiska resultatet för perioden januari-augusti är positivt med 204 miljoner kronor. Resultatet ligger därmed på en högre nivå än förväntat vid denna tidpunkt på året.

Prognosen för helåret 2016 pekar mot ett resultat på plus 52 miljoner kronor, vilket är 57 miljoner bättre än budget. Av utfallet beror 52 miljoner på ett bättre nettoutfall för exploateringsverksamheten.

Exklusive exploatering innebär prognosen ett utfall som är 5 miljoner bättre än budget.

Resultatet enligt balanskravsavstämningen indikerar på ett positivt utfall med 72 miljoner.

Nämnderna prognoser, exklusive exploatering, innebär ett underskott med sammanlagt 16 miljoner vilket är förbättring med 20 miljoner jämfört med delårsrapport 1.

Tre av nämnderna redovisar prognoser som innebär underskott mot budget. Vård- och omsorgsnämnden minus 15 miljoner, utbildningsnämnden minus 9,5 miljoner och samhällsbyggnadsnämnden minus 3,2 miljoner.

Kommunstyrelsen och tekniska nämnden räknar med positiva utfall med 4,1 respektive 5,1 miljoner.

Skatteintäktsprognozen pekar mot ett utfall på minus 1 miljon vilket är en försämring med 22 miljoner jämfört med prognosen i delårsrapport 1.

Investeringarna bedöms öka under loppet av året och för hela 2016 komma att uppgå till 480 miljoner kronor. Baserat på investeringsvolymen bedömer

2016-10-27

Dnr KS/2016:675

vi att kommunens egen upplåning under resten av året kommer att öka med mellan 100-200 miljoner.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse 2016-09-30.

Yrkande

Ebba Östlin (S) och Lars Johansson (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer kommunstyrelsens förslag under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Särskilt yttrande

Stefan Dayne (KD) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Expedieras till:

Samtliga förvaltningar och nämnder

Ekonomichef Niclas Johansson, kommunledningsförvaltningen

Controller Monica Blommark, kommunledningsförvaltningen

Controller Göran Karlsson, kommunledningsförvaltningen

Controller Annette Ödalen, kommunledningsförvaltningen

Controller Frida Enocksson Wikström, kommunledningsförvaltningen

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen

Ärende 209: Kommunens delårsrapport 2 2016 (KS/2016:675)

Tre nämnder visar i prognosen ett större underskott mot budget: Vård- och omsorgsnämnden -15 mkr, Utbildningsnämnden -9, 5 mkr och Samhällsbyggnadsnämnden -3, 2 mkr. Det är viktigt samtliga enheter vidtar åtgärder för att komma till rätta med de underskott som prognostiseras för nämnderna och uppnå balans, samt att dessa åtgärder utformas på ett sådant sätt att uppföljning och analys möjliggörs.

Vård- och omsorgsnämnden står inför stora utmaningar under de närmaste åren. Underskottet handlar i första hand om volym- och kostnadsökningar gällande främst externa korttidsplaceringar. Det är också eftersläp av volymer inom personlig assistans, bostad med särskild service och hemtjänst där volymerna utvecklats i en högre takt än befolkningsutvecklingen. Dessutom är underhållet av en stor del lägenheter och lokaler eftersatt och måste åtgärdas.

Det är viktigt med löpande kompetensutveckling för personalen för att bl.a. korta handläggningstider vilket är en långsiktig och nödvändig investering. Utöver ren kunskapsutveckling, handledning och fortbildning, så måste man prioritera satsningar på IT-användning, ledarskapsutveckling, erbjuda stöd och kompetensutveckling till verksamhets- och enhetschefer, synliggöra karriärvägar, utveckla nya utbildningsmoment och inte minst att stärka personalens möjligheter till inflytande och delaktighet.

Utbildningsnämndens underskott beskrivs främst handla om grundskolan samt om funktionskostnader för IT samt de fördrade kostnader som uppkommer till följd av den samordnade varudistributionen. Det handlar bl.a. om att förvaltningens internbudget för funktionskostnader inte varit säkerställd samt att kostnadsutvecklingen anses vara hög gällande den digitala utbyggnaden. Ett mer långsiktigt löpande arbete för finansiering och uppföljning av funktionskostnaderna behövs.

Samhällsbyggnadsnämndens underskott handlar främst om gata och park där akuta ärenden såsom skadegörelser, nedskräpning och olovliga bosättningar har ökat samt ett eftersläp i underhåll leder till att man inte kan hålla budget. Utöver detta finns också en negativ avvikelse gällande IT som behöver utredas.

Tumba 2016-10-10

Stefan Dayne (kd)

2016-11-16

Dnr sbf/2016:403

Referens
Matilda HermanssonMottagare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planenheten

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Detaljplan för Sandstugan 2, Uttran, Botkyrka kommun

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att synpunkterna i tjänsteskrivelsen beaktas.

Sammanfattning

Ett förslag till ny detaljplan inom fastigheterna Lindhov 15:25, Storstugan 2 och Gäststugan 1 har upprättats för att möjliggöra en utökning av byggande av bostäder och lokaler i den gällande detaljplanen 60-35. Förslaget innehåller cirka 290 nya bostäder samt ett litet torg med närservice.

I denna skrivelse behandlas de miljö- och hälsoaspekter som miljöenheten anser behöver beaktas. Miljöenheten anser att planförslaget kan tillstrykas under förutsättning att:

- Den östra delen av planområde 3, idag betecknad som Park, bör betecknas som naturområde för att bevaras i det tillstånd det är i idag samt trygga spridningszonen mellan Bornsjökilen samt Hanvedenkilen.
- För att säkerställa att ytvatten inte nås av externa föroreningstillskott bör föras in i planbestämmelserna att utsläpp från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för förorening föreligger får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening.
- I planbestämmelser bör det föras in att dagvatten i största möjliga utsträckning ska omhändertas lokalt enligt kommunens dagvattenstrategi.
- För bostadsbyggnader om högst 35 kvadratmeter bör bullernivån 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå med anslutning till uteplats om högst 50 dB(A) samt 70 dB(A) maximal ljudnivå inte överskidas.
- För att säkerställa att byggnader i områden med hög radonmark där människor vistas stadigvarande bör det tilläggas i planbestämmelserna att byggnaderna ska utföras radonsäkert.

Bakgrund

I oktober 2015 begärde Liljestrands Fastigheter AB av kommunen att få göra ändringar i den befintliga detaljplanen över området, 60-35. Skälet till en ny detaljplan var att man bland annat ville skapa en ny gestaltning inom Storstugan 2, bygga garage i suterrängvåning och öka antalet våningar i fastigheten Gäststugan

2016-11-16

Dnr sbf/2016:403

1. Man ville även skapa ett litet torg med nya lokaler för närservice och öka byggrätten norr om det befintliga sjukhuset. I mars 2016 gav samhällsbyggnadsnämnden samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till en ny detaljplan inom området.

Området ligger cirka två kilometer från Tumba centrum och tre kilometer från Salem centrum. Området är naturnära och i den sydöstra delen av planområdet ligger ett större skogsområde med höga naturvärden. Söder om området ligger Kvarnsjön och en del av planområdet kommer att ligga inom strandskyddsområde. Den största delen av planområdet ligger inom sekundär skyddszon till Segersjö vattenskyddsområde.

Yttrande

Naturvärden och rekreation

Inom den östra delen av planområde del 3, fastigheten Storstugan 2 samt Lindhov 15:25, hyser området höga värden samt består av ovanliga naturtyper, enligt rapporten ”*Naturvärdesinventering Lindhov 15:25, Botkyrka*” (Ekologigruppen AB, juni 2016). Enligt rapporten bör den sydöstra delen av området undantas från bebyggelse med anledning av att bevara vegetationen som består av ganska ovanliga arter som gynnas av förekomst av det rörliga markvattnet på platsen.

Planområdet ligger mellan två av Stockholms gröna kilar, Bornsjökilen (norr om området) samt Hanvedenkilen (söder om området). Kilarna fungerar som spridningskorridorer för djur och växter samt är viktiga för det rörliga friluftslivet. Sambandet är svagt och behöver förstärkas. Enligt plankartan och bestämmelserna ska den östra delen av planområde 3 användas som parkmark. Området bör betecknas som naturområde för att området i så stor utstäckning som möjligt kan lämnas orört samt att området tryggas som spridningszon mellan kilarna.

Dagvatten

Den största delen av planområdet ligger inom sekundär skyddszon i Segersjö vattenskyddsområde. Enligt vattenskyddsföreskrifterna får dagvatten från förorenade ytor, till exempel trafik-, parkerings- och industriytor inte infiltreras inom den sekundära skydds-zonen. Söder om planområdet ligger Kvarnsjön som rinner vidare i Tumbaån och vidare mot Uttran, dit planområdet avvattnas. Den ekologiska statusen i Tumbaån klassificeras som måttlig och den och kemiska som god 2009. God status för de båda parametrarna ska uppnådd 2021. Förorenat dagvatten från hårdgjorda ytor inom tillrinningsområdet bedöms vara ett av de största externa föroreningstillskotten.

Dagvattnet som uppkommer inom området bör i så stor utsträckning som möjligt omhändertas och renas lokalt i enlighet med Botkyrka kommuns dagvattenstrategi. Rent dagvatten bör infiltreras inom den sekundära skydds-zonen, för att inte minska grundvattenbildningen. Förorenat dagvattnet ska renas innan det når närliggande recipienter, Kvarnsjön. Rent dagvatten från exempelvis grönytor, parky-

2016-11-16

Dnr sbf/2016:403

tor, takytor, gång- och cykelvägar samt dräneringsvatten från byggnader kan återföras till grundvattnet genom infiltration.

För att säkerställa en tillfredsställande dagvattenlösning realiserar vid genomförandet av planen bör det föras in i planbestämmelserna att utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdytor, till exempel vägar och parkeringsplatser där risk för förorening föreligger inte får ske direkt till ytvatten utan föregående rening samt att man ska följa kommunens dagvattenstrategi att omhändertagande av dagvatten i största möjliga utsträckning ska omhändertas lokalt.

Buller

Av planen framgår det bland annat att byggnader i planområde 3 ska utformas så att minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet får högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå (frifältsvärde) utanför minst ett fönster.

Detta bör korrigeras till: att byggnader ska utformas så att minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet får högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå (frifältsvärde) *utanför fönster*.

Om bostadsbyggnader i planområde 3 kommer ha anslutning till uteplats bör det tilläggas att bostadsbyggnader om högst 35 kvadratmeter bör bullernivån 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå med anslutning till uteplats om högst 50 dB(A) samt 70 dB(A) maximal ljudnivå inte överskidas.

Radon

Planområdet ligger inom ett område som klassificeras med hög riskmark för markradon. I planbeskrivningen framgår det att byggnaderna ska utföras radonskyddade mot mark samt att en bestämmelse om detta ska införas på plankartan för att reglera radontätt byggande. Enligt planbestämmelserna framgår det att byggnad ska utföras radonsäkert. För att säkerställa att alla byggnader inom område med hög riskmark för markradon ska utföras radonsäkert bör det tilläggas i planbestämmelserna att byggnader där människor vistas stadigvarande ska ges ett radonsäkert utförande.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Referens
David EkbergMottagare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planenheten

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Förslag till detaljplaneprogram för Slagsta strand

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tar miljöenhetens synpunkter nedan som sitt yttrande.

Sammanfattning

Planprocessen befinner sig i programskedet vilket är skedet innan ett förslag på detaljplan upprättas. Syftet med ett program är att i ett tidigt skede hämta in synpunkter till exempel om en plan berör starka motstående intressen. Miljöenheten anser att så är fallet och ställer sig positiva till att ett förslag på detaljplanen föregås av ett program. De förslag på utredningar som nämns i *förslag på fortsatt arbete* i punkt 4 i programmet behöver utföras innan ett förslag på detaljplan upprättas. Den eventuellt förorenade marken på tidigare båtuppläggningsplatser samt Fittja värmeverks påverkan på eventuella bostäder bör särskilt beaktas.

Bakgrund

Slagsta strand är utpekad i kommunens översiktsplan som ett område att utveckla för bostadsbyggnation. Kommunstyrelsen har sedan tidigare beslutat att ett förslag på ny stadsdel ska tas fram för området.

Miljöenhetens synpunkter

Miljöenheten konstaterar att exploateringen är i linje med Botkyrka kommuns översiktsplan. Miljöenheten anser att de förslag på utredningar som nämns i *förslag på fortsatt arbete* i punkt 4 i programmet behöver utföras innan ett förslag på detaljplan upprättas. Framförallt behöver eventuell markförorenings art, omfattning och läge utredas samt vem som ansvarar för avhjälpande och vad en sanering förväntas kosta. Förhållandet mellan bostäder och Fittja värmeverk behöver även utredas närmare så att en etablering av bostäder inte innebär inskränkningar i verkets tillstånd eller innebär olägenhet för framtida boenden. Lämpliga skyddsavstånd behöver bestämmas.

På platsen för exploatering ligger i dagsläget Slagsta Marina. Marinan har funnits på platsen sedan 1970-talet och är i dagsläget Mälarens största. Marken är sannolikt kraftigt förorenad med nivåer som överstiger de som är lämpligt för mindre känslig markanvändning. Miljöföreningarna härstammar från hanteringen av båtbottnfärger på området. Miljöenheten baserar det antagandet på erfarenheter från andra omvandlingar av båtklubbar/marinor i Stockholmsområdet.

En förändrad markanvändning kommer troligen vara förenat med stora kostnader för sanering och omhändertagande av förorenade massor. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndigheten enligt miljöbalken och har en skyldighet att utreda och eventuellt ställa krav på att den förändrade markanvändningen inte orsakar olägenheten för människors hälsa. I första hand ansvarar verksamhetsutövaren för efterbehandlingsåtgärder enligt 10 kap miljöbalken, men även fastighetsägaren eller en exploatör har ett ansvar. Eventuella krav föregås av en ansvarsutredning och rimlighetsavvägning. Det är viktigt att skilja på den saneringsgrad som är rimligt att kräva av verksamhetsutövaren och den saneringsgrad som är lämplig för bostäder.

Miljöenheten anser att det ska finnas ett tillräckligt underlag över föreningarnas art, omfattning och läge samt hur, när och vem som ansvarar för efterbehandlingen av området innan ett förslag till detaljplan tas fram till samrådsskedet. Det behöver vara tydligt vilken typ av åtgärd som ska utföras för att föreslagen markanvändning ska kunna tillåtas samt beräknade kostnader för sådana åtgärder. Ett förslag till detaljplan bör inte tas fram om det inte är konstaterat att det är ekonomiskt rimligt att vidta nödvändiga saneringar för att klara föroreningsnivåer för känslig markanvändning i planområdet. En eventuell detaljplan bör sedan få en bestämmelse om att bygglov endast villkoras under förutsättning att markföreningen har avhjälpes.

Föreslagen bebyggelse ligger även i direkt närhet av Fittja värmeverk. Anläggningen har ett miljötillstånd med flera villkor avseende drift av verksamheten. Det behöver beaktas innan fortsatt planläggning. I programhandlingarna framgår det att bullernivåen i dagsläget är för hög för bostäder i området. Lösningen enligt handlingarna är bullerreducerande åtgärder på Fittja värmeverk. Planerad bebyggelse bör inte innebära inskränkningar i befintlig tillståndsprövad verksamhet.

Vidare har länsstyrelsen i sitt granskningsyttrande angående Botkyrkas översiktsplan från 2014 uttryckt att utbyggnad av bostäder i närområdet måste ta hänsyn till nödvändiga skyddsavstånd till anläggningen. I yttrandet framgår att länsstyrelsen anser att Fittja värmeverk har ett strategiskt värdefullt läge. Länsstyrelsen framför att det viktigt att det finns möjlighet

för verket att utvecklas och bostäder inte förläggs så nära att detta förhindras.

I Fittjaverket eldas biobränslen vilket generellt kräver större krav på skyddsavstånd. I boverkets numera upphävda allmänna råd ”Bättre plats för arbete” anges lämpligt skyddsavstånd till bostäder från en anläggning av Fittjaverkets typ och storlek till 700 meter. Vid bestämmande av skyddsavstånd behöver det även tas i beaktning att det sydväst om Fittja värmeverk finns två bergrum för oljeförvaring. Den här oljeförvaringen gör att Fittjaverket lyder under Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). Hos länsstyrelsen pågår för tillfället ett tillsynsärende angående Fittjaverket där miljöenheten yttrat sig om att det behöver utföras en riskanalys där nödvändiga skyddsavstånd till bebyggelse fastställs.

Miljöenheten anser att det behöver utföras en grundlig och systematisk riskanalys innan fortsatt planläggning där ett skyddsavstånd till bostäder och bestäms. Sådan riskanalys behöver beakta fler parametrar än endast påverkan från oljelagringen och till den kopplad verksamhet. Innan en annan bedömning gjorts bör standardiserade skyddsavstånd beaktas.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande

2016-12-05

7

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2016-12-05

8

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna delegationslistan
2016-10-06—2016-11-15.

Delegationslista

2016-10-06 - 2016-11-15

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun

<u>Händelsedatum</u> Nr	<u>Handl</u>	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt.	<u>In/Ut</u>
<u>2016-11-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-11</u>	(Uppdateringsdatum)	206894				
7	Linus Andersson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift				DBM § 428		--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2016-000959 <i>Handläggare:</i> LINAND								
<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av tobak, folköl och/eller läkemedel 2016 - Jean Hanna\Hallunda snabbköp								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: JEAN HANNA\HALLUNDA SNABBKÖP, T- BANAN HALLUNDA, HALLUNDA 4:34								
<u>2016-11-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-11</u>	(Uppdateringsdatum)	206921				
9	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation extra kontrollavgift				DBM 429		--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om extra offentlig kontroll, se dok. Uppföljande besök den 20161117 då ej åtgärdad.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2016-000528 <i>Handläggare:</i> SANHOL								
<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Folkets Hus Hallunda								
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: FOLKETS HUS HALLUNDA, BORGVÄGEN 1, VICKERN 5								
<u>2016-11-10</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-10</u>	(Uppdateringsdatum)	206872				

<u>Händelsedatum</u> Nr	<u>Uppdateringsdatum</u> Handl	<u>Händelsenummer</u> Händelserubrik	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
6	Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 427	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
Uppföljning pga brsiter i rengöring och underhåll.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001055	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
	<i>Ärenderubrik:</i>	KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Slagsta Motell & Wärdshus HB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SLAGSTA MOTELL & WÄRDSHUS HB, SLAGSTA GÅRDSVÄG 1, SALVIAN 136						
<u>2016-11-09</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-09</u>	(Uppdateringsdatum)	206807		
2	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 426	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut upprättat, gäller tillåtelse att utföra schaktnings- och fyllningsarbete inom Tullinge vattenskyddsområde, inre zon. Se dokumentet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001065	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANSÖKAN om tillstånd för åtgärder inom vattenskyddsområde på del av fastigheten Tullinge 19:276 [4] och del				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: TULLINGE 19:276 (kabelskåp syd Härden 6), TULLINGE 19:276						
Objekt: NÄTSTATION N335, FLEMINGS VÄG 23, TULLINGE 20:110						
<u>2016-11-08</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-08</u>	(Uppdateringsdatum)	206735		
9	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 423	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 423 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift.						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000900	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av undervisningslokal - Förskolan Prästkragen				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: FÖRSKOLAN PRÄSTKRAGEN, BORGVÄGEN 12, BORGSKOLAN 1						
<u>2016-11-08</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-08</u>	(Uppdateringsdatum)	206745		
7	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 424	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 424 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000732	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av undervisningslokal - Skogsbacksskolans förskola				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SKOGSBACKSSKOLANS FÖRSKOLA, ODLINGSVÄGEN 36A, MARMORN 1						
<u>2016-11-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-07</u>	(Uppdateringsdatum)	206699		
6	Erik Bergström	Beslut/Delegation			DBM § 417	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 417 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001052	<i>Handläggare:</i>	DAGEBN		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Hörningsholm 2:41 (Hagudden 1)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: HAGUDDEN 1, HAGUDDEN 1, HÖRNINGSHOLM 2:41						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
2016-11-07 (Händelsedatum) 5 Erik Bergström	2016-11-07 (Uppdateringsdatum) Beslut/Delegation	206701			DBM § 418	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i> Upprättat delegationsbeslut § 418 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2016-001010 <i>Handläggare:</i> DAGEBN						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Tullinge 19:235 (Falkbergsvägen 1						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: FALKBERG SVÄGEN 12, FALKBERG SVÄGEN 12, TULLINGE 19:235						
2016-11-07 (Händelsedatum) 7 Sofia Sjöstedt	2016-11-07 (Uppdateringsdatum) Beslut/Delegation (årlig avgift)	206702			DBM § 419	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i> Upprättat delegationsbeslut § 419 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> Diariennr: 2016-000731 <i>Handläggare:</i> DAGSDT						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN av undervisningslokal - Skogsbacksskolan						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: SKOGSBACKSSKOLAN, ODLINGSVÄGEN 36A, MARMORN 1						
2016-11-07 (Händelsedatum) 8 Matilda Herrmansson	2016-11-07 (Uppdateringsdatum) Beslut/Delegation	206704			DBM § 420	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000904	<i>Handläggare:</i> MATHER			
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Botkyrka Offset AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BOTKYRKA OFFSET AB, SEGERSBYVÄGEN 4, HANTVERKAREN 1						
<u>2016-11-07</u> (Händelsedatum)	<u>2016-11-07</u> (Uppdateringsdatum)	206706				
2 Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 421	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001054	<i>Handläggare:</i> MARNOR			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Aleris Omsorg AB\Aleris Riksten plaza				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ALERIS OMSORG AB\ALERIS RIKSTEN PLAZA, EKLUNDSHOVSVÄGEN 33, HANGAREN 3						
<u>2016-11-07</u> (Händelsedatum)	<u>2016-11-07</u> (Uppdateringsdatum)	206708				
3 Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation registrering				DBM § 422	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001054	<i>Handläggare:</i> MARNOR			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Aleris Omsorg AB\Aleris Riksten plaza				

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: ALERIS OMSORG AB\ALERIS RIKSTEN PLAZA, EKLUNDSHOVSVÄGEN 33, HANGAREN 3						
<u>2016-11-04</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-04</u>	(Uppdateringsdatum)	206679		
2	Anna-Lena Storfeldt	Beslut/Delegation provtagningsprogram			DBM § 416	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om fastställande av provtagningsprogram för Rikstens Säters dricksvattenanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-001063 <i>Handläggare:</i> DAGDLT						
<i>Ärenderubrik:</i> FASTSTÄLLANDE av provtagningsprogram - AB Rikstens Säteri						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: AB RIKSTENS SÄTERI, RIKSTENS SÄTERI 1, RIKSTEN 8:1						
<u>2016-11-03</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-03</u>	(Uppdateringsdatum)	206618		
11	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 415	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om timavgift upprättad, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-000898 <i>Handläggare:</i> MATHER						
<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Stor-Stockholms Bärningstjänst AB\Viking						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: STOR-STOCKHOLMS BÄRNINGSTJÄNST AB\VIKING, GESÄLLVÄGEN 6, GESÄLLEN 1						
<u>2016-11-02</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-11-02</u>	(Uppdateringsdatum)	206537		
8	Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 414	--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut

Anteckning på händelsen:

Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok. Uppföljning på grund av brsitande rengöring och underhåll samt oklarheter kring provtagning av köttfärs. Vid uppföljning hade åtgärdes gjort och avvikelserna bedöms åtgärdade.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariernr: 2016-000875 Handläggare: KATRUN
 Ärenderubrik: KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Sabis AB\Hemköp Sabis Tullinge
 Objekt till ärendet: Objekt: SABIS AB\HEMKÖP SABIS TULLINGE, NYÅNGSVÄGEN 3A, SLÄTTEN 1

<u>2016-10-31</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-31</u> (Uppdateringsdatum)	206411				
6	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 411	--

Anteckning på händelsen:

Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.

Alla avvikelser sedan den tidigare kontrollen var åtgärdade.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariernr: 2016-000994 Handläggare: SANHOL
 Ärenderubrik: KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Pasha Halal AB
 Objekt till ärendet: Objekt: PASHA HALAL AB, FITTJAVÄGEN 5, FORBONDEN 4

<u>2016-10-31</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-31</u> (Uppdateringsdatum)	206431				
3	Katrin Rundén	Beslut/Delegation registrering			DBM § 413	--

Anteckning på händelsen:

Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-001049	<i>Handläggare:</i>	KATRUN		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Birka Food Factory AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BIRKA FOOD FACTORY AB, KUMLA GÅRDSVÄG 28, KUMLA HAGE 9						
<u>2016-10-28</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-28</u>	(Uppdateringsdatum)	206363		
8	Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 410	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extar offentlig kontroll. Se dok.						
Extar kontroll pga att verksamheten i skött sin egenkontroll. Vid det uppföljande besöket har verksamheten ändrat sina rutiner så att de nu sköter sin egenkontroll.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000501	<i>Handläggare:</i>	MARNOR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Förskolan Prästkragen				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: FÖRSKOLAN PRÄSTKRAGEN, BORGVÄGEN 12, BORGSKOLAN 1						
<u>2016-10-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-27</u>	(Uppdateringsdatum)	206292		
11	Linus Andersson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 408	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2016-000917	<i>Handläggare:</i>	LINAND		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Al Arez AB\Hemköp Storvreten				

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: AL AREZ AB\HEMKÖP STORVREten, STORVRETSVÄGEN 13, LERSKIFFERN 2						
<u>2016-10-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-27</u>	(Uppdateringsdatum)	206336		
6	Erik Bergström	Beslut/Delegation			DBM § 409	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i> Upprättat delegationsbeslut § 409 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-000969 <i>Handläggare:</i> DAGEBN						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Tullinge 19:538 (Falkbergsvägen 7)						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: FALKBERGsvÄGEN 7, FALKBERGsvÄGEN 7, TULLINGE 19:538						
<u>2016-10-25</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-25</u>	(Uppdateringsdatum)	206187		
8	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 407	--
<i>Anteckning på händelsen:</i> Beslut om timavgift upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i> <i>Diariernr:</i> 2016-000892 <i>Handläggare:</i> MATHER						
<i>Ärenderubrik:</i> MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Last&Plast Stockholm AB						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: LAST&PLAST STOCKHOLM AB, KUMLA GÅRDSVÄG 13, LÄRLINGEN 3						
<u>2016-10-24</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-24</u>	(Uppdateringsdatum)	206089		
2	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 403	--

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut

Anteckning på händelsen:

Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariennr: 2016-001019 Handläggare: SANHOL

Ärenderubrik: ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Daniel Tobaksaffär HB

Objekt till ärendet: Objekt: DANIEL TOBAKSAFFÄR HB, HALLUNDAVÄGEN 35, HALLUNDA 4:34

<u>2016-10-24</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-24</u> (Uppdateringsdatum)	206091				
3	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation registrering			DBM § 404	--

Anteckning på händelsen:

Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: Diariennr: 2016-001019 Handläggare: SANHOL

Ärenderubrik: ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Daniel Tobaksaffär HB

Objekt till ärendet: Objekt: DANIEL TOBAKSAFFÄR HB, HALLUNDAVÄGEN 35, HALLUNDA 4:34

<u>2016-10-24</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-24</u> (Uppdateringsdatum)	206102				
2	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation avgift tobak			DBM § 405	--

Anteckning på händelsen:

Beslut om årlig avgift för tillsyn av försäljning av tobaksvaror upprättat, se dok.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>			<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt. In/Ut</u>
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-001020	<i>Handläggare:</i> SANHOL			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror - Daniel Tobaksaffär HB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: DANIEL TOBAKSAFFÄR HB, HALLUNDAVÄGEN 35, HALLUNDA 4:34					
<u>2016-10-24</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-25</u>	(Uppdateringsdatum)	206132		
4	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 406	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillstånd för ändring av befintlig avloppsanläggning upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000988	<i>Handläggare:</i> MATHER			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANSÖKAN om tillstånd för ändring av enskild avloppsanläggning på fastigheten Råby 1:41 (Skogssjövägen 17)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: SKOGSSJÖVÄGEN 17, SKOGSSJÖVÄGEN 17, RÅBY 1:41					
<u>2016-10-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-21</u>	(Uppdateringsdatum)	206054		
8	Erik Bergström	Beslut/Delegation			DBM § 401	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 401 gällande tillstånd för bergvärmepumpsanläggning, vilket medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000916	<i>Handläggare:</i> DAGEBN			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANSÖKAN om tillstånd för borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Uttran 1:530 (Crusebjör)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: CRUSEBJÖRNS VÄG 7A, CRUSEBJÖRNS VÄG 7A, UTTRAN 1:530					
<u>2016-10-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-21</u>	(Uppdateringsdatum)	206064		

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
16	Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation			DBM § 402	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut upprättat om tillstånd för att inrätta en avloppsanläggning för mottagande av avloppsvatten från bad-, disk- och tvätt samt vattentoalett för två hushåll.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
		<i>Diariernr:</i> 2016-000924	<i>Handläggare:</i> MATHER			
		<i>Ärenderubrik:</i> ANSÖKAN om tillstånd för enskild avloppsanläggning på fastigheten Östra Bröta 1:20 (Östra Bröta 3)				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: ÖSTRA BRÖTA 3, ÖSTRA BRÖTA 3, ÖSTRA BRÖTA 1:20				
<u>2016-10-18</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-18</u>	(Uppdateringsdatum)	205969		
6	Linus Andersson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 400	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
		<i>Diariernr:</i> 2016-000917	<i>Handläggare:</i> LINAND			
		<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Al Arez AB\Hemköp Storvreten				
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: AL AREZ AB\HEMKÖP STORVRETEN, STORVRETSVÄGEN 13, LERSKIFFERN 2				
<u>2016-10-17</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-18</u>	(Uppdateringsdatum)	205935		
24	Alexsandra Hellstén	Beslut/Delegation			DBM § 396	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om att svidta åtgärder med anledning av påkomna markföroreningar ställt till RFAB.						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000927	<i>Handläggare:</i>	ALHELL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN enligt miljöbalken om påträffande av markförorening på del av fastigheten Riksten 9:2 [9] vid Flyg				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RIKSTEN 9:2 [9], , RIKSTEN 9:2						
<u>2016-10-17</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-17</u>	(Uppdateringsdatum)	205952		
20	Albert Storbj	Beslut/Delegation	Timavgift		DBM § 397	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000752	<i>Handläggare:</i>	ALBSTO		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016: Rapid - Tryck AB\Rapidtryck AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RAPID - TRYCK AB\RAPIDTRYCK AB, FÅGELVIKSVÄGEN 18, VARVET 1						
<u>2016-10-17</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-17</u>	(Uppdateringsdatum)	205958		
17	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation	extra offentlig kontroll		DBM § 399	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
Avvikelserna bedöms till största del vara åtgärdade.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u> Nr Handl	<u>Uppdateringsdatum</u> Händelserubrik	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u> Utlåtandebeslut	<u>Bev. Handl</u> Fakt. In/Ut
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000567	<i>Handläggare:</i> LINAND				
	<i>Ärenderubrik:</i> KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Alpha Stockholm AB\Uttrans Pizzeria					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: ALPHA STOCKHOLM AB\UTTRANS PIZZERIA, K P ARNOLDSSONS VÄG 53, TUMBA 7:235						
<u>2016-10-13</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-13</u> (Uppdateringsdatum)	205838				
3 Erik Bergström	Beslut/Delegation				DBM § 394	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 394 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilken medges.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000968	<i>Handläggare:</i> DAGEBN				
	<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Byrsta kvarn 2:1 (Byrsta kvarn 20)					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: BYRSTA KVARN 20, BYRSTA KVARN 20, BYRSTA KVARN 2:1						
<u>2016-10-13</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-13</u> (Uppdateringsdatum)	205840				
26 Carolina Östberg	Beslut/Delegation				DBM § 395	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat beslut om årlig avgift, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i> 2016-000272	<i>Handläggare:</i> MARBOM				
	<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN av hygienlokal - New Face\New Face Salong					
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: NEW FACE\NEW FACE SALONG, BOSTÄLLSVÄGEN 7, KAPLANEN 9						
<u>2016-10-12</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-12</u> (Uppdateringsdatum)	205763				

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
125	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation (Tullinge båtsällskap)				DBM § 391		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Upprättat delegationsbeslut § 391 (se dokument) gällande uppehåll i avfallshämtning, vilket medges.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
	<i>Diariennr:</i>	2016-000010	<i>Handläggare:</i> DAGSDT					
	<i>Ärenderubrik:</i>	SAMLING av (under 2016) inkomna ansökningar om uppehåll i avfallshämtning						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: BJÖRNDAMMENS GÅRD 2, BJÖRNDAMMENS GÅRD 2, NÄS 2:35								
Objekt: LILJESTIGEN 8, LILJESTIGEN 8, VILDROSEN 19								
Objekt: SNÖDROPPSVÄGEN 6, SNÖDROPPSVÄGEN 6, TULLINGE 17:135								
Objekt: NÄS BY SJÖVIK 1, NÄS BY SJÖVIK 1, VIAD 6:1								
Objekt: BOFINKVÄGEN 12, BOFINKVÄGEN 12, ENSTA 1:100								
Objekt: KÄLLTORPS GÄRDE 2, KÄLLTORPS GÄRDE 2, RIKSTEN 11:5								
Objekt: GRÖNFINKVÄGEN 21, GRÖNFINKVÄGEN 21, VÅRSTA 2:28								
Objekt: RÅBYVÄGEN 9, RÅBYVÄGEN 9, RÅBY 1:28								
Objekt: BOKVÄGEN 43, BOKVÄGEN 43, DYMMELKÄRR 11								
Objekt: TRÄDGÅRDSVÄGEN 13, TRÄDGÅRDSVÄGEN 13, SARVEN 3								
Objekt: LILLMALMSVÄGEN 19, LILLMALMSVÄGEN 19, VÅRSTA 1:149								
Objekt: ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 1:23								
Objekt: ODLARSTIGEN 1, ODLARSTIGEN 1, NÄS 3:9								
Objekt: GRÖDINGEVÄGEN 57, GRÖDINGEVÄGEN 57, DUVAN 3								
Objekt: FRIPARKSVÄGEN 4, FRIPARKSVÄGEN 4, TULLINGE 20:215								
Objekt: NORRGA KVARN 47, NORRGA KVARN 47, NORRGA 2:13								
Objekt: BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTAREN 47								
Objekt: ÅSHÖJDSVÄGEN 14, ÅSHÖJDSVÄGEN 14, KAGGHAMRA 2:99								
Objekt: BOFINKVÄGEN 14, BOFINKVÄGEN 14, ENSTA 1:99								
Objekt: RÅBY 1:65, , RÅBY 1:65								
Objekt: BLICKAVÄGEN 6, BLICKAVÄGEN 6, DAHLIAN 3								
Objekt: ALMVÄGEN 12, ALMVÄGEN 12, SKACKELN 7								
Objekt: NÄSVÄGEN 65, NÄSVÄGEN 65, NÄS 2:39								

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
		Objekt: GRENS VÄG 6, GRENS VÄG 6, UTTRAN 1:327						
		Objekt: LÄRKVÄGEN 4, LÄRKVÄGEN 4, SNÄCKSTAVIK 3:74						
		Objekt: LILLMALMSVÄGEN 28, LILLMALMSVÄGEN 28, VÅRSTA 1:143						
		Objekt: SALTNÄS 5, SALTNÄS 5, NÄS 1:37						
		Objekt: ALICE TEGNÉRS VÄG 38, ALICE TEGNÉRS VÄG 38, TUNNAN 5						
		Objekt: TALLSTIGEN 12, TALLSTIGEN 12, TULLINGE 19:55						
		Objekt: BYRSTA 1, BYRSTA 1, BYRSTA 1:7						
		Objekt: JÄGAREN 2 (före detta RÅDJURSVÄGEN 265), JÄGAREN 2						
		Objekt: JÄGAREN 3 (före detta RÅDJURSVÄGEN 267), JÄGAREN 3						
		Objekt: TRASTVÄGEN 1, TRASTVÄGEN 1, VÅRSTA 1:330						
		Objekt: SÖRGÅRDSVÄGEN 9, SÖRGÅRDSVÄGEN 9, NORRVALLA 78						
		Objekt: DALGÅNGEN 3, DALGÅNGEN 3, ENSTA 1:18						
		Objekt: ASPENVÄGEN 222, ASPENVÄGEN 222, TUMBA 7:18						
		Objekt: NIBBLEBACKEN 69, NIBBLEBACKEN 69, SELPINNEN 8						
		Objekt: EKLUNDSHOVSVÄGEN 22, EKLUNDSHOVSVÄGEN 22, RIKSTEN 9:7						
		Objekt: SOLBACKSVÄGEN 18, SOLBACKSVÄGEN 18, TUMBA 7:136						
		Objekt: ÅSVÄGEN 6 A, ÅSVÄGEN 6A, UTTRAN 1:536						
		Objekt: VRÅNVÄGEN 23, VRÅNVÄGEN 23, PINGSTLILJAN 16						
		Objekt: KAMOMILLVÄGEN 34, KAMOMILLVÄGEN 34, KAMOMILLEN 18						
		Objekt: STAVSHÄLLSKROKEN 11, STAVSHÄLLSKROKEN 11, TULLINGE 16:49						
		Objekt: PÄRLUGGLEVÄGEN 9, PÄRLUGGLEVÄGEN 9, JORDUGGLAN 8						
		Objekt: TULLINGE BÅTSÄLLSKAP (HAMRINGEVÄGEN), , TUMBA 7:126						
<u>2016-10-12</u> (Händelsedatum)		<u>2016-10-12</u> (Uppdateringsdatum)	205777					
4	Carolina Östberg	Beslut/Delegation				DBM § 392		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Upprättat beslut om årlig avgift, se dokument.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000929	<i>Handläggare:</i> MARBOM			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av hygienlokal - Çetin Sudi Pekçetin\Tatueringsgänget				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: ÇETIN SUDI PEKÇETIN\TATUERINGSGÄNGET, SEGERSBYVÄGEN 13, KUMLAKNEKEN 1					
<u>2016-10-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-12</u>	(Uppdateringsdatum)	205803		
4	Carolina Östberg	Beslut/Delegation			DBM § 393	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat beslut om årlig avgift. Se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000966	<i>Handläggare:</i> MARBOM			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av hygienlokal - Jenna Mehtomaa\Jennas beauty care				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: JENNA MEHTOMAA\JENNAS BEAUTY CARE, DALVÄGEN 19, HAREN 14					
<u>2016-10-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-11</u>	(Uppdateringsdatum)	205718		
3	Tobias Karlsson	Beslut/Delegation registrering			DBM § 389	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000939	<i>Handläggare:</i> T-LIV			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Lord Afrique AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
	Objekt: LORD AFRIQUE AB, FREJS VÄG 16, FREJA 4					

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>				<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt. In/Ut</i>
<u>2016-10-11</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-11</u> (Uppdateringsdatum)	205726				
5 Tobias Karlsson	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 390	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>	<i>Diariennr:</i>	2016-000939	<i>Handläggare:</i>	T-LIV		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Lord Afrique AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>	Objekt: LORD AFRIQUE AB, FREJS VÄG 16, FREJA 4					
<u>2016-10-10</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-10</u> (Uppdateringsdatum)	205626				
5 Albert Storby	Beslut/Delegation				DBM § 382	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat. Se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>	<i>Diariennr:</i>	2016-000989	<i>Handläggare:</i>	ALBSTO		
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Vårberg Däck Service HB				
<i>Objekt till ärendet:</i>	Objekt: VÅRBERG DÄCK SERVICE HB, KUMLA GÅRDSVÄG 13, LÄRLINGEN 3					
<u>2016-10-10</u> (Händelsedatum)	<u>2016-11-03</u> (Uppdateringsdatum)	205639				
9 Matilda Herrmansson	Beslut/Delegation				DBM § 383	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillsynsavgift upprättad, se dokument.						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000932	<i>Handläggare:</i> MATHER			
	<i>Ärenderubrik:</i>	MILJÖSKYDDSTILLSYN 2016 - Dustcontrol AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: DUSTCONTROL AB, KUMLA GÅRDSVÄG 14, HANTLANGAREN 2						
<u>2016-10-10</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-10</u>	(Uppdateringsdatum)	205658		
2	Linus Andersson	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 384	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000971	<i>Handläggare:</i> LINAND			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Tradefood Nordic AB\Fittja Gatukök				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: TRADEFOOD NORDIC AB\FITTJA GATUKÖK, FITTJAVÄGEN 3, FORBONDEN 4						
<u>2016-10-10</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-10</u>	(Uppdateringsdatum)	205665		
8	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 385	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
Alla tidigare avvikelser var åtgärdade.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr</i>	<i>Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>			<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt. In/Ut</i>
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000914	<i>Handläggare:</i> MARNOR			
	<i>Ärenderubrik:</i>	KLAGOMÅL på brister i livsmedelstransport till Tempo Tumba Tuna (Vretena Matcenter AB)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VRETENA MATCENTER AB\TEMPO TUMBA TUNA, TUNATORGET 1, KYRKOHERDEN 1						
<u>2016-10-10</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-10</u>	(Uppdateringsdatum)	205672		
3	Linus Andersson	Beslut/Delegation registrering			DBM § 387	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000971	<i>Handläggare:</i> LINAND			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Tradefood Nordic AB\Fittja Gatukök				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: TRADEFOOD NORDIC AB\FITTJA GATUKÖK, FITTJAVÄGEN 3, FORBONDEN 4						
<u>2016-10-10</u>	(Händelsedatum)	<u>2016-10-10</u>	(Uppdateringsdatum)	205680		
2	Sandra Holmqvist	Beslut/Delegation avgift tobak			DBM § 388	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift för tillsyn av försäljning av tobaksvaror upprättat, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2016-000997	<i>Handläggare:</i> SANHOL			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror - Eriksbergslivs				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ERIKSBERGLIVS, SANKT ALBANS VÄG 1, TRÄLBERGET 4						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>				<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt. In/Ut</i>
<u>2016-10-06</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-06</u> (Uppdateringsdatum)	205524				
2 Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation registrering				DBM § 379	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>	<i>Diariennr:</i>	2016-000935	<i>Handläggare:</i>	MARNOR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Eriksberglivs				
<i>Objekt till ärendet:</i>	Objekt: ERIKSBERGLIVS, SANKT ALBANS VÄG 1, TRÄLBERGET 4					
<u>2016-10-06</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-06</u> (Uppdateringsdatum)	205527				
3 Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation kontrollavgift				DBM § 380	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om fast årlig kontrolltid för livsmedelskontroll.se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>	<i>Diariennr:</i>	2016-000935	<i>Handläggare:</i>	MARNOR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Eriksberglivs				
<i>Objekt till ärendet:</i>	Objekt: ERIKSBERGLIVS, SANKT ALBANS VÄG 1, TRÄLBERGET 4					
<u>2016-10-06</u> (Händelsedatum)	<u>2016-10-06</u> (Uppdateringsdatum)	205530				
12 Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra kontrollavgift				DBM § 381	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
Nr	Handl	Händelserubrik				Utlåtandebeslut	Fakt.	In/Ut

Uppföljande inspektion på grund av brister i infrastruktur, dåligt golv och avlopp. Bristande nedkylningsrutiner och kontroller och kunskaper i livsmedelshygien. Efter uppföljning är bristena åtgärdade.

Intressent(er) på händelsen:

Objekt till händelsen:

Ärende till händelsen: *Diariernr:* 2016-000735 *Handläggare:* LINAND

Ärenderubrik: KONTROLL av livsmedelsanläggning 2016 - Mediatorget AB\Libanesisk Grill & Meze Bar

Objekt till ärendet: Objekt: MEDIATORGET AB\LIBANESISK GRILL & MEZE BAR, STORVRETSVÄGEN 4, PORFYREN NORRA 1

2016-12-05

9

Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

- att godkänna vattenprogrammet Botkyrkas blå värden, under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer målen i kapitel två som strategi för vattenprogrammet.
- att lämna över programmet till kommunfullmäktige och föreslå dem att godkänna målen i kapitel två som strategi för vattenprogrammet.
- att föreslå kommunfullmäktige att utse samhällsbyggnadsnämnden som ansvarig för vattenprogrammets genomförande.

Sammanfattning

På uppdrag av kommunstyrelsen har miljö- och hälsoskyddsnämnden tagit fram ett vattenprogram under perioden våren 2015 till november 2016. Under oktober har programmet varit på remiss, intern och externt, och tillämpliga delar har beaktats och arbetats in i föreliggande program. I och med implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten har kvalitetskrav ställts på vattnet, miljökvalitetsnormer, och kommunerna har fått en viktig roll för att normerna ska kunna uppnås vid utsatt år. Vattenprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem i sjöar, vattendrag och hav och god tillgång på rent grundvatten. För att nå dit behöver vi skapa samsyn om hur det kommunala vattenvårdsarbetet ska bedrivas med vattenprogrammet som grund. Vattenprogrammet ska ses som ett kommunövergripande dokument som anger vilka mål kommunen har med vattnet och vad som krävs för att uppnå målen. Programmet har skickats på formell remiss till bl.a. tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden som gett sin gett sin syn på förslaget. Programmet består av ett huvuddokument och fem bilagor med faktaunderlag och lokalt åtgärdsprogram. Huvuddokumentet beskriver bl.a. programmens mål, status och avgränsning samt översiktlig beskrivning av Botkyrkas vatten och användning.

Programmet föreslår fyra övergripande mål som tillika är dokumentets strategi och är tänkt att beslutas av kommunfullmäktige.

Målen ska:

- skapa förutsättningar för naturliga ekosystem
- tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten
- skapa goda förutsättningar för rekreation och fiske
- öka kunskapen och förståelsen för vatten

2016-12-05

För att bedöma om målen uppnås används framför allt Vattenmyndighetens *miljökvalitetsnormer* (MKN) som värdemätare och som ska följas. Ovanstående mål ger emellertid utrymme för att även andra vattenrelaterade mål ska kunna hanteras inom ramen för vattenprogrammet, t.ex. vad gäller havsmiljö och badvatten. Vattenprogrammets mål och åtgärder är begränsade till kommunens eget arbete med vatten, där programmet sätter övergripande mål och är en yttre ram, men samarbete med externa vattenintressenter betonas. För att samla vattenvårdsfrågorna och underlätta arbetet föreslås att det bildas ett förvaltningsövergripande forum, en kommunal *vattengrupp*. Detta för att skapa fasta samarbetsformer och en samsyn mellan tjänstemän som hanterar frågor om vatten, t.ex. från miljö-, VA-, gata/park-, mark- och exploatering och planeringen. Vattengruppens arbete föreslås ledas av en styrgrupp med förvaltningschef/-er och representanter från berörda enheter och förvaltningar. *Samhällsbyggnadsnämnden* föreslås få det övergripande ansvaret för programmets genomförande, och om en åtgärd berör flera nämnder, föreslås att samhällsbyggnadsnämnden få ansvaret för åtgärden. Det lokala åtgärdsprogrammet är ett arbetsmaterial som följs upp och revideras 1 ggr/år. I oktober beslutade Regeringen att Vattenmyndigheterna ska fastställa det nationella åtgärdsprogrammet för perioden fram till 2021. Vattenmyndigheterna förväntas fastställa åtgärdsprogrammet i december 2016. Detta innebär att *Botkyrkas blå värden* kan behöva revideras i slutet av 2016 eller början av 2017. Revideringar som miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta om.

2016-11-17

Dnr sbf/2014:77

Referens
Dan Arvidsson

Mottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

- att godkänna vattenprogrammet Botkyrkas blå värden, under förutsättning att kommunfullmäktige fastställer målen i kapitel två som strategi för vattenprogrammet.
- att lämna över programmet till kommunfullmäktige och föreslå dem att godkänna målen i kapitel två som strategi för vattenprogrammet.
- att föreslå kommunfullmäktige att utse samhällsbyggnadsnämnden som ansvarig för vattenprogrammets genomförande.

Sammanfattning

På uppdrag av kommunstyrelsen har miljö- och hälsoskyddsnämnden tagit fram ett vattenprogram under perioden våren 2015 till november 2016. Under oktober har programmet varit på remiss, intern och externt, och tillämpliga delar har beaktats och arbetats in i föreliggande program. I och med implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten har kvalitetskrav ställts på vattnet, miljökvalitetsnormer, och kommunerna har fått en viktig roll för att normerna ska kunna uppnås vid utsatt år. Vattenprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem i sjöar, vattendrag och hav och god tillgång på rent grundvatten. För att nå dit behöver vi skapa samsyn om hur det kommunala vattenvårdsarbetet ska bedrivas med vattenprogrammet som grund. Vattenprogrammet ska ses som ett kommunövergripande dokument som anger vilka mål kommunen har med vattnet och vad som krävs för att uppnå målen. Programmet har skickats på formell remiss till bl.a. tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden som gett sin gett sin syn på förslaget. Programmet består av ett huvuddokument och fem bilagor med faktaunderlag och lokalt åtgärdsprogram. Huvuddokumentet beskriver bl.a. programmets mål, status och avgränsning samt översiktlig beskrivning av Botkyrkas vatten och användning.

Programmet föreslår fyra övergripande mål som tillika är dokumentets strategi och är tänkt att beslutas av kommunfullmäktige. Målen ska:

- skapa förutsättningar för naturliga ekosystem

2016-11-17

Dnr sbf/2014:77

- tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten
- skapa goda förutsättningar för rekreation och fiske
- öka kunskapen och förståelsen för vatten

För att bedöma om målen uppnås används framför allt Vattenmyndighetens *miljökvalitetsnormer* (MKN) som värdemätare och som ska följas. Ovanstående mål ger emellertid utrymme för att även andra vattenrelaterade mål ska kunna hanteras inom ramen för vattenprogrammet, t.ex. vad gäller havsmiljö och badvatten. Vattenprogrammets mål och åtgärder är begränsade till kommunens eget arbete med vatten, där programmet sätter övergripande mål och är en yttre ram, men samarbete med externa vattenintressenter betonas. För att samla vattenvårdsfrågorna och underlätta arbetet föreslås att det bildas ett förvaltningsövergripande forum, en kommunal *vattengrupp*. Detta för att skapa fasta samarbetsformer och en samsyn mellan tjänstemän som hanterar frågor om vatten, t.ex. från miljö-, VA-, gata/park-, mark- och exploatering och planenheten. Vattengruppens arbete föreslås ledas av en styrgrupp med förvaltningschef/-er och representanter från berörda enheter och förvaltningar. *Samhällsbyggnadsnämnden* föreslås få det övergripande ansvaret för programmets genomförande, och om en åtgärd berör flera nämnder, föreslås att samhällsbyggnadsnämnden få ansvaret för åtgärden. Det lokala åtgärdsprogrammet är ett arbetsmaterial som följs upp och revideras 1 ggr/år. I oktober beslutade Regeringen att Vattenmyndigheterna ska fastställa det nationella åtgärdsprogrammet för perioden fram till 2021. Vattenmyndigheterna förväntas fastställa åtgärdsprogrammet i december 2016. Detta innebär att *Botkyrkas blå värden* kan behöva revideras i slutet av 2016 eller början av 2017. Revideringar som miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta om.

Beskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick 2014 i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett vattenprogram för kommunen och erhöll tillfälliga medel för detta avseende år 2015 och 2016. Arbetet med att ta fram programmet startade våren 2015 och pågick till september 2016, då miljö- och hälsoskyddsnämnden skickade ut programmet på remiss till berörda instanser, externt och internt. Bland remissinstanserna fanns de i sammanhanget viktiga nämnderna; samhällsbyggnadsnämnden och teknisk nämnden. Totalt inkom elva remissyttrande som i vissa fall beaktats genom att programmet justerats.

En sammanhållande strategi för det kommunala vattenvårdsarbetet har saknats. I och med implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten har kvalitetskrav ställts på vattnet, miljökvalitetsnormer, och kommunerna har fått en viktig roll för att normerna ska kunna uppnås vid utsatt år.

2016-11-17

Dnr sbf/2014:77

Vattenprogrammets syfte är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem i sjöar, vattendrag och hav och god tillgång på rent grundvatten. För att nå dit behöver vi skapa samsyn om hur det kommunala vattenvårdsarbetet ska bedrivas med vattenprogrammet som grund. Vattenprogrammet ska ses som ett kommunövergripande dokument som anger vilka mål kommunen har med vattnet och vad som krävs för att uppnå målen. Under vattenprogrammets paraply kan andra strategier, program och planer vara verktyg för att nå målen inom mer avgränsade ämnesområden som t.ex. dagvattenstrategin. Vattenprogrammet ska ligga till grund för översiktsplanen. Parallellt med vattenprogrammet finns andra program, strategier och planer som har gemensamma beröringsytor, där *Botkyrkas gröna värden – naturvårdsprogram för Botkyrka kommun* och *Botkyrka kommuns Klimatstrategi* är särskilt viktiga.

Arbetet med att ta fram programmet har skett förvaltningsövergripande och i projektform med representanter från berörda enheter på samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska förvaltningen. Vattenprogrammet kom att kallas *Botkyrkas blå värden*; som en motsvarighet till naturvårdsprogrammets *Botkyrkas gröna värden*. Programmet omfattar förutom *biologiska värden* även vattnets värde för *rekreation* och för framställning av *dricksvatten*. Inom ramen för framtagande av vattenprogrammet togs en kommunikationsplan fram 2015-04-03 (senast rev. 2016-10-05). Programmet har skickats på formell remiss till bl.a. tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden som gett sin gett sin syn på förslaget. Målen i programmet är dokumentets strategi och är tänkt att beslutas av kommunfullmäktige.

Programmet består av ett huvuddokument och fem bilagor. Huvuddokumentet beskriver bl.a. programmets mål, status och avgränsning samt översiktlig beskrivning av Botkyrkas vatten och användning. Bilagorna utgörs av *Befintliga mål och hållbarhetskriterier*, *Lagstiftning*, *vattenförvaltning och Vattenmyndighetens åtgärdskrav*, *Sammanställning av Vattenmyndighetens statusklassningar*, *Lokalt åtgärdsprogram för Botkyrkas blå värden – prioriterade åtgärder för mål och budget 2017 med flerårsplan 2018-2020* och *Objektslista*.

Programmet föreslår fyra övergripande mål. Det ska:

- skapa förutsättningar för naturliga ekosystem
- tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten
- skapa goda förutsättningar för rekreation och fiske
- öka kunskapen och förståelsen för vatten

För att bedöma om målen uppnås används framför allt Vattenmyndighetens *miljökvalitetsnormer* (MKN) som värdemätare och som ska följas. Ovanstående mål ger emellertid utrymme för att även andra vattenrelaterade mål ska

2016-11-17

Dnr sbf/2014:77

kunna hanteras inom ramen för vattenprogrammet, t.ex. vad gäller havsmiljö och badvatten. Vattenprogrammets mål och åtgärder är begränsade till kommunens eget arbete med vatten, där programmet sätter övergripande mål och är en yttre ram. Men kommunens samarbete med externa vattenintressenter är mycket viktigt.

De flesta av Botkyrkas vattenförekomster ska följa MKN år 2021. Det tar tid för de naturliga systemen i mark och vatten att reagera, efter det att föroreningsbelastningen upphört. När det gäller krav på verksamhetsutövare från myndigheter är det viktigt att det sker på ett rättssäkert sätt och processen kan ta lång tid. Det är därför viktigt att åtgärder och speciellt tillsynsinsatser sätts in tidigt.

Prioriterade åtgärder är hämtade från tidigare utförda utredningar, från Vattenmyndigheternas åtgärdsförslag och från förvaltningarnas interna arbete. Ansvarig nämnd och enhet har föreslagits. Om en åtgärd berör flera nämnder, föreslås att *samhällsbyggnadsnämnden* få ett övergripande ansvar. Det lokala åtgärdsprogrammet är ett arbetsmaterial som följs upp och revideras 1 ggr/år.

För att samla vattenvårdsfrågorna och underlätta arbetet föreslås att det bildas ett förvaltningsövergripande forum, en kommunal *vattengrupp*. Detta för att skapa fasta samarbetsformer och en samsyn mellan tjänstemän som hanterar frågor om vatten, t.ex. från miljö-, VA-, gata/park-, mark- och exploatering och planerheten. Vattengruppens arbete föreslås att ledas av en styrgrupp med förvaltningschef/-er och representanter från berörda enheter och förvaltningar.

Botkyrkas blå värden är ett omfattande program och beskriver kommunens vatten, verksamheter som påverkar vattnets kvalitet och kvantitet, mål och lagstiftning och Vattenmyndigheternas statusklassning av vattenförekomsterna. Vattenprogrammets lokala åtgärdsförslag styrs av det nationella åtgärdsförslag som Vattenmyndigheterna har att ta fram. Vattenförvaltningen bedrivs i sexåriga cykler som innefattar ett antal återkommande moment. Den första cykeln avslutades i december 2009. Den förra cykeln sträckte sig fram till slutet av år 2015. Den tredje cykeln med bl.a. förvaltningsplan och nationellt åtgärdsprogram skulle således ha påbörjats i år, 2016, men Regeringens beslut har dröjt, och först i oktober beslutade Regeringen att Vattenmyndigheterna ska fastställa åtgärdsprogrammet. Vattenmyndigheterna förväntas fastställa åtgärdsprogrammet i december 2016. Detta innebär att *Botkyrkas blå värden* kan behöva revideras i slutet av 2016 eller början av 2017. Revideringar som miljö- och hälsoskyddsnämnden kan besluta om.

2016-11-17

Dnr sbf/2014:77

Inga-Lill Segnestam
Samhällsbyggnadschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Bifogas:

- Botkyrkas blå värden – Vattenprogram för Botkyrka kommun,
- Bilagorna 1 - 4.
- Bilaga 5

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Utkast

Strategi för Botkyrkas blå värden - vattenprogram för Botkyrka kommun

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: skriv nummer exempelvis KS/xxx:xx
Dokumentet är beslutat av: Kommunfullmäktige
Dokumentet beslutades den: skriv datum så här xx månad 20xx
Dokumentet gäller för: Miljö- och hälsoskydds-, samhällsbyggnads och tekniska nämnden
Dokumentet gäller till den: skriv datum så här xx månad 20xx

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: skriv dokumentnamn samt diarienummer. Om inget tidigare dokument, ta bort text i fältet

Dokumentansvarig är: Miljö- och hälsoskyddsnamnden

För revidering av dokumentet ansvarar: Miljö- och hälsoskyddsnamnden

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Samhällsbyggnadsnamnden

Relaterade dokument: Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Botkyrkas blå värden – vattenprogram för Botkyrka kommun

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram ett vattenprogram. Vattenprogrammet kom att kallas Botkyrkas blå värden som en motsvarighet till naturvårdsprogrammet Botkyrkas gröna värden. Botkyrkas blå värden är ett förvaltningsövergripande program som syftar till att skapa samsyn och samordna kommunens arbete med vatten. Det är ett strategiskt dokument som samlar frågor som rör vatten, så att olika nämnder och sakägare får stöd i sitt arbete och möjligheter att påverka vattenvårdsarbetet.

I och med implementeringen av EU:s ramdirektiv för vatten (2004) har kvalitetskrav ställts på vattnet, miljö kvalitetsnormer, och kommunerna har fått en viktig roll för att miljö kvalitetsmålen ska kunna uppfyllas vid utsatt år. Vattenprogrammet omfattar allt vatten inom kommunens gränser men fokuserar på de av Vattenmyndigheten utpekade vattenförekomsterna. Programmets avgränsning är själva vattenmiljön och de områden som rör vatten där kommunen har rådighet, till exempel dricks- och dagvattenhantering, men beskriver även andra faktorer som påverkar vattnet.

Målen med programmet och därmed strategin är att:

- skapa förutsättningar för naturliga ekosystem
- tillgodose Botkyrkabornas behov av dricksvatten
- skapa förutsättningar för rekreation och fiske
- öka kunskapen och förståelsen för vatten

För att bedöma om vi når målen används framför allt Vattenmyndighetens miljö kvalitetsnormer som värdemätare och som ska följas.

Strategin för vattenprogrammet uppdateras en gång vart femte år.

Vattenprogrammet skickades under hösten 2016 på formell remiss till bl.a. tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden. 2016-12-05 godkändes vattenprogrammet av miljö- och hälsoskyddsnämnden som beslutade att lämna över programmet till kommunfullmäktige med förslag att godkänna programmets mål som strategi för vattenprogrammet och att utse samhällsbyggnadsnämnden som ansvarig för vattenprogrammets genomförande.

